

Toekomstagenda Stadspark

De volgende 100 jaar Stadspark begint vandaag

30-juni-2026

Toekomstagenda, Stadspark
30-juni-2026

LAOS landscape urbanism

UITGEVOERD DOOR
LAOS landscape urbanism
Kerklaan 30, Haren
Postbus 6070
9702 HB Groningen
050 5278218

Ramstaat 31-30 Utrecht
3581HD Utrecht
030 2272426
contact@wearelaos.nl
www.wearelaos.nl

Gemeente Groningen

OPDRACHTGEVER
Gemeente Groningen
Gedempte Zuiderdiep 98
9701 JB Groningen

Inhoud

1. INLEIDING 5
- 1.1 Aanleiding
- 1.1.1 Het stedelijk krachtenveld
- 1.1.2 Visie 2021
- 1.1.3 Aanvullende onderzoeken en expertsessies
- 1.2 Doel van de toekomstagenda
- 1.3 Leeswijzer

2. OPGAVE IN HET KORT 9
- 2.1 Fundament
- 2.2 Programma
- 2.3 Structuur en samenhang
- 2.4 Diversiteit
- 2.5 Schoonheid
- 2.6 Verbinding met de stad

3. HET STADSPARK IN CONTEXT EN TIJD 13
- 3.1 Stadsparken en het Stadspark Groningen - een korte geschiedenis
- 3.2 Stadspark van de 21ste eeuw

KATERN: KENSCHETS VAN HET PARK 19
- Duiding van het Groninger Stadspark (ruimtelijk)
- Plek in het landschap
- Maat van het park
- Betekenis ten opzichte van andere parken in Stad
- Thematische analyse (functioneel en programmatisch)
- Voorzieningen en programma
- Vegetatie en dierenleven
- Bodem en water
- Routing, oriëntatie en ruimtewerking
- Momentum (ontwikkelingen in en om het Stadspark)
- Groei van de stad
- Behoefte aan nieuwe verbindingen
- Aanhechting van stad en park
- Een veranderend klimaat
- Ontwikkelingen en initiatieven
- Beheer (organisatie)
- Conclusies

4. ONTWIKKELPERSPECTIEVEN 35
- 4.1 Stadspark voor ontmoeting
- 4.2 Stadspark voor ontspanning en rust
- 4.3 Stadspark voor ecologie natuurbeleving en biodiversiteit:
- 4.4 Stadspark voor beweging, sport en gezondheid
- 4.5 Stadspark voor ontdekken, spelen en educatie
- 4.6 Stadspark voor cultuur en evenementen
- 4.7 Een bereikbaar Stadspark
- 4.8 Een sociaal veilig Stadspark
- 4.9 Een goed onderhouden stadspark
- 4.10 Het stadspark als organisatie en merk

5. HOE NU VERDER? 94
- 5.1 Actiepunten
- 5.2 Projecten
- 5.2.1 Nu
- 5.2.2 Voorbereiden voor straks
- 5.3 Actiepunten uit de visie (2021)
- 5.3.1 Afgerond
- 5.3.2 Lopend
- 5.3.3 Doorontwikkeld in de toekomstagenda

Luchtfoto van het Stadspark. Het witte kader geeft de grens van het Stadspark weer.

1. Inleiding

1.1 AANLEIDING

Het Stadspark is aangemerkt als groen kroonjuweel. Dit is het al 100 jaar. Toch wordt het Stadspark nog niet door alle inwoners van Groningen als een aantrekkelijk park beschouwd. Het Stadspark staat echter aan de vooravond van veranderingen. Rondom en in het park staan meerdere grote ontwikkelingen op stapel. Zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van een evenemententerrein op de voormalige drafbaan, een vernieuwd spoorkwartier en de uitbreiding van de westzijde van onze stad met 11.000 woningen. Door deze ontwikkelingen vindt er gevoelsmatig een verschuiving plaats in de positie die het Stadspark inneemt in de stad. Het park werd ooit aan de rand van de stad aangelegd maar komt door de vele ontwikkelingen rondom steeds meer centraal te liggen. Het is daarom zaak om het park klaar te maken voor haar stedelijke toekomst. In Groningen hebben we een Stadspark dat door haar maat en schaal, rijke geschiedenis en steeds betere verankering in het stedelijk weefsel het potentieel heeft om een zeer geliefde bestemming van alle inwoners van Groningen te worden. Het kan transformeren tot een van de belangrijkste centraal gelegen parken van de stad. De kansen voor een positieve transformatie van het park zijn er, maar dan zijn er wel kaders nodig om hier sturing aan te geven. Ook is recentelijk het beheerniveau in het park opgeschroefd. Er is echter veel achterstallig onderhoud ontstaan in de afgelopen decennia. Om de inhaalslag optimaal in te zetten is er behoefte aan een heldere ontwikkelrichting voor het park.
De in 2021 opgestelde Visie Stadspark gaf de aanzet tot de doorontwikkeling van het park. Er is nu behoefte aan een vertaling van de in de visie gestelde ambities naar meer concrete uitwerkingen. Hiervoor is het wenselijk een helder en gedragen toekomstperspectief te definiëren en kaders op te stellen die leidend zijn bij een positieve transformatie van het park. De voorliggende toekomstagenda is hier het instrument voor.

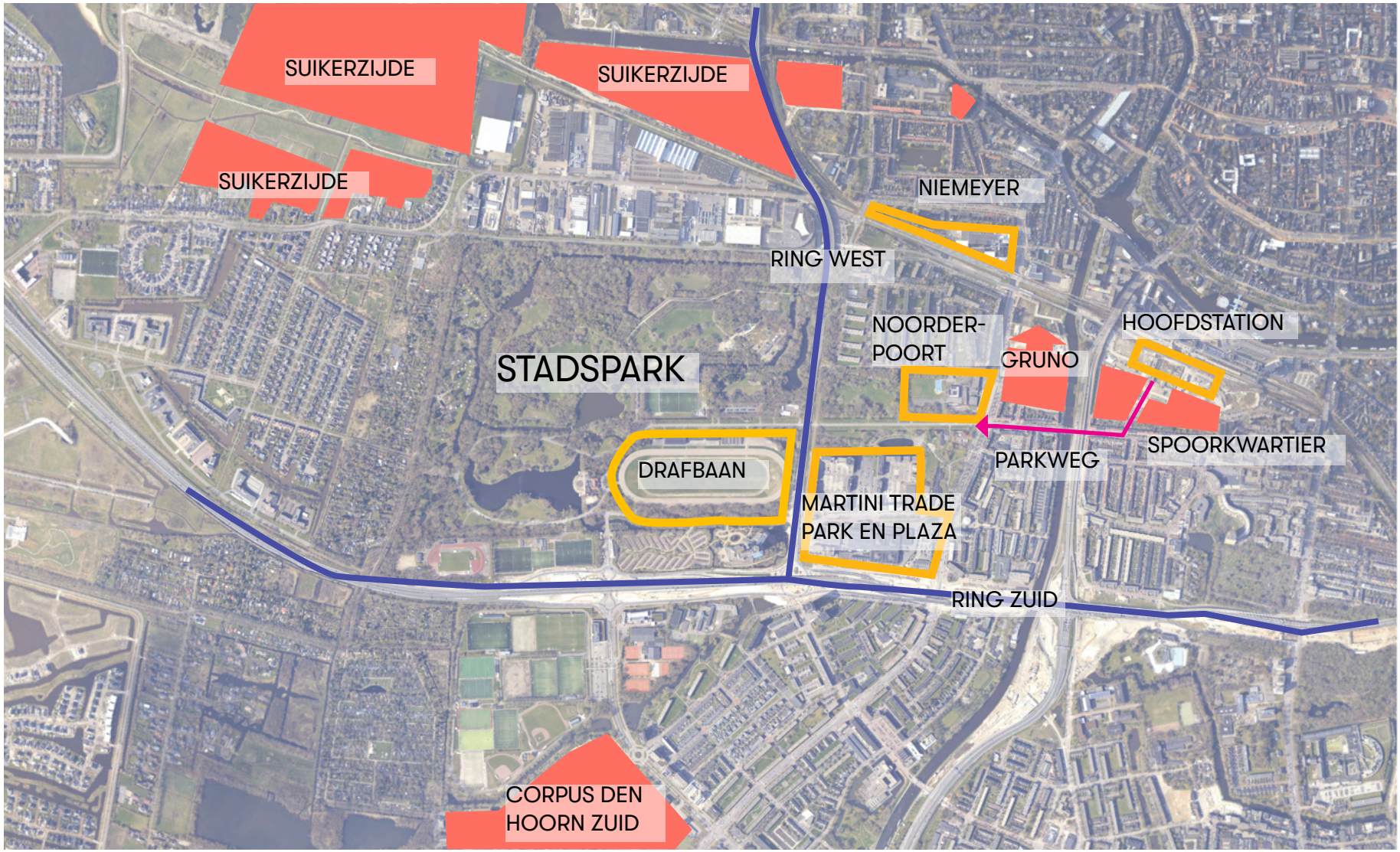
1.1.1 HET STEDELIJK KRACHTENVELD

De dynamiek die ontstaat bij de planvorming en realisatie van de Suikerzijde, het Hoofdstation en de Parkweg, de Grunobuurt, de Niemeyer Fabriek, Martini Trade Park, Martini Plaza, Noorderpoort en de voormalige drafbaan kan, en vraagt er om, gebruikt te worden voor een renovatie en positieve transformatie van het park. Het tot bloei brengen van het Stadspark is van grote waarde voor de leefkwaliteit van de omliggende stad in zijn geheel en heeft impact op de direct aanliggende stadsdelen. Om het potentieel van het park te verwezenlijken dient het daarom als integraal onderdeel van de stad en stedelijke ontwikkeling benaderd te worden. Het Stadspark kan zo een sterk symbool worden dat uitdrukking geeft aan de groenstedelijke ambities van de stad Groningen.

1.1.2 VISIE 2021

In 2021 is de visie Stadspark opgesteld. In deze visie zijn doelstellingen voor het park geformuleerd, ambities beschreven, tekortkomingen benoemd en opgaven gedefinieerd. De visie is daarmee agenderend en geeft inzicht in de scope van de opgave.
In de visie worden tien hoofdpunten genoemd voor de verbetering van het park. Deze zijn:

- Een aantrekkelijker Stadspark voor bezoekers en flora en fauna
- Betere aansluitingen op de rest van de stad
- Een hoger beheerniveau
- Versterken van de ecologie en de biodiversiteit door groene verbindingen met de omgeving
- Minder autoverkeer in het park
- Meer voorzieningen in het park die passen bij het park zoals een skatepark en een stadsstrand
- Initiatieven van Stadjers die bijdragen aan een mooier Stadspark ondersteunen
- Hoogwaardige ‘groene’ evenementen op de drafbaan
- Een publiek toegankelijke drafbaan als er geen evenementen zijn
- Meer gemeentelijke aandacht voor het park en coördinatie

Bovenstaande kaart toont de ontwikkelingen in en rond het Stadspark. Rode vlakken zijn ontwikkelingen met veel woningbouw, met geel omkaderde gebieden andersoortige ontwikkelingen, de donkerblauwe lijnen staan voor de ontwikkelingen van de ringweg.

Wat we willen met het park is hiermee geagendeerd. Samenvattend kan gesteld worden dat het de ambitie is om het park aantrekkelijker te maken voor bezoekers, het park beter te verbinden met de stad, de ecologische functies van het park te versterken, het park geschikt te maken voor topevenementen op de voormalige Drafbaan en gecoördineerde aandacht te organiseren voor het beheer van het park. Een belangrijk aspect hierbij is de opdeling van het Stadspark in een viertal zones zoals voorgesteld in de visie (2021): Zone Natuurbeleving, Zone Nieuwe Initiatieven, Zone Monumentaal en Zone Stedelijk Gebruik (zie ook p.22). In de toekomstagenda houden we vast aan deze zonering, wèl brengen we een verfijning aan binnen deze functionele zonering door hierbinnen een aantal sfeergebieden aan te wijzen. Hiermee sluiten we preciezer aan op de onderscheidende karakteristieken van verschillende plekken in het park.
Daarnaast geven we in de toekomstagenda een ruimtelijk en organisatorisch antwoord op de vraag hoe we de in de visie (2021) sectoraal gedefinieerde opgaven en verschillende ambities samen kunnen brengen in een integraal ontwikkelperspectief.
Hiermee beantwoorden we de vraag uit de visie hoe, waar en op welke wijze de doelstellingen kunnen worden gerealiseerd en welke ingrepen in het park of de organisatie daarvoor nodig zijn.

1.1.3 AANVULLENDE ONDERZOEKEN EN EXPERTSESSIES

Om de hoe, waar en op welke wijze vraag met de benodigde scherpte te kunnen beantwoorden zijn aanvullende onderzoeken gedaan. Uit de onderzoeken naar tuinhistorie, ecologie en doelgroepen is een lijst aanbevelingen voortgekomen (zie bijlagenboek). Daarnaast is binnen de gemeentelijke organisatie informatie opgehaald van experts uit verschillende disciplines en is er een verdiepende inventarisatie gedaan naar de huidige staat van het park. Dit heeft verder inzichtelijk gemaakt waar aandachtspunten liggen en waar belangen schuren.
Al deze input leidt tot een aangescherpte definiëring van de opgave voor het park en biedt aanknopingspunten voor de doorontwikkeling.

1.2 DOEL VAN DE TOEKOMSTAGENDA

De voorliggende toekomstagenda biedt handvaten om sturing te geven aan een verbetering van het park, daarbij gebruikmakend van de ontwikkelingen die onherroepelijk op het park afkomen. Dit gebeurt aan de hand van een aantal ontwikkelperspectieven. Deze zijn zo gekozen dat ze de thema's die in het park spelen in de breedte dekken. Het is de ambitie om het park aantrekkelijk te maken voor álle inwoners van Groningen en er is daarom behoefte aan een pluriform perspectief. Deze ontwikkelperspectieven vormen de leidraad voor de doorontwikkeling van het park.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt kort de aangescherpte opgave beschreven. Dit gebeurt aan de hand van zes thema's die de belangrijkste aspecten dekken. In hoofdstuk 3 geven we de opgave een breder kader door kort in te gaan op de betekenis van parken en het Stadspark voor de stad en de stedeling in het verleden. En van daaruit door te kijken naar die betekenis in de toekomst. In het katern *kenschets van het park* analyseren we de opgave. Dit doen we in vier delen. Eerst een ruimtelijke analyse, dan een functionele en programmatische analyse, vervolgens een analyse van de ontwikkelingen en initiatieven in en rond het Stadspark en als laatste een analyse van de organisatie van het beheer. We sluiten dit af met een conclusie over kwaliteiten, uitdagingen, knelpunten en de kansen voor het Stadspark. Het katern geeft meer achtergrond bij de hoofdstukken van de nota.
De toekomstagenda kan ook zonder het katern gelezen worden. In hoofdstuk 4 wordt een antwoord gegeven op de opgave uit hoofdstuk 2. Dit doen we aan de hand van een tiental ambities die vorm krijgen in een pluriform toekomstperspectief. In hoofdstuk 5 adviseren we over de vervolgstappen om tot concrete realisatie te komen.

Beeld van de grote parkweide, gezien vanaf de grondbult.

2. Opgave in het kort

Uit de inleiding blijkt dat er nog vele vragen zijn ten aanzien van de toekomst van het Stadspark. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op verschillende thema's en ontwikkelingen die van belang zijn om die vragen met de juiste kennis te beantwoorden. Eerst schetsen we echter de hoofdopgave en geven in hoofdstuk 3 (historische) context bij het fenomeen Stadspark.

De hoofdopgave is om het Stadspark ook in de toekomst tot een geliefde plek van alle inwoners van Groningen en liefst ook daarbuiten te maken en te houden. De daaruit voortvloeiende opgave is om de ontwikkelingen in én de veranderingen rondom het park hiervoor in te zetten. De inwoners van de stad en gebruikers van het park hebben uiteenlopende verlangens en behoeften. Het is daarom belangrijk dat het park diverse gebruiks- en belevingsmogelijkheden kent. Wanneer er zorgvuldig met de ruimte en de ruimtelijke kwaliteit van het park wordt omgesprongen kan er veel, maar niet alles. Er is aandacht nodig voor hoe de samenhang tussen de onderdelen de sfeer en beleving van het park bepalen. Daarnaast vraagt de maat van het park, zes keer het Noorderplantsoen, groter dan de binnenstad, erom het Stadspark niet alleen als groeninrichtingsproject te zien maar als een belangrijk onderdeel van de stadsontwikkeling. Om een goed beeld te krijgen van de verschillende opgaven en hun onderlinge samenhang schetsen we deze in het licht van zes thema's.

- Fundament
- Programma
- Structuur en samenhang
- Diversiteit
- Schoonheid
- Verbinding met de stad

2.1 FUNDAMENT

Het fundament van het park is het water, de bodem en het groen. Veel plekken in het park zijn nu te nat, waardoor bomen instabiel zijn, afsterven of omvallen. De uitdaging ligt in meer klimaat-adaptief vermogen van het park, waarbij sommige bomen wellicht niet veel ouder kunnen worden en we een nieuwe cyclus van beplanting ingaan. Het behouden en versterken van de biodiversiteit is een belangrijke opgave voor het park en vanuit de rol die het park vervult in de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES). De aanbeveling is om het grondwatersysteem en de bodemopbouw en structuur in relatie tot de groeimogelijkheden en overlevingskansen van vegetatie goed in beeld te brengen (met name ten aanzien van bomen). Dit is belangrijk om weloverwogen keuzes te maken voor de toekomst. Gaan we vasthouden aan de huidige situatie of ingrijpen in het watersysteem en de vegetatie? De parkweides zijn grote delen van het jaar slecht begaanbaar. Plassen water verzamelen zich op en rond de paden en wegen.[1] Er is behoefte om deze situatie te verbeteren. De opgave is om op basis van goede kennis van de bodemopbouw, waterhuishouding en het plantsortiment tot een duurzame onderhoudspraktijk, watersysteem en beplantingsstrategie te komen. Deze dienen te passen bij de gebruikswaardes, cultuurhistorische waardes en natuurwaardes van het park.

2.2 PROGRAMMA

Er is behoefte aan een beter afgewogen programmering voor een bredere doelgroep, meer ontmoetingsplekken in het groen en meer en gevarieerde horeca en terrassen.[2] De opgave is om de inwoners van Groningen van verschillende leeftijd, cultuur, sociale en economische status een gevarieerd programma aan te

1 Projectgroep: verschillende veldbezoeken 2023, 2024. Projectgroep: overleg met voormalige beheerders 2023

2 Motivaction: Ontwikkeling Stadspark en Drafbaan, rapportage kwantitatief onderzoek en werksessie 2023 p.10

Beeld van de vijver tussen het Springerpark en het naoorlogse park.

kunnen bieden in een unieke setting in het groen. Hiernaast is er op bepaalde tijden in het voorjaar en zomer een grote toestroom van mensen uit een veel groter gebied dan enkel onze stad en directe omgeving die het evenemententerrein en aanliggende delen in het park bezoekt. Dit vraagt specifieke ingrepen om dit in goede banen te leiden zowel in als buiten het park. De opgave is om nieuw programma in ruimte en tijd mogelijk te maken op een bij het park passende manier.

2.3 STRUCTUUR EN SAMENHANG

Het park is niet overal overzichtelijk. In grote delen van het park is het lastig om te begrijpen waar je precies bent. De routestructuur is verwarrend.[3] Er is geen consequente toepassing van materialen in het park doorgezet.[4] Zichtlijnen tussen parkdelen ontbreken of zijn dichtgegroeid. Dit bemoeilijkt oriëntatie en daarmee het gevoel van veiligheid. Er ontbreken grote structuurgevende elementen op de schaal van het park en de parkfragmenten die in verschillende tijden zijn gerealiseerd vormen nu geen bevredigend aaneengeschakeld geheel.[5] De opgave is om op de schaal van het park structuur aan te brengen door routes logisch op elkaar aan te laten sluiten en ruimtes met elkaar te verbinden. Daar waar parkfragmenten niet goed in elkaar doorlopen dienen ingrepen gepleegd te worden die ervoor zorgen dat er weer samenhang op het schaalniveau van het gehele park ontstaat.

2.4 DIVERSITEIT

Het Stadspark bestaat uit verschillende onderdelen. De oorspronkelijke opzet en de historische tijdslagen zijn niet overal goed herkenbaar. De onderlinge verschillen tussen de parkdelen zijn weinig uitgesproken. Het voelt soms als een groene soep. Een van de redenen hiervoor is objectgericht beheer in plaats van beheer dat zich meer richt op de specifieke sferen van een deelgebied.[6] Dat wil zeggen dat nu in grote delen van het park dezelfde beheerprincipes worden gehanteerd terwijl variatie in het groenbeeld juist ontstaat door parkdelen verschillend te beheren. De opgave is om de onderscheidende karakters van parkdelen te versterken ten behoeve van de herkenbaarheid en diversiteit van het parklandschap.

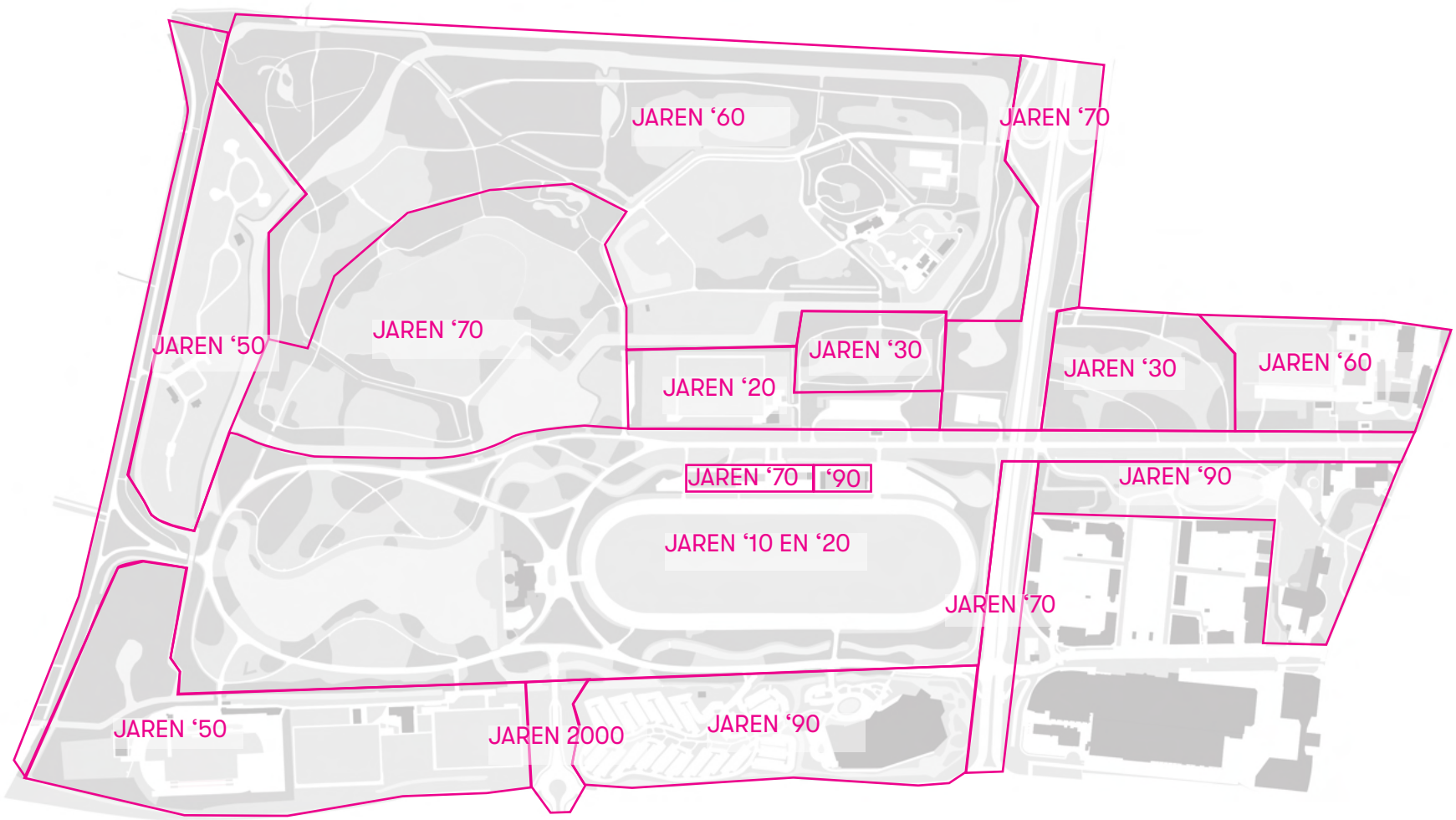
2.5 SCHOONHEID

Het park is aangemerkt als nietszeggend, weinig onderscheidend en met een gebrek aan smoel.[7] Het is van belang om vanuit de beleving te denken. Een heldere structuur, samenhang in ruimte, afwisselend programma en duurzaam groen en water zijn randvoorwaardelijk maar de schoonheid zit in de doorwerking en de uitwerking, van het grote gebaar tot het detail, die jaarrond verwondering oproept. De opgave is om de verschillende onderdelen en gebieden van het park tot een compositie te brengen, die onderscheidende werelden oproept die een uitgesproken karakter hebben en bezoekers weten te raken.

2.6 VERBINDING MET DE STAD

Het park is slecht verbonden met de stad.[8] De stad heeft haar rug gekeerd naar het park. De wisselwerking tussen de stad en het park is beperkt. Het park ligt niet optimaal in het netwerk van de stad. Routes door het park zouden voor voetgangers, fietsers, mindervaliden en e-bikers vindbaar, logisch en vriendelijk moeten zijn. De opgave is om te zorgen voor meer uitwisseling tussen de dynamieken in de omgeving en die in het Stadspark, waardoor beiden elkaar versterken.

3 Gemeente Groningen: Stadspark, park voor de stad 2021 p.16
4 Gemeente Groningen: Stadspark, park voor de stad 2021 p.16
5 SteenhuisMeurs: Tuinhistorisch onderzoek Stadspark 2024 p.114-115
6 Grontmij: Beheerplan Stadspark Groningen, deel B (2011)
7 Motivaction: Ontwikkeling Stadspark en Drafbaan, rapportage kwantitatief onderzoek en werksessie 2023 p.1
8 Gemeente Groningen: Stadspark, park voor de stad 2021 p.15

Bovenstaande kaart toont wanneer parkdelen zijn aangelegd of het tijdperk wanneer ze ingrijpend zijn getransformeerd.

3. Het Stadspark in context en tijd

De totstandkoming van het Stadspark in de huidige verschijningsvorm kent een geschiedenis van meer dan 100 jaar. Het uitgevoerde tuinhistorisch onderzoek geeft een gedegen inzicht in de historische ontwikkeling van het Stadspark. In dit hoofdstuk schetsen we zeer beknopt deze geschiedenis aan de hand van de algemene geschiedenis van het fenomeen park. Om vervolgens vooruit te kijken naar de betekenis van het park in onze tijd zodat we scherper in beeld krijgen welke rol het Stadspark in het toekomstige Groningen kan spelen.

De functie van parken en het gebruik hiervan is in de loop der tijd aan verandering onderhevig geweest. Dit is ook te zien aan de opeenvolgende ontwikkelingen in het Stadspark. Om het park geschikt te maken voor de huidige tijd en de toekomst is het belangrijk om te definiëren waar een goed park heden ten dage aan moet voldoen. Wat is de verwachting van de behoeftes voor de aankomende decennia? Hiervoor is het zinvol om eerst globaal de ontwikkelingen van het openbare park gedurende de afgelopen honderdvijftig jaar te schetsen.

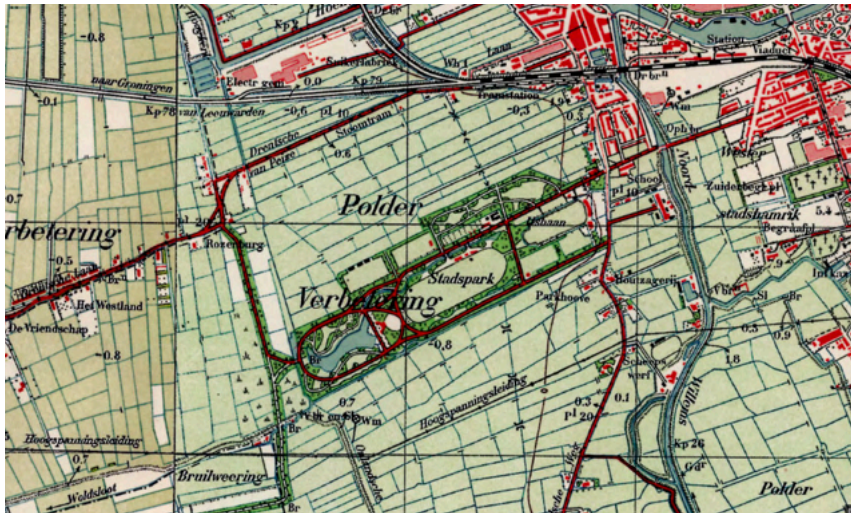
3.1 STADSPARKEN EN HET STADSPARK GRONINGEN - EEN KORTE GESCHIEDENIS

Aan het eind van de 19de eeuw was een park er vooral om te wandelen. Het had een educatieve (leren over bomen en planten en over hoe je op een beschaafde manier door een park wandelt) en sociale functie (zien en gezien worden). Het park was gericht op de gegoede burgerij. Het was een tegengif voor de industriële stad en bood hieraan ontsnapping in een sterk vormgegeven groen idyllisch landschap. In het begin van de 20ste eeuw kregen mensen, door nieuwe wetgeving, meer vrije tijd en kwam er meer ruimte in parken voor andere recreatieve activiteiten. Sport werd belangrijk in parken evenals de behoefte aan terreinen voor manifestaties en evenementen. In Duitsland gaf men aan dit type park de naam volkspark.

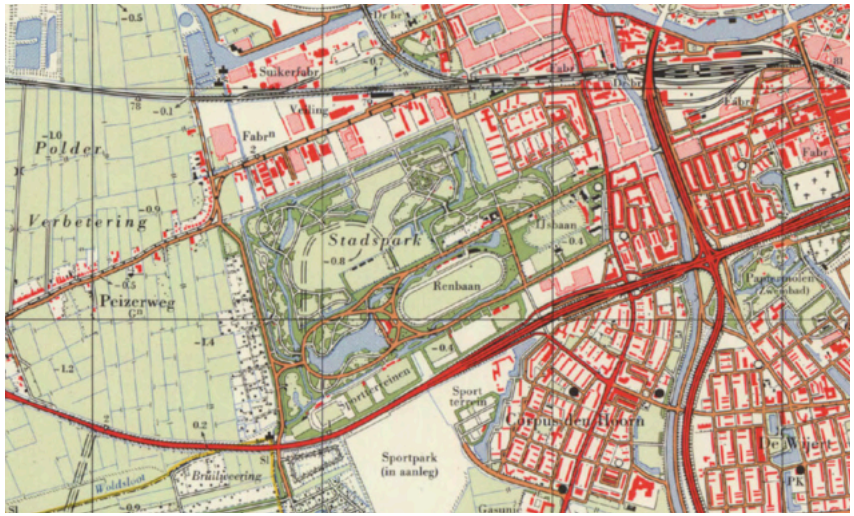
Het Groninger Stadspark is een vroeg Nederlands voorbeeld van een volkspark. Naast wandelen was er in het park ruimte voor sport en evenementen. Leonard Springer, de ontwerper van het Stadspark, was geschoold in de stijl van het arcadische parklandschap in de late landschapsstijl. Het integreren in het ontwerp van sport- en evenemententerreinen was nieuw voor hem. Hij koos daarom voor een driedeling in het park. Het wandelpark, evenemententerrein en het sportpark werden naast elkaar gesitueerd. Een rondweg verbond de drie verschillende parkdelen met elkaar. Zo kon Springer het wandelpark vormgeven in de door hem zo geliefde stijl terwijl hij voor het sportpark een meer praktische inrichting intekende. Het evenemententerrein was daartussen gesitueerd. De randen ervan sloten aan bij de landschappelijke stijl terwijl de centrale open ruimte vooral functioneel was.

Na de tweede wereldoorlog kregen parken een steeds diverser recreatief programma. Er bleef een groeiende vraag naar sportterreinen. Een park moest plek bieden aan velerlei activiteiten. Het idee van het sierpark waarin men wandelend van een arcadische omgeving kon genieten vond men achterhaald. Het park moest gebruiksnut hebben.

De ontwerpers van de gemeentelijke dienst van Groningen tekenden in de jaren 50 aan een uitbreiding van het Stadspark waarin zowel het gebruiksaspect als het sieraspect een plek vonden. Ze lieten zich deels inspireren door de tendensen van de tijd en zochten daarnaast aansluiting bij het al bestaande park. Als ordenend principe van de parkuitbreiding was een tweedeling in gedeeltes voor actieve en passieve recreatie leidend. De actieve recreatie vond een plek aan de zuidzijde van het bestaande park door een uitbreiding met sportvelden, aan de westzijde door het toevoegen van een camping en ten noorden van de voormalige drafbaan en het arboretum door een parkdeel met divers

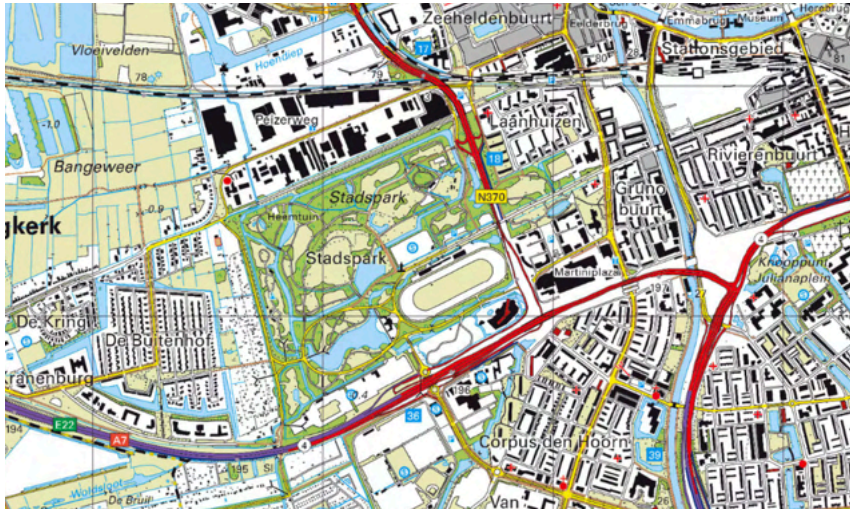
Stadspark in de jaren ‘30

Stadspark in de jaren ‘70

Stadspark in de jaren ‘80

Stadspark in de huidige tijd

programma. In laatstgenoemde deel zouden een kinderboerderij, midgetgolfbaan, verkeerstuin, speeltuin, speelvijver, dierenweides en theetuin komen. Deze werden ingepast in half omsloten boskamers. Het parkdeel voor passieve recreatie werd aansluitend op het wandelpark van Springer bedacht. Hier kwamen grote ligweides, wandelgebieden en een heemtuin. Dit parkdeel zou volgens de ideeën van de ontwerpers met grote ruimtelijke gebaren moeten aansluiten op het bestaande wandelpark. De nieuwe ligweides, hoofdroutes en waterpartijen zouden worden verbonden met de structuren in het bestaande parkdeel. De uitbreiding werd gefaseerd uitgevoerd. Gaandeweg raakte het geld op. In het parkdeel voor actieve recreatie werden de verkeerstuin, speelvijver en theetuin nooit gerealiseerd. In het parkdeel voor passieve recreatie werden de grote gebaren geen werkelijkheid, ligweides, waterpartijen en routes werden uiteindelijk niet op elkaar aangesloten. Dit zorgt er tot op heden voor dat de noordelijke uitbreiding van het park niet goed verbonden voelt met het oudere park.

Met de opkomst van de auto gingen mensen verder van de stadscentra wonen. Ook recreatiemogelijkheden buiten de stad en zelfs in het buitenland werden goed bereikbaar. Stadsparken kregen daarom steeds meer concurrentie van alternatieve recreatiemogelijkheden. Ten dienste van een goede bereikbaarheid werd in veel parken plek voor de auto (destijds een symbool van vooruitgang) ingeruimd.

Voor het Stadspark was een centraal in de naoorlogse uitbreiding gepositioneerd parkeerterrein bedacht. En er zou een grote rondweg komen door de Noordelijke uitbreiding. Uiteindelijk kwamen beiden er niet omdat de ideeën over de rol van de auto in de stad aan het veranderen waren. Wel kwam er eind jaren 70 een verhoogde ringweg dwars door het park. Deze zorgde voor een ruimtelijke scheiding van het voorpark met de rest van het park. De Concourslaan bleef behouden als verbinding onder de weg door tussen parkdelen ten oosten en ten westen van de ringweg.

In de jaren 70 kwamen de grenzen aan de groei in beeld en besefte men dat het milieu grote schade werd aangedaan. In parken werd het ruimte bieden aan natuur en ecologie belangrijk. Het credo dat de natuur zelf wel wist wat ze moest doen is in de crisis van de jaren ‘80 veelal onterecht aangegrepen om grote bezuinigingsoperaties in beheer door te voeren. Veel Stadsparken, die het al moeilijk hadden door de concurrentie van recreatiemogelijkheden buiten de stad (of zelfs in het buitenland) raakten hierdoor in verval.

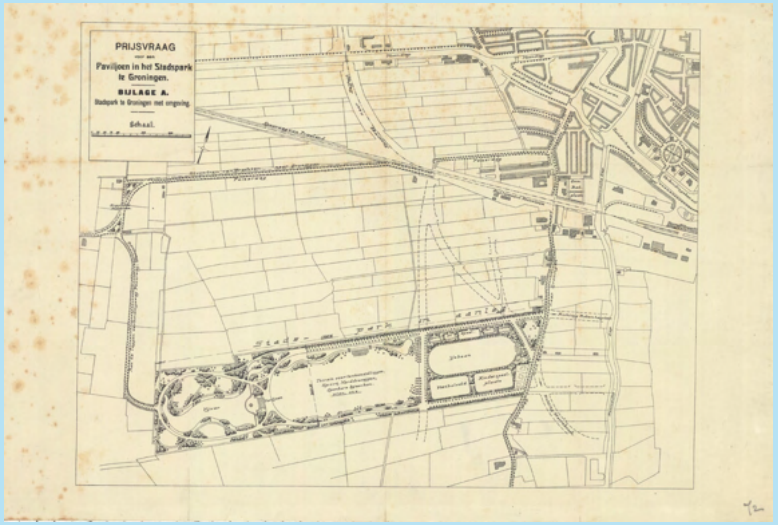
Het onderhoudsbudget voor het Stadspark heeft, afhankelijk van de politieke sturing, sterk gefluctueerd. Tot recent kende het Stadspark een laag onderhoudsbudget. Dit is nu nog te zien aan het achterstallig onderhoud van het park. Structuren in het park zijn aan elkaar gegroeid en verbanden zijn verloren gegaan. Er is weinig onderscheid in het beheer van de verschillende parkdelen. Wel hebben zich ecologisch waardevolle biotopen in het park ontwikkeld.

Vanaf de jaren tachtig en vooral in de jaren negentig werden de binnensteden herontdekt als woonmilieu. In sommige steden werd hierop gereageerd door Stadsparken te vernieuwen of nieuwe parken te ontwikkelen op verlaten, centraal gelegen, industrieterreinen. Het was een tijd waarin parken niet meer als een ontsnapping aan het stedelijk leven werden gezien maar juist als integraal onderdeel hiervan. Niet alleen de stad raakt verweven met het park, het park raakt ook verweven met de stad.

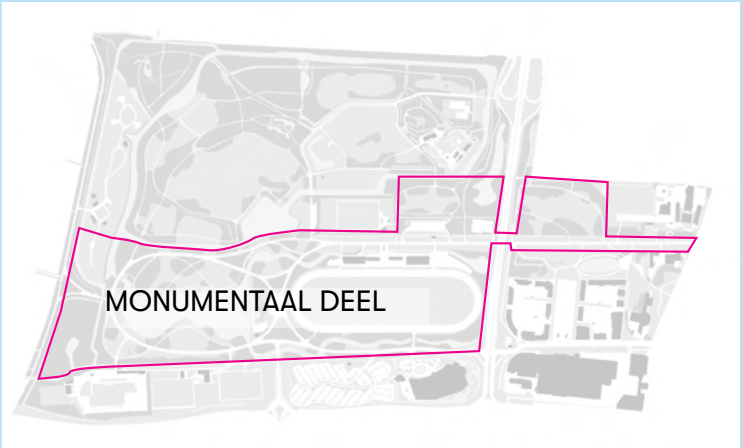
In het Stadspark kreeg vooral het voorpark, ten zuiden van de Concourslaan een ander aanzicht. Hier verdwenen sport en speelvelden en de overdekte IJshal. In de plaats kwamen Martini Trade Park en een nieuw ingerichte parkruimte die zich langs noord

Monumentaal Park

De delen van het park die vóór de tweede wereldoorlog zijn ontworpen door de bekende tuin- en landschapsarchitect Leonard Springer en die nog grotendeels intact zijn, zijn sinds 2010 aangemerkt als gemeentelijk monument. Dit betreft het parkdeel rond de vijver, de drafbaan, de arboreta en de Concourslaan. De monumentale status houdt in dat het verboden is om het monument te beschadigen, te vernielen of het onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding noodzakelijk is.[1] In het in 2024 opgeleverde tuinhistorisch onderzoek naar het Stadspark zijn de erfgoedwaarden in beeld gebracht. Wijzigingen aan het monumentale parkdeel zijn vergunningsplichtig. De afdeling erfgoed van de gemeente heeft een toetsende rol in het beoordelen of een wijziging een aantasting vormt of niet. Het Stadspark herbergt belangrijke erfgoedwaarden die gekoesterd moeten worden. Een renovatie en beheerslag in het monumentale deel is noodzakelijk om de erfgoedwaardes in het park in stand te houden.

1 Gemeente Groningen, erfgoedverordening 2020

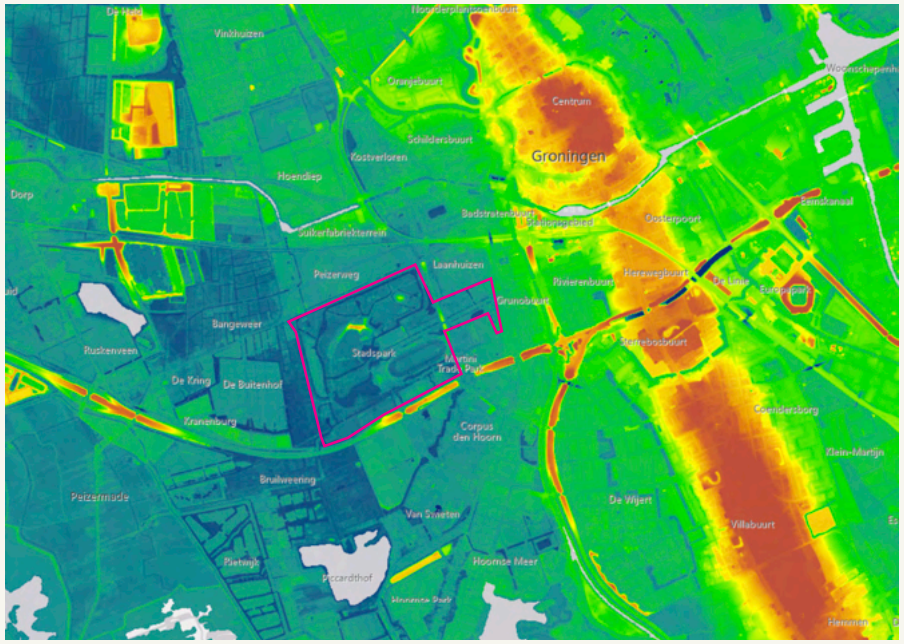

-en westzijde om het kantorencomplex heen vouwt.
Duidelijk is dat het Stadspark steeds aan verandering onderhevig is geweest. Ook in de toekomst zal het park veranderen. Vanuit de wetenschap hoe bijzonder het park is, wat wordt bekrachtigd door de monumentale status, hebben we een bijzondere verantwoordelijkheid om deze verandering vanuit een groot kwaliteitsbewustzijn aan te vliegen zodat toekomstige generaties kunnen genieten van deze groene levende monumentale parel.

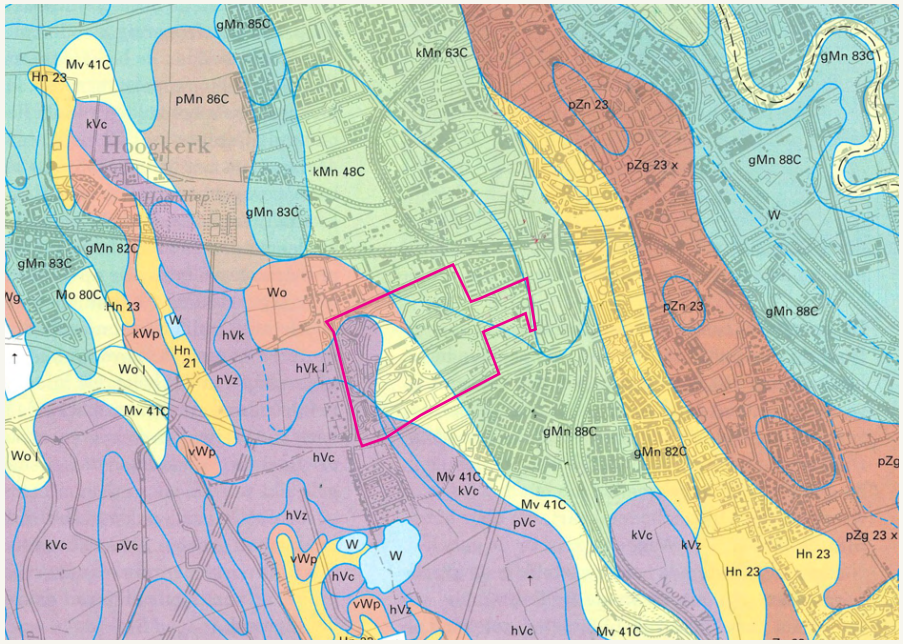
3.2 STADSPARK VAN DE 21STE EEUW

In de hele wereld vindt een herontdekking en herwaardering plaats van Stadsparken. Onder druk van een sterke verstedelijking zijn deze groene plekken van grotere betekenis geworden. Ook is de stedelijke bevolking van karakter veranderd en meer divers geworden. In de huidige eeuw is het daarom belangrijk dat parken inclusief zijn. De samenleving is multicultureel en het is belangrijk dat iedereen een plek kan vinden in het park en er zich op het gemak voelt. Ruimte voor culturele diversiteit begint met ruimte voor andere programmatische wensen; in sport, spel en ontspanning.
Parken hebben daarmee een functie in het vertrouwd raken met elkaar en het aangaan van interactie en ontmoeting. In een tijd van polarisatie kan een park zorgen voor samenzijn en verbinding.
In de 21ste eeuw is het aantal alleenstaande huishoudens sterk gegroeid. Ook zij hebben hun eigen wensen. Het park is belangrijker geworden voor ontspanning en het onder de mensen zijn.
In het algemeen is het gebruik van digitale communicatie toegenomen en verkeert men veel in de virtuele wereld van het internet. Als gevolg hiervan is er een eveneens toenemende behoefte aan directe zintuigelijke ervaring en menselijk contact. Stadsparken kunnen een belangrijke rol vervullen als plekken waar men dichtbij huis in contact kan komen met elkaar, de planten- en dierenwereld, de seizoenen en het weer.

En niet als laatste zorgt het veranderende klimaat ervoor dat de openbare ruimte extremere weersomstandigheden moet kunnen opvangen zoals stortregens, hitte en langdurige droogte. Parken spelen een belangrijke rol in het klimaatrobuust maken van het stedelijk ecosysteem. Ze zijn belangrijk als longen van de stad en dragen voor een belangrijke mate bij aan de biodiversiteit van de stad. In hoofdstuk 4 laten we zien hoe het Stadpark deze rol op zich kan nemen voor Groningen. Hierna volgt een katern wat dieper ingaat op de uitdagingen, knelpunten, kansen en kernkwaliteiten van het Stadspark. Het geeft achtergrond en verdieping voor de ontwikkelperspectieven in hoofdstuk 4 wat ook gelezen kan worden zonder het katern door te nemen.

Algemene hoogtekaart Nederland: het Stadspark ligt in een laagte (blauwe kleur)

Bodemkaart: in het Stadspark bevinden zich vooral gronden met een bovenlaag van klei (groene kleuren) of veengronden (paars)

Katern: Kenschets van het park

Dit hoofdstuk gaat dieper in op de uitdagingen, knelpunten, kansen en kernkwaliteiten van het Stadspark. Dit hoofdstuk geeft achtergrond en verdieping voor de ontwikkelperspectieven in hoofdstuk 5. Het is de samenvatting van een uitgebreide analyse van het Stadspark. Er kan gekozen worden om eerst de ontwikkelperspectieven van hoofdstuk 5 door te nemen en indien wenselijk later dit hoofdstuk door te nemen voor meer achtergrond.

Om beter inzicht te krijgen in het functioneren van het Stadspark en welke opgaven er in en rondom het Stadspark spelen gaan we in dit hoofdstuk dieper in op de opgave. Deze analyse is opgebouwd uit vier delen. Als eerste een ruimtelijke analyse, als tweede een functionele en programmatische analyse, ten derde een analyse van de ontwikkelingen en initiatieven in en rond het Stadspark en als vierde een analyse van hoe het beheer voor het Stadspark is georganiseerd. We sluiten dit hoofdstuk af met een conclusie over kwaliteiten, uitdagingen, kansen en knelpunten voor het Stadspark. Dit vormt de opmaat voor het afsluitende hoofdstuk vijf waarin de ontwikkelperspectieven voor het park worden beschreven.

DUIDING VAN HET GRONINGER STADSPARK (RUIMTELIJK)

Uit de volgende analyse blijkt dat de ligging, de maat en de betekenis ten opzichte van andere parken in de stad bepalend zijn voor de betekenis en mogelijkheden van het Stadspark.

PLEK IN HET LANDSCHAP

Het Stadspark is gelegen in een brede laagte (grofweg het stroomgebied van de Drentsche Aa) ten westen van de Hondsrug. De bodem kenmerkt zich door veelal kalkloze kleigronden en langs de westzijde veen met kleiige bovengrond. De gronden zijn slecht waterdoorlatend en zuur. De gronden waren niet erg geschikt voor landbouw en het is niet zonder reden dat deze gronden daarom beschikbaar kwamen voor de aanleg van een park. Door de hoge waterstanden en lastige bodem is het vanaf het begin van de aanleg een uitdaging geweest om hier een parkvegetatie te laten floreren. Ook in de huidige tijd blijft dit een complexe opgave waar veel aandacht voor nodig is.

MAAT VAN HET PARK

Het park is 120 hectare groot. Dit maakt het binnen Nederland tot een groot Stadspark. Ter vergelijking: het Vondelpark in Amsterdam telt 46 hectaren, het Goffertpark in Nijmegen 83 hectaren, het Zuiderpark in Den Haag 110 hectaren. In tegenstelling tot bovengenoemde parken is de maat van het Stadspark van Groningen niet in één periode tot stand gekomen. De eerste aanleg was 44 hectaren groot. Door de tijd heen zijn er stukken bij het park gevoegd en weer aan het park onttrokken om uiteindelijk op de huidige maat uit te komen. Het park is groter dan de binnenstad van Groningen dat met een oppervlakte van 90 hectare makkelijk in het Stadspark past. Het Noorderplantsoen past zes keer in het Stadspark. Het Stadspark heeft een dusdanige omvang dat er ruimte is om verschillende parkdelen te realiseren die elk een eigen sfeer, groenbeeld en gebruiksfunctie kunnen hebben. Wanneer er duidelijke keuzes worden gemaakt over wat waar in het park kan, kunnen uiteenlopende sferen die voor elk wat wils bieden naast elkaar bestaan.

BETEKENIS TEN OPZICHTE VAN ANDERE PARKEN IN STAD

In 1992 is de nota Kleur Geven aan groen opgesteld. De vijf parken waar aandacht aan werd besteed zijn het Noorderplantsoen, het Stadspark, het Paterswoldse Meer, Park Noorddijk (nu Kardinge) en de Oude Held (nu Westpark). Het had als uitgangspunt dat de toekomstwaarde van bestaande en nieuwe parken groter is, als elk van de parken een specifiek segment van de recreatiebehoefte dekt. Voor het Stadspark werd gekozen voor het thema ‘Engels klassiek’. Dit werd gekoppeld aan vloeiende vormen, geënsceneerde routes met ontworpen doorzichten, bijzondere beplanting, sterke compositie, verzorgde gazons, grote gebaren,

Goffertpark Nijmegen

Zuiderpark Den Haag

Vondelpark Amsterdam

Stadspark Groningen

Noorderplantsoen Groningen

Centrum Groningen

uitzicht en intieme plekken en een voelbaarheid van de stad en het stedelijk leven.[1]
Een belangrijke uitwerking van de nota is dat actief recreatief programma vooral in Kardinge werd geprojecteerd. De ijsbaan, golfbaan, mountainbike heuvel, kartbaan en klimhal kwamen in Kardinge. Er is daar genoeg ruimte voor parkeren gerealiseerd in combinatie met een P+R. Het leidde in het Stadspark tot de sloop van het IJsstadion en gaf aanleiding tot een herinrichting met meer ruimte voor openbaar toegankelijke parkruimte in het voorpark.
Toch bleven in het Stadspark nog autoverkeer aantrekkende functies centraal in het park over. In tegenstelling tot in Kardinge zijn autowegen fietswegen, parkruimtes en parkeervoorzieningen in het Stadspark niet helder van elkaar gescheiden en geconcentreerd gesitueerd met als gevolg dat de auto op veel plekken in het park kan komen.
Van een consequente doorvoering van het thema Engels Klassiek in het Stadspark is geen sprake geweest. Aan de aanbeveling om de relatie tussen het vooroorlogse en naoorlogse park opnieuw vorm te geven is geen gehoor gegeven. De geënsceneerde routes met ontworpen doorzichten, sterke composities en grote gebaren zijn er daarom op de meeste plekken ook nooit gekomen. De relatie met de omliggende stad is ook maar mondjesmaat verbeterd.
De principes die destijds werden geformuleerd als middel om samenhang en identiteit aan het park te verlenen lijken nog steeds relevant.

THEMATISCHE ANALYSE (FUNCTIONEEL EN PROGRAMMATISCH)

In 2024 is een uitgebreide inventarisatie gedaan van het Stadspark. De uitkomsten van deze inventarisatie zijn onder een aantal thema's gegroepeerd, welke onderstaand kort zijn beschreven.

VOORZIENINGEN EN PROGRAMMA

Veel voorzieningen en belevingen in het park zijn in zichzelf gekeerd (geraakt) en zorgen voor beperkte interactie met de omliggende parkomgeving. De kinderboerderij wordt omringd door stallen en opgaand groen, de speeltuin is aan drie zijden ingepakt met groen, het skatepark is niet zichtbaar vanuit het arboretum en op afstand van de Concourslaan en de gebouwen bij de voormalige drafbaan tonen hun rug aan voorbijgangers. De evangelische kerk en de scouting kregen bijna hun eigen erfje zonder uitwisseling met het omliggende park. Uiteindelijk is zelfs het Stadsparkpaviljoen, een belangrijk schakelstuk tussen wandelpark en drafbaan, naar binnen gekeerd geraakt. Door de uitbouw met serre, en het verhogen van het terras is de relatie met de kade aan het water tenietgedaan. Aan de oostzijde van het paviljoen lag ooit een terras maar is nu een parkeerplaats gelegen. De kruisbestuiving tussen fraaie ruimtelijke enscenering en levendigheid van het programma komt daardoor in het Stadspark niet goed tot zijn recht.
Het aanbod van horeca, openbare toiletten en attracties is te beperkt voor de omvang van het park. Dit vormt een beperking op het gebruikscomfort en de aantrekkingskracht van het park.
De unieke setting van het park kan veel meer ingezet worden om programma met karakter te realiseren en zowel het park als de voorzieningen smoel te geven. Een grote uitdaging daarbij is de ruimtelijke enscenering en het programma weer met elkaar te vervlechten.

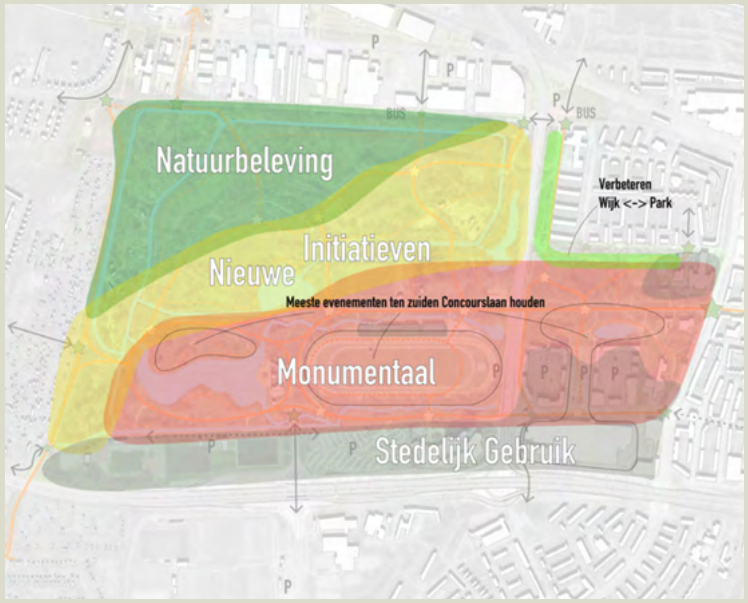
VEGETATIE EN DIERENLEVEN

Het beheer van het park heeft lange tijd op een (te) laag budget gedraaid. Dit heeft zijn uitwerking op het vegetatiebeeld, het oogt rommelig, is weinig onderscheidend, en mist de uitstraling die passend zou zijn bij een Stadspark. Het beheerregime is daarnaast vooral objectgericht en gebeurt niet vanuit duidelijke streefbeelden over waar parkdelen naartoe ontwikkeld worden. Dit heeft als gevolg dat in het gehele park dezelfde beheertechnieken worden toegepast. En er geen onderscheidende delen zijn terwijl

1 Gemeente Groningen, Kleur geven aan groen, thema's voor de Stadsparken 1992

Visie Stadspark (2021) zonering

In de Herijking Visie Stadspark: *Stadspark, Park voor de Stad* is het Stadspark opgedeeld in een viertal zones: zone Natuurbeleving, zone Nieuwe Initiatieven, zone Monumentaal en zone Stedelijk Gebruik. Deze zonering is aangebracht om in delen van het park de recreatieve functie te versterken en elders ruimte te houden voor rust en natuurbeleving. In de toekomstagenda bouwen we voort op dit principe en de zonering (zie hiervoor p.77)

Visie Stadspark (2021) tien hoofdpunten

In de visie worden tien hoofdpunten genoemd voor de verbetering van het park. Deze zijn:

- Een aantrekkelijker Stadspark voor bezoekers en flora en fauna
- Betere aansluitingen op de rest van de stad
- Een hoger beheerniveau
- Versterken van de ecologie en de biodiversiteit door groene verbindingen met de omgeving
- Minder autoverkeer in het park
- Meer voorzieningen in het park die passen bij het park zoals een skatepark en een stadsstrand
- Initiatieven van Stadjers die bijdragen aan een mooier Stadspark ondersteunen
- Hoogwaardige ‘groene’ evenementen op de drafbaan
- Een publiek toegankelijke drafbaan als er geen evenementen zijn
- Meer gemeentelijke aandacht voor het park en coördinatie

In hoofdstuk 4 geven we met een pluriform ontwikkelperspectief antwoord op de vraag hoe en waar we de in de visie voorgestelde verbeteringen willen doorvoeren.

MIRT Westflank

In het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) Westflank Groningen wordt ingezet op een nieuwe fietsverbinding tussen Vinkhuizen en het Stadspark via de Suikerzijde inclusief fietstunnel onder de spoorlijn Groningen-Leeuwarden. Deze zorgt voor een goede noord-zuidverbinding voor de fiets en draagt eraan bij dat inwoners eerder de fiets zullen pakken.

de karakters van de plekken wel vragen om een locatie specifieke aanpak. De rijkdom aan structuren en de variatie in sferen die ten grondslag liggen aan het parkontwerp komen niet tot hun recht. Een uitzondering is de heemtuin die door vrijwilligers wordt onderhouden.

Desondanks is het park een belangrijk leef-, migreer- en foerageergebied voor dieren in en rondom de stad. Het park is belangrijk voor veel vogelsoorten, vleermuizen, zoogdieren (zoals de egel, marterachtigen en de eekhoorn), amfibieën en insecten. Het Stadspark is ook van belang als plek voor bijzondere flora en schimmels (incl. de paddenstoelen). Belangrijke biotopen in het park zijn bos, vijver, struikvegetaties en boomgroepen. De biotopen van kruidenrijke graslanden, flauwe ecologische oeverzones en mantel-zoomvegetaties zijn beperkt in het park aanwezig. Hierdoor is er voor diersoorten die juist van dit soort milieus afhankelijk zijn nog weinig plek in het park. Onder andere het aantal vlinders en libellen is hierdoor beperkt aanwezig.[2]

Het versterken van de biodiversiteit in het park en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit kunnen goed samengaan. Deze koppelkans is tot nu toe nog weinig gezocht. Het resultaat is dat ingrepen soms kleinschalig zijn of niet passen bij de ruimtelijke compositie. Juist door beiden samen te brengen ontstaan er mogelijkheden om meer op de schaal van het park te opereren. Dit kan zowel de leefmilieus voor dieren en planten als de beleving van het park voor menselijke bezoekers aanzienlijk verbeteren.

2 Bureau Waardenburg: Monitoring in het kader van de stedelijke ecologische structuur, kerngebied Stadspark noordzijde 2019 en Monitoring in het kader van de gemeentelijke ecologische structuur, Groningen, kerngebied Stadspark + Voorpark 2020

BODEM EN WATER

Het park is aangelegd op een lastige bodem van vooral kalkarme klei en klei op veen. De bodemopbouw is complex met op plekken in het park slecht doorlatende lagen. Daarnaast ligt het park op een laaggelegen plek in het landschap.
De waterhuishoudkundige situatie heeft invloed op de gebruiksmogelijkheden, vegetatiepotenties en levensverwachting van bomen. Het watersysteem in en om het park is in de loop van de jaren op veel plekken dichtgegroeid als gevolg van beperkte beheer- en onderhoudsinspanningen. Daardoor kan het water het gebied steeds moelijker verlaten. In het park, dat ook nog eens gevoelig is voor bodemdaling door oxidatie en zetting, leidt dit samen met het veranderende klimaat, tot steeds meer wateroverlast. Bij stevige regenbuien blijft veel water staan. De grote parkweide is een groot deel van het jaar nat en daardoor ongeschikt als gebruiksruimte. Op plaatsen langs de Campinglaan is het zo nat dat wordt voorspeld dat het bomenbestand hier niet lang meer stand zal houden. Verder zorgt overmatig bladinval in de watergangen, het afsterven van overig organisch materiaal en de ontlasting van verschillende diersoorten voor veel slibaanwas en voor een negatief effect op de waterkwaliteit.

Het Stadspark speelt een rol in de stedelijke wateropgave. Concreet betekent dit dat het watersysteem van het park wordt gebruikt om het water uit de omliggende wijken op te vangen en zo lang mogelijk te conserveren, zonder dat dit leidt tot schade of overlast. Om dit te optimaliseren zijn er de afgelopen jaren diverse maatregelen uitgevoerd in het watersysteem in en om het park. Om de invulling van de opgave te waarborgen is het van belang dat het huidige areaal open water in stand blijft of bij voorkeur zelfs wordt uitgebreid. Bij uitbreiding van het areaal zal het waterpeil in het park namelijk minder aan peilveranderingen onderhevig zijn. Bij dreigende noodsituaties (in geval van extreem veel water in het

Beeld van de Paviljoenlaan aan de westzijde van het park.

boezemsysteem) kan het waterpeil tijdelijk nog enkele decimeters worden opgezet, om daarmee het hoofdwatersysteem zo veel mogelijk te ontzien.
Om de functies van het gebied zo goed mogelijk te kunnen faciliteren is het van cruciaal belang dat het watersysteem robuust en goed onderhoudbaar wordt en blijft ingericht. Maar ook wordt ingericht met meer ruimte voor natuurlijke waterzuivering (waterplanten en riet, inclusief periodiek maaien en afvoeren) en minder ruimte voor factoren die een negatief effect hebben op de waterkwaliteit. Daarnaast is verder onderzoek naar de kwaliteit van de bomen in relatie tot de grondwaterstand gewenst.

ROUTING, ORIËNTATIE EN RUIMTEWERKING

Het eerdergenoemde gefragmenteerde karakter van het park door de gefaseerde aanleg vanuit steeds wisselende standpunten heeft tot gevolg dat er een onduidelijke ruimtewerking en route in het park zijn. Er ontbreekt in het park de werking van enkele grote structurerende elementen die passend zouden zijn bij de maat van het park. Dit komt de oriëntatie niet ten goede. Veel parkdelen liggen verstopt achter gesloten groen en zijn niet met logische routes ontsloten. Deze delen van het park zijn niet uitnodigend. Voor een gevoel van sociale veiligheid zijn overzicht, zichtrelaties tussen parkdelen en een goede oriëntatie juist van wezenlijk belang.
Eveneens is de routing door het park en de aansluiting met de omgeving niet op orde. Wil het park meer betekenis krijgen voor de stad en voor de in ontwikkeling zijnde delen aan de westzijde dan zijn goede aansluitingen op de omliggende infrastructuur en doorlopende routes van noord naar zuid en oost en west van groot belang. Deze zijn eveneens van nut bij het regelen van de grote publieksstromen bij evenementen. Die hun eigen eisen hebben ten aanzien van mobiliteit en veiligheid.

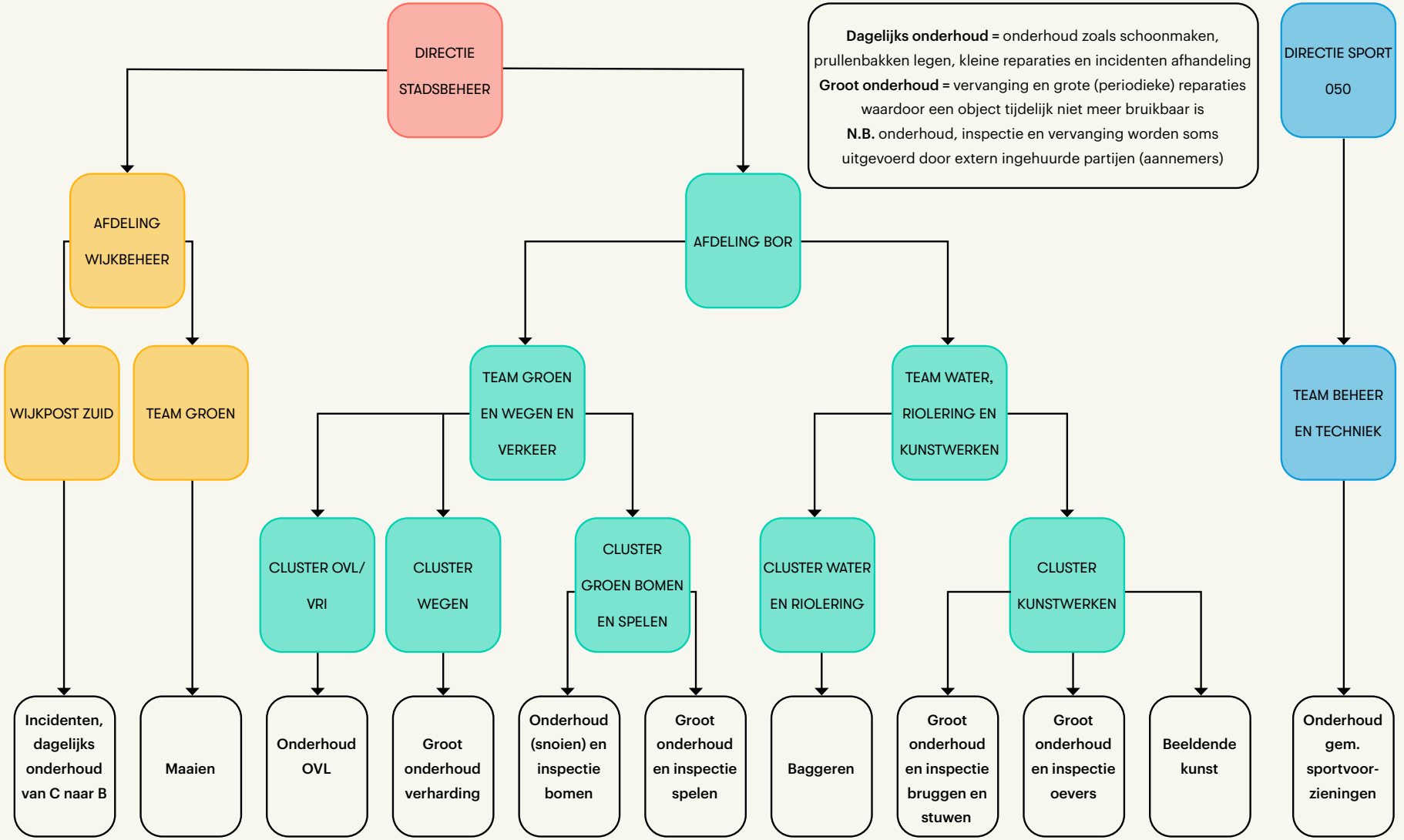
MOMENTUM (ONTWIKKELINGEN IN EN OM HET STADSPARK)

Er zijn grote veranderingen op komst voor het Stadspark. Door de groei van de stad, de verdichting van de stad, klimaatverandering en vele ontwikkelingen in de directe omgeving van het park en in het park zelf zal de positie en rol van het park veranderen. Dit sluit aan bij de nieuwe betekenis van het park in de 21e eeuw. Samen geven deze ontwikkelingen een momentum om het Stadspark de aandacht te gaan geven die het verdient. Hieronder worden de verschillende veranderingen en de daarmee samenhangende kansen toegelicht.

GROEI VAN DE STAD

De druk om het Stadspark als aantrekkelijk groengebied voor de stad te ontwikkelen zal toenemen. Het is de verwachting dat het aantal inwoners van Groningen de aankomende twintig jaar met circa 35.000 zal stijgen,[3] waarvan ca. 7.000 nieuwe woningen op de Suikerzijde en De Nieuwe Held. Ook het aantal huishoudens in Stad zal toenemen met meer woningen voor alleenstaanden.[4] De druk op de groengebieden van de stad wordt daarmee groter. Het Noorderplantsoen wordt in het hoogseizoen al als te druk ervaren. Dit leidt tot schade aan het park en overlast voor omwonenden. Om in de toekomst een fijne parkervaring voor alle inwoners van Groningen aan te kunnen blijven bieden is het nodig om andere parken te ontwikkelen en programmeren. Zo kan de gebruiksdruk op het openbaar groen beter gespreid worden. Het zorgt voor meer bereikbaar en aantrekkelijk groen wat in grote mate bijdraagt aan de gezondheid en het psychisch en fysieke welzijn van mensen. Het Stadspark met een maat van zes keer het Noorderplantsoen, en een ligging relatief dicht bij het centrum van de Stad, maar met

3 https://publicaties.oisgroningen.nl/prognosebevolking-en-huishoudens-gemeente-groningen-2023-2043/bevolkingsprognose
4 https://publicaties.oisgroningen.nl/prognosebevolking-en-huishoudens-gemeente-groningen-2023-2043/huishoudensprognose

Bovenstaand schema toont de huidige organisatiestructuur voor het onderhoud en beheer van het Stadspark.

veel lagere bezoekersaantallen biedt hiervoor volop kansen. Omdat een belangrijk deel van de ontwikkeling van de stad zich daarnaast in de omgeving van het Stadspark afspeelt is het tijd om de rol van het park te herdefiniëren.

BEHOEFTE AAN NIEUWE VERBINDINGEN

Als logisch gevolg van de veranderende omgeving zal de behoefte ontstaan voor nieuwe verbindingsroutes door het Stadspark voor zowel mens als dier.
Vanaf de eerste plannen begin vorige eeuw is het Stadspark bedacht als integraal onderdeel van de stedelijke ontwikkeling van de westflank van de stad. De stad zou rondom het park, dat destijds in het buitengebied werd aangelegd, heen groeien. In de werkelijkheid gebeurde juist het tegenovergestelde, het Stadspark raakte ingesnoerd tussen ondoorwaadbare gebieden. Langs de noordrand kwam een bedrijventerrein en een busbaan, langs de zuidrand sportvelden en een verhoogde ringweg, langs de westzijde omheinde moestuinencomplexen. In plaats van integratie in een doorwaadbare stedelijk structuur kreeg het Stadspark randen die zich met de rug naar het park keerden. Sinds het begin van deze eeuw is er een kentering in bovengenoemde tendens te bemerken. Er zijn doorgangen onder de N7 richting Corpus den Hoorn gerealiseerd, evenals een goede verbinding onder de laan 1940-1945 tussen Stadspark en het Martini Trade Park en Martiniplaza (Concourskwartier). Deze verbindingen verbeteren de uitwisseling met de stad en zorgen voor nieuwe kansen voor het park. Van een volledige integratie van het park in de omringende stedelijk structuur kan echter nog niet worden gesproken. De Oost-West as door het park fungeert inmiddels als veelgebruikte verbinding tussen de binnenstad en wijken als Laanhuizen en Eelderwolde maar tussen de noordwestelijke wijken (Vinkhuizen, De Held, De Nieuwe Held en Suikerzijde) en het Stadspark bestaan nog geen goede verbindingen. Voor dieren die zich door de stad bewegen ziet de toekomst er ook anders uit. De Suikerzijde wordt groen ingericht en er zullen ook nieuwe groengebieden worden ontwikkeld. Vooral de Groenstructuur die het Roegebos, Westpark, Hoogpark en Hoendiep aan elkaar verbindt lijkt kansrijk als belangrijke toekomstige migratie route van en naar het Stadspark en naar de buitengebieden. Een goede verknoping van de stedelijke groenstructuur met het Stadspark is dan ook wenselijk.

AANHECHTING VAN STAD EN PARK

Met het opschuiven van de stad richting het park zal de druk om direct aan het park gelegen gebieden zoals het bedrijventerrein Peizerweg, Martini Trade Park, de moestuincomplexen, het sportpark toenemen. Meer stedelijkheid direct grenzend aan het park met gemengde programma kan zorgen voor een goede aanhechting van het park aan de stad. Het zorgt voor veel meer uitwisseling tussen stad en park waarbij de kwaliteiten van beiden elkaar kunnen versterken.

EEN VERANDEREND KLIMAAT

Het is duidelijk dat het klimaat aan het veranderen is met vaker voorkomende stevige regenbuien en langere periodes van droogte. Daarnaast zal de stad steeds meer verdichten. Met een omvang van 120 hectare, groter dan de binnenstad van Groningen, zal het Stadspark een steeds belangrijkere plek innemen in het systeem van groen en water van de stad. Er zal meer van het park gevraagd gaan worden ten aanzien van waterberging, verkoeling (tegengaan van hittestress) en biodiversiteit. Het huidige watersysteem en plantsortiment van het park is niet overal klimaat- en daarmee toekomstbestendig. Om het Stadspark in stand te houden zal het systeem robuust ingericht moeten worden met goede mogelijkheden tot beheer en onderhoud.

ONTWIKKELINGEN EN INITIATIEVEN

Het Stadspark transformeert door de vele ontwikkelingen die recent zijn voltooid en die nog op stapel staan voor de nabije toekomst. De eerste fase van het skatepark is gerealiseerd, de voormalige drafbaan wordt doorontwikkeld naar een internationaal concurrerend evenemententerrein en wordt buiten evenementen om opengesteld voor publiek, Noorderpoort ontwikkelt een onderwijslocatie met toegankelijk groen in verbinding met het park, het Martini Trade Park staat voor ontwikkelingen en er wordt in 2025 een proef gedaan met zwemmen in de Stadsparkvijver. Er staat dus veel te gebeuren. Daarnaast zal door de verdichting en groei van de stad, bij de zoektocht naar ruimte ook het Stadspark vaker in beeld gaan komen. Passende initiatieven kunnen het park een boost geven. Dit is het geval wanneer ze het karakter van het park versterken, de gebruiksmogelijkheden vergroten voor alle Stadjers en de biodiversiteit en ecologie versterken of op zijn minst niet verstoren. Niet passend zijn ingrepen die zorgen voor verrommeling, fragmentatie van de ruimte, het dichtzetten van verbindingen of het uitsluiten van Stadjers door de promotie van gebruik voor exclusieve doelgroepen. Het is daarom belangrijk om de initiatieven te wegen en de realisatie in goede banen te leiden zodat het gehele Stadspark er beter van wordt.

BEHEER (ORGANISATIE)

Bij het onderhoud van het Stadspark zijn vele partijen betrokken (zie schema op p.28). Het overkoepelend beheer ligt bij de directie Stadsbeheer met direct daaronder de afdeling wijkbeheer en afdeling beheer openbare ruimte. De directe verantwoordelijkheid en coördinatie ligt dus niet bij een specifiek voor het Stadspark aangesteld team of persoon. Dit leidt er toe dat coördinatie en overzicht van de werkzaamheden lastig is. De maat en betekenis van het park vragen hier wel om.

CONCLUSIES

De analyse leidt tot een waardering van het park in kernkwaliteiten en uitdagingen en een reeks van kansen en knelpunten en/ of tegenstrijdigheden. Bij het uitwerken van de opgaven is het zaak dat ze allen opgepakt worden. Door te werken in de traditie die heeft geleid tot de monumentale waarde in het park kunnen tekortkomingen worden verholpen, kansen worden aangegrepen en keuzes gemaakt bij tegenstrijdigheden.

Het Stadspark kenmerkt zich door de volgende kernkwaliteiten:

- Het historisch Springerpark met zijn karakteristieke parkruimtes en de arboreta die een hoge erfgoedwaarde vertegenwoordigen
- De algemene natuurwaarde en de biodiversiteit.
- De natuurlijke/ecologische wereld in de noord en oosthoek van de naoorlogse uitbreiding inclusief de heemtuin. Deze hoek is geliefd bij het publiek en heeft een hoge natuurwaarde
- De grote maat van het park en de ruimte die het daardoor kan bieden
- De grote waterpartijen die maat en schaal geven
- Het Stadsparkpaviljoen met de vijver als brandpunt van het Springerpark, beeldmerk en schakelstuk tussen wandelpark en voormalige drafbaan
- De Concourslaan die op stadsniveau het park koppelt aan de grotere ruimtelijke structuur van het zuidelijk stadsdeel.

Het Stadspark kent ook enkele grote uitdagingen:

- Bodem en water zijn niet ideaal voor een diverse parkvegetatie en vormen een bedreiging voor de duurzame instandhouding van het bomenbestand
- Het park is door een gefaseerde aanleg en verschillende

Kernkwaliteitenkaart Stadspark

Uitdagingenkaart Stadspark

ontwerpfilosofieën gefragmenteerd en voelt onsamenhangend aan
- De staat van onderhoud is matig met als resultaat:
    - dat er sprake is van verarmde diversiteit aan flora in enkele delen van het park
    - dat de belevingswaarde van het groen verre van optimaal is
- Het gebrek aan een heldere ontwikkelvisie op het gebied van beheer.
- Het gebrek van een heldere organisatiestructuur voor beheer van het park. En het gebrek aan een hoofdverantwoordelijk persoon of team voor het beheer van het Stadspark met voldoende beschikbare uren en budget.
- Gebrek aan voorzieningen en programma waardoor het park geen trekker op stadsniveau is
- Bestaande voorzieningen en gebouwen zijn niet of slecht gehecht aan de parkomgeving
- Het park is ruimtelijk en functioneel niet goed aangehecht aan de omliggende stadsdelen en de nieuwe ontwikkelingen in de omgeving

Er liggen ook enkele grote knelpunten
- De landschappelijke situatie en een veranderend klimaat vraagt aandacht voor de waterhuishouding van het park want de huidige boomopstand komt onder druk te staan door te hoge grondwaterstanden.
- Toenemende druk op het park door toevoegen van nieuw programma schuurt met de eisen die flora en fauna stellen aan hun leefomgeving.
- Bereikbaarheid van het park vanuit de stad en verdere omtrek met de auto verhoudt zich niet tot de wens om het park rustiger en verkeersveilig te maken.

Maar er liggen ook voldoende kansen:
- De maat van het park biedt mogelijkheden om verschillende parken in één park te verenigen. En daarmee ook verschillende types programma; rust en reuring.
- Verschillende sferen en gebruiksmogelijkheden kunnen naast elkaar bestaan en elkaar aanvullen.
- Nieuwe verbindingen die zorgen voor een betere aanhechting met de stad kunnen ook ingezet worden voor een betere interne ontsluiting
- Nieuwe verbindingen die zorgen voor een betere aanhechting met de stad kunnen zowel voor verkeer als voor groen worden gebruikt.
- De wateropgave kan ingezet worden om het park om te vormen en voor te bereiden op klimaatverandering.

Kansenkaart Stadspark

- De ontwikkeling van het voormalige drafbaanterrein maakt het publiek te gebruiken deel van het Stadspark groter.
- De herontwikkeling van de voormalige drafbaan en de bijbehorende opstallen kunnen worden gebruikt om nieuwe impuls aan het park te geven op stadsniveau.
- De ontwikkeling in het voorpark van het Noorderpoort kan de aanhechting naar de omliggende buurten verbeteren.

Voor het Stadspark hebben we op basis van de analyse en werksessies met alle betrokkenen de volgende ambities geformuleerd:

- Stadspark voor ontmoeting
- Stadspark voor natuurbeleving en biodiversiteit
- Stadspark voor ontspanning en rust
- Stadspark voor beweging sport en gezondheid
- Stadspark voor ontdekking, spelen en educatie
- Stadspark voor cultuur en evenementen
- Een bereikbaar Stadspark
- Een sociaal veilig Stadspark.
- Een goed onderhouden Stadspark.
- Het Stadspark als organisatie en merk.

De grootste kans ligt evenwel in het momentum dat is ontstaan door de samenkomst van alle ontwikkelingen in het park zelf en in de omgeving. Want wanneer ze vanuit een gezamenlijk idee worden aangevlogen kan de betekenis van het Stadspark die van de losse onderdelen overstijgen en weer waarachtig voor de Stad zijn.

Voorstel voor de doorontwikkeling van het Stadspark

4. Ontwikkelperspectieven

Het ontwikkelperspectief schetst een beeld van hoe het park een belangrijk onderdeel van de stadsontwikkeling kan worden. Met als doel om het Stadspark ook in de toekomst een geliefde plek voor alle Groningers, van binnen en buiten de stad, te maken.
In het perspectief komen de thema's uit de opgave: fundament, programma, structuur, samenhang, schoonheid en verbinding met de stad op logische wijze samen.
Voor het ontwikkelperspectief geldt daarmee dat zij ondersteunend is aan de bredere opgave in het Stadspark.

De in het katern benoemde ambities zijn door verschillende dwarsverbanden met elkaar verbonden. Dit legt de basis voor een samenhangend perspectief. Hieronder worden de ambities beschreven met de bijbehorende keuzes die gemaakt dienen te worden, de verbanden met de andere ambities en de samenhang met de stad als geheel.

Referentiebeelden als inspiratie voor een Stadspark voor ontmoeting

4.1 STADSPARK VOOR ONTMOETING

Wat is een park als er geen mensen zijn?
Je komt elkaar tegen in de openbare ruimte. Het is dé plek bij uitstek om met elkaar vertrouwd te raken en om op een laagdrempelige manier samen te zijn.

In het Stadspark kan ontmoeting gefaciliteerd worden door programma's niet meer weg te stoppen in groene besloten parkkamers maar door het integraal onderdeel te laten zijn van de totale parkinrichting en enscenering. Plekken zijn niet alleen bestemd voor gebruik door specifieke doelgroepen maar zorgen voor animatie bij voorbijgangers. Ze openen zich naar het park. De programma's, zoals skatepark, kinderboerderij, horecaterras, etc., worden zo vormgegeven dat ze ook voor de niet directe gebruikers interessant zijn om te zien. Het worden als het ware podia waarbij de passanten het publiek zijn. Dit wordt verstevigd door informele zitgelegenheid te realiseren zodat voorbijgangers langer kunnen blijven (tribune functie) en uiteindelijk onderdeel van het gebeuren worden. Door openbare routes op een ontspannen manier langs of door programma's te laten slingeren ontstaat een informele ongedwongen ontmoeting. Programmaonderdelen lenen zich voor toe-eigening maar zijn nooit exclusief. Al het bovenstaande geldt ook voor de programma's in de opstallen.

Het clusteren van verschillende programma's bij elkaar zorgt voor brandpunten van reuring in het park. Dit zijn levendige plekken van uitwisseling en ontmoeting. Andere plekken in het park kunnen juist gevrijwaard van programma blijven waardoor daar de rust bewaard wordt en andere kwaliteiten zich verder kunnen verbeteren.

Met de maatregelen in het Stadspark maken we het park aantrekkelijker en nodigen we de stedelijke recreant, die zich in de zomer nog vooral richt op het Stadsstrand en het Noorderplantsoen, uit om het Stadspark te bezoeken. De aandacht die het 100-jarig bestaan van het Stadspark met zich meebrengt, helpt daarbij. Hiermee zorgen we voor een betere spreiding van de drukte over het stedelijk groen met als doel overlast en schade hieraan te beperken. De spreiding van recreanten over de groengebieden van de stad vergt een langjarige en continue inspanning.

Voorstel voor brandpunten van reuring in het park

KEUZES:

Zone Nieuwe Initiatieven en Zone Monumentaal

We kiezen ervoor om:

- brandpunten van reuring in het park te ontwikkelen.
  - Op deze plekken stimuleren we de vestiging van nieuwe aantrekkelijk horeca en vragen we bestaande horeca meer interactie met de directe parkomgeving aan te gaan.
  - Daarnaast zoeken we hier naar de koppelkansen met andere programma's zoals ongebonden sport, speelplekken, cultuur en educatie.
  - We vinden het daarbij belangrijk dat de verschillende onderdelen interactie met elkaar en de voorbijgangers aangaan. We zorgen er daarom voor dat de locaties goed zichtbaar zijn vanaf de hoofdroutes door het park.
  - We sturen aan op de realisatie van openbaar toegankelijke en goed onderhouden schone sanitaire voorzieningen. Een belangrijk aspect hierbij vinden we de gebruiksmogelijkheden van een zo breed mogelijke doelgroep. Daarom vragen we aandacht voor sociale veiligheid en faciliteiten voor mensen met een handicap en voor de verschoning van baby's.
  - En om ieder brandpunt van reuring een eigen identiteit te geven en zo bij te dragen aan de diversiteit in het park heeft elke locatie een eigen sfeer die passend is bij de parkomgeving waarin deze is gesitueerd.
- bindende regels op te stellen voor nieuw programma:
  - programma moet interactie aangaan met omliggende parkdelen
  - programma moet zich voegen naar de plek
  - programma mag niet in zichzelf gekeerd zijn
  - programma moet voor beleving zorgen bij niet directe gebruikers
- bovenstaande regels ook te laten gelden voor bestaand programma. Dit heeft als gevolg dat veel bestaand programma getransformeerd dient te worden. Bijvoorbeeld de speeltuin, de dierenweide en het Stadsparkpaviljoen hebben nu immers nog onvoldoende interactie met het park.
- onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor barbecuevoorzieningen in het park. Door specifieke plekken aan te wijzen en in te richten stimuleren we samenkomst en sociale interactie.

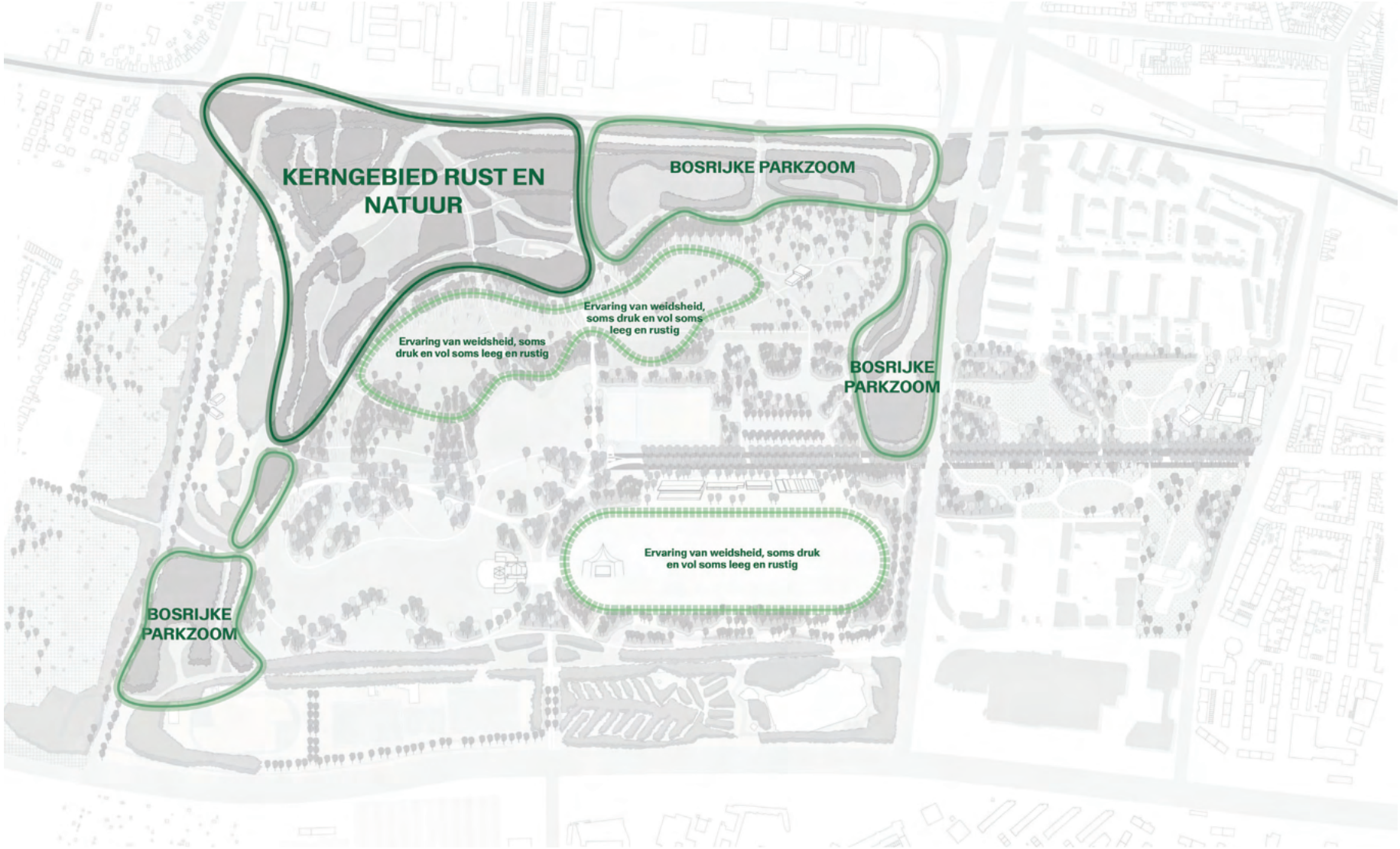

Referentiebeelden als inspiratie voor een Stadspark voor ontspanning en rust

4.2 STADSPARK VOOR ONTSPANNING EN RUST

Wat is een park waar je niet kan ontspannen en geen rust vindt? De groene omgeving zorgt voor een zintuigelijke ervaring, kalmeert de geest en nodigt uit tot beweging en verpozing.

Het Stadspark kan aantrekkelijker gemaakt worden voor ontspanning en rustzoekers. Er wordt ingezet op zonering met duidelijke gebieden voor rust. De zonering wordt gekoppeld aan de brandpunten van reuring (zie p.40), de sfeerzones (zie p.78) en de natuurdoelen, zodat er onderscheid ontstaat tussen rust en reuring. Visuele rust wordt gebracht door eenheid in materialisatie, voldoende doorkijkjes die helpen bij de oriëntatie, gebouwen en programma's die zich met hun voorkanten tonen. Verstorende elementen zoals hekwerken nutskasten en verkeersborden worden zo veel mogelijk beperkt of met zorg ingepast. Het beeld aan de Concourslaan wordt nu bepaald door achterkanten van de bebouwing aan de voormalige drafbaan, het viaduct, het parkeren en de hekken rondom het sportveld. Hier is een wereld te winnen. Het bewegen door het park wordt veraangenaamd door logische routing, waarbij verkeerstromen met verschillende snelheden van elkaar gescheiden zijn. Van belang zijn goed begaanbare paden en parkweides die goed zijn gedraineerd en daarmee een groot deel van het jaar begaanbaar. De spreiding van voldoende eet-, drink- en toiletmogelijkheden over het park geeft parkbezoekers de mogelijkheid zich onbekommerd in parkdwalingen en verpozingen te verliezen zonder zich om de praktische levensbehoeften te bekommeren. Dat alle parkdelen voldoende schoonheid hebben zorgt ervoor dat de parkbezoeker constant kan genieten.

Voorstel voor plekken met rust in het park: Hierbij onderscheiden we een kerngebied voor rust en natuur in de noordwesthoek van het park en een bosrijke parkzoom. In het kerngebied staan de natuurwaarden en rust voorop. De bosrijke parkzoom is een bosachtige gebied waarlangs dieren zich kunnen bewegen en waar het minder druk is met mensen dan in andere parkdelen. Ook zijn er flexibele grote open ruimtes in het park die soms druk zijn maar ook vaak leeg en rustig.

KEUZES:

Gehele Stadspark

We kiezen ervoor om:

- in te zetten op gevarieerde en duidelijk te onderscheiden groenwerelden in het park met verschillende belevingswaardes. We streven na om parkbezoekers in contact met het groen te brengen zowel fysiek als mentaal.
- storende visuele elementen zoals nutskasten, verkeersborden, fietsparkeerplekken, paaltjes etc. zo veel mogelijk te beperken en in ieder geval goed in te passen en op logische plekken te positioneren.
- om een materialenpalet vast te stellen voor het Stadspark met als doel meer eenheid in de materialisatie en het meubilair van het park te krijgen.
- te werken aan een goede toegankelijkheid van het park. Hiervoor renoveren we waar nodig en gewenst de paden in het park.
- drinkfonteintjes in het park te realiseren zodat parkbezoekers toegang hebben tot gratis drinkwater.

Zone Natuurbeleving

We kiezen ervoor om:

- in delen van het park in te zetten op rust. De aangewezen zone hiervoor is het bospark dat zich uitstrekt langs de west- en noordrand van het park.

Zone Nieuwe Initiatieven en Zone Monumentaal

We kiezen ervoor om:

- plekken van grote leegte in het park te behouden zoals het evenementenpark (voormalige drafbaan) en de parkweides. Hier kan weidsheid en de lucht ervaren worden. Tegelijkertijd zijn dit plekken waar op warme zomerdagen of bij evenementen ruimte is om met veel mensen bij elkaar te komen. De ervaring van deze parkruimtes is daarom sterk afhankelijk van het moment. De ene keer is het er leeg en rustig de andere keer druk en vol.

Referentiebeelden als inspiratie voor een Stadspark voor natuurbeleving en biodiversiteit

4.3 STADSPARK VOOR ECOLOGIE NATUURBELEVING EN BIODIVERSITEIT:

Wat is een park zonder natuurbeleving? Natuurlijke elementen en een goede ecologische huishouding zijn de dragers van het park, vormen het decor en bepalen de sfeer.

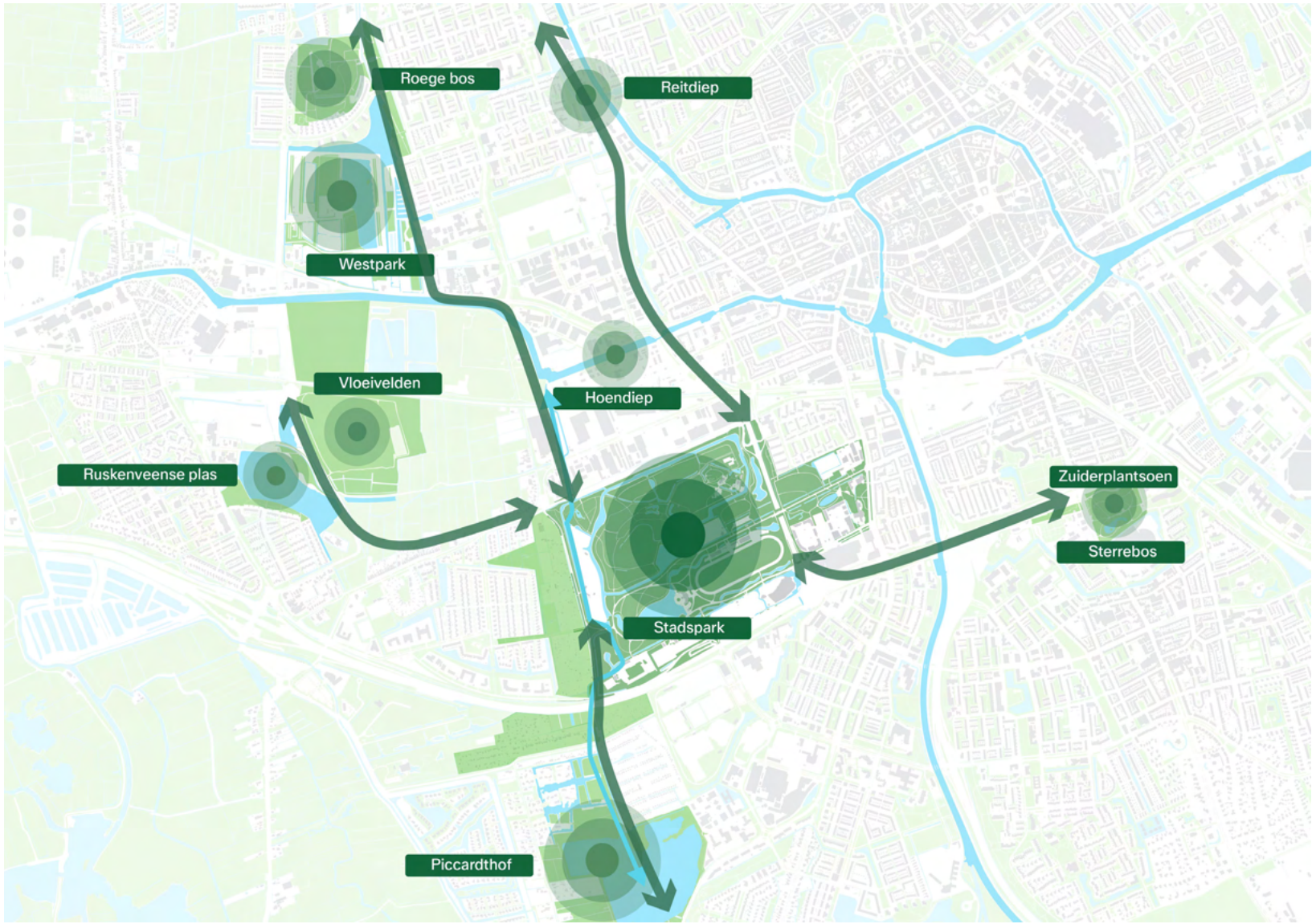
Het Stadspark is een van de meest waardevolle groengebieden van de stad. De natuurwaarden worden daarom bij alle ontwikkelingen en initiatieven meegewogen. Bij de doorontwikkeling van het Stadspark mag geen achteruitgang van de natuurwaarden optreden, sterker nog, onderaan de streep hebben we de opdracht om ervoor te zorgen dat we bij het ontwikkelen van het park de natuurwaardes in het park als geheel laten toenemen.

Tegelijkertijd constateren we dat het park vaak erg nat is en wordt de levensverwachting van bomen op een enkele plek al naar onderen bijgesteld. We zien het klimaat veranderen en dit betekent dat we in de toekomst meer zullen moeten doen aan het opvangen van piekbuien. Voor het Stadspark is het wenselijk om het oppervlaktewaterareaal te vergroten om daarmee de bergingscapaciteit toe te laten nemen. Het Stadspark heeft een eigen waterstructuur (grootdeels losgekoppeld van de omgeving) waarbij het van belang is de interne circulatie van het water minimaal in stand te houden, maar het liefst te optimaliseren. Dit is essentieel voor een goede waterkwaliteit. Daarnaast is meer onderzoek nodig naar de grondwaterstanden in het Stadspark in relatie tot de levensduur van het groen. Het is daarom niet ondenkbaar dat we in het park moeten ingrijpen om de natuurwaardes blijvend in stand te houden.

In de huidige situatie kent het park verschillende gebieden met eigen landschappelijke en ecologische kenmerken. In de verdere ontwikkeling van het park kiezen we voor het definiëren van sfeergebieden met bindende kaders ten aanzien van het natuurbeeld (zie p.78) Deze sfeergebieden bepalen de inrichtingsprincipes en het beheerregime en worden afgestemd op de ecologische ambities uit de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES), zowel op structuurniveau als op soortniveau. Dit zorgt ervoor dat de juiste ecologische verbindingen op een hoger schaalniveau ontstaan.

Het noordwestelijke deel, inclusief de Heemtuin, is het meest natuurlijk en kent de hoogste biodiversiteit. Dit deel wordt gekenmerkt door een grote variatie aan leefgebieden, waaronder bos, ruigere graslanden, watergangen en enkele vijvers. Hierdoor herbergt het een hoge biodiversiteit en komen hier de meeste doelsoorten voor. Hier staan de natuurwaarden voorop en wordt terughoudend omgegaan met ontwikkelingen. Het behouden en versterken van natuurwaarden is hier het uitgangspunt. Het is het kerngebied voor rust en natuur binnen het sfeergebied van wat we het bospark noemen. De langzaam verkeerverbindingen richting de Suikerzijde die we willen realiseren schampt deze zone en zal daarom zorgvuldig moeten worden ingepast. Ook hier geldt, wanneer in bestaande natuurwaarden wordt ingegrepen, deze zullen moeten worden gecompenseerd.

Het zuidelijke deel, waar Springerpark en Parkboulevard zich bevinden, heeft een meer cultuurlijk karakter. Ook hier is een grote afwisseling van biotopen aanwezig en is de ecologische waarde hoog. De gazons worden afgewisseld met groenstroken, rijke onderbegroeiing, boomgroepen en verschillende waterpartijen. Hier kunnen ecologische en cultuurhistorische waarden elkaar versterken. Binnen dit deel van het park verkennen we mogelijkheden om cultuurhistorische elementen te verbeteren of herstellen, zoals het terugbrengen van doorzichten en het opschalen van het beheer. Dergelijke ingrepen worden altijd zorgvuldig afgestemd op de natuurwaarden van de betreffende locatie.

De belangrijkste bestaande en te verbeteren ecologische verbindingen van en naar het Stadspark zijn aangegeven met een donkere groene peil. Bovenstaande kaart is gebaseerd op de Gemeentelijke Ecologische Structuur kaart (2025).

Uit ecologische monitoring blijkt dat het Stadspark een belangrijk leefgebied is voor verschillende beschermde en zeldzame soorten, waaronder mycorrhiza-paddenstoelen, zeldzame korstmossen, vleermuizen zoals de tweekleurige vleermuis en de meervleermuis en recent ook de otter. Daarnaast bevinden zich in het park verblijfplaatsen van de poelkikker, eekhoorns, marterachtigen en vele broedvogels, waaronder de bosuil. Tijdens het broedseizoen zijn alle nestplaatsen beschermd en sommige soorten zijn jaarrond beschermd.

Er is dus al een hoge biodiversiteit. Desalniettemin zijn er ecologische structuren die versterkt kunnen worden in het Stadspark. Overgangen tussen bomen en gras zijn vaak abrupt en er ontbreken veelal mantel- en zoomvegetaties. Deze mantel- en zoomvegetatie zijn erg belangrijk als schuilplaatsen en geleidelijke overgangen voor insecten en kleine dieren. Ook is kruidenrijk grasland schaars, terwijl dit juist essentieel is als voedselbron en leefgebied voor insecten en vogels. Daarnaast kunnen natuurvriendelijke oevers de waterkwaliteit en biodiversiteit verbeteren.

De uitgevoerde monitoringsrapporten geven informatie over de aanwezige natuurwaarden en soortenrijkdom. Ze vormen daarmee een belangrijke onderlegger voor de doorontwikkeling van ecologische waarden in het park.

Het versterken van de biodiversiteit in het park en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit kunnen goed samengaan. Tot nu toe is deze koppelkans echter nog weinig benut. Hierdoor blijven ingrepen soms kleinschalig of sluiten ze niet goed aan bij de ruimtelijke compositie van het park. Door biodiversiteit en ruimtelijke kwaliteit bewuster met elkaar te verbinden, ontstaan er juist kansen om op grotere schaal verbeteringen door te voeren. Dit kan zowel de leefomgeving voor dieren en planten als de beleving van het park voor bezoekers aanzienlijk verrijken.

Denk hierbij aan het toevoegen van brede doorlopende zoomvegetaties langs de noordzijden van de parkweides, of het uitbreiden van het oppervlaktewater in het park met extra ruimte voor natuurvriendelijke oevers, lichttoetreding en beschutte eilandjes voor vogels. Ook het herstellen van cultuurhistorische elementen zoals het weer dichtplanten van heesterranden in het Springerpark levert ecologische verbetering op. Het zoeken naar deze synergiën wordt een belangrijk uitgangspunt in de verdere ontwikkeling van het park.

Het Stadspark maakt deel uit van de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES), waarin natuur leidend en beschermd is. Volgens het omgevingsprogramma GES moet bij elke ontwikkeling binnen het park zorgvuldig worden afgewogen of de ingreep werkelijk noodzakelijk is en of er geen alternatieve locaties beschikbaar zijn. In principe kan een ontwikkeling enkel doorgang vinden wanneer sprake is van een groot openbaar belang zonder alternatieven. In dat geval is een ‘groene plus’ vereist: een ecologische verbetering die natuurverlies compenseert. Daarom wordt bij elke ruimtelijke ingreep een ecologische beoordeling uitgevoerd, waarbij natuurkwaliteit per saldo moet toenemen.

Het Stadspark is een essentiële schakel in de ecologische structuur van Groningen. Het park is verbonden met omliggende natuurgebieden, zoals Kranenburg en de Onlanden via de faunapassage Piccardthoftunnel en met de spoorzone in het noordoosten. Een ontbrekende schakel is de ecologische verbinding met het voormalig Suikerunieterrein. Het is van groot belang om hier een robuuste ecologische corridor te realiseren, met bij voorkeur een breedte van 15 tot 50 meter en een combinatie van water, oeverzones, kruiden en struweel. Het lijkt logisch om ecologische verbindingen en langzaam verkeerverbindingen richting Suikerzijde aan elkaar te koppelen.

Voorstel voor ecologische verbindingen in het park

KEUZES:

Gehele Stadspark

We kiezen ervoor om:

- extra onderzoek uit te voeren naar hoe het watersysteem van het park toekomstbestendig kan worden ingericht. Dit is belangrijk voor de instandhouding of vervanging van het boomsortiment in het park. Naast aandacht voor het oppervlaktewatersysteem is vooral meer kennis van het grondwatersysteem in het Stadspark nodig omdat dit medebepalend is voor de duurzame instandhouding van de vegetaties.
- een integraal plan te maken voor het hele Stadspark waarbij de toename van ecologische waardes in het park en de verbeteringen op andere vlakken met elkaar in verband worden gebracht. Dit voorkomt hapsnap maatregelen voor ecologie en zorgt ervoor dat verschillende waardes waarop we het park willen doorontwikkelen aan elkaar worden gekoppeld. (zoals mobiliteit, sociale veiligheid, beheerpraktijk, ruimtelijke kwaliteit, cultuurhistorie, watermanagement en ecologie). Het zorgt ervoor dat de doorontwikkeling van het park niet vast komt te zitten in kleinere ontwikkelingen waarbij de natuurwaardes lokaal niet verbetert kunnen worden terwijl dit wel kan als de scope breder wordt genomen. Tegelijkertijd kunnen we de ingrepen die de natuurwaardes van het park verbeteren op een veel grotere schaal implementeren.
- de natuurwaardes in het park te verhogen door actieve ontwikkeling en waar nodig beheer.

Zone: Nieuwe initiatieven

We kiezen ervoor om:

- meer oppervlaktewater in het park te realiseren. Hiermee vergroten we het waterbergend vermogen en verbeteren we de waterkwaliteit. Het geeft ruimte aan meer natuurlijke oevers en de creatie van eilandjes waar vogels beschutting kunnen vinden. Tegelijkertijd helpen waterpartijen om de structuur en beleving van het naoorlogse parkdeel te verbeteren.
- een grote doorlopende zoom van kruidenrijk grasland te ontwikkelen langs de noordzijden van de parkweides. Daar waar deze aansluit op bosschages ontwikkelen we een mantelvegetatie met inheemse struiken.

Omgeving van het Stadspark

We kiezen ervoor om:

- in te zetten op het realiseren van een robuuste ecologische corridor vanaf het Stadspark, via Suikerzijde, richting het Hoendiep. Deze kent een combinatie van water, oeverzones, kruiden en struweel en is tussen de 15 en 50 meter breed. We zoeken naar koppelkansen met de parallel te ontwikkelen langzaam verkeerverbindingen.

Referentiebeelden als inspiratie voor een Stadspark voor beweging, sport en gezondheid

4.4 STADSPARK VOOR BEWEGING, SPORT EN GEZONDHEID

Wat is een park waar je niet kan sporten in een gezonde omgeving? Parken zijn een logische plek voor het beoefenen van individuele en gezamenlijke buitensporten op een informele basis. Het draagt bij aan spontane ontmoetingen.

Het Stadspark biedt al veel op het gebied van beweging, sport en gezondheid, maar er liggen nog veel meer kansen. Het heeft ruimtelijk gezien de potentie om één van de grootste trekpleisters van de gemeente Groningen te worden om te sporten, bewegen en elkaar te ontmoeten.

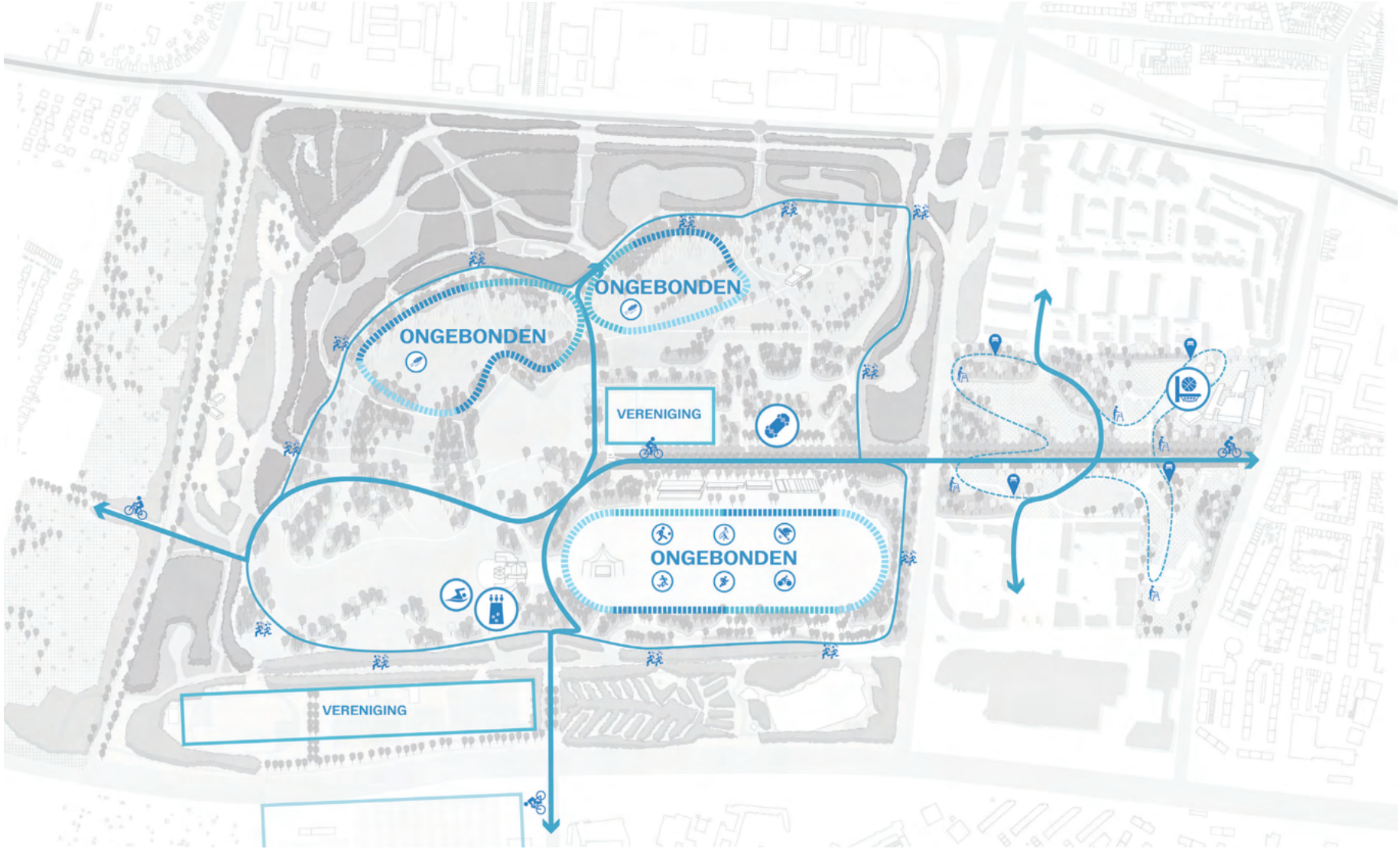
Hoofdroutes in het park kunnen worden versimpeld met een eenduidige en herkenbare materialisatie. Een uitbreiding is mogelijk met een verbinding via de oostzijde van het evenemententerrein en een lus via de noordzijde van de zonneweide zodat een parkomspannend circuit ontstaat. De verkeersveiligheid verbetert met het autovrij maken van de Paviljoenlaan, Mulock Houwerlaan en Noordelijke Concourslaan. Zo optimaliseren we het gebruikscomfort van hardlopers en fietsers. Dwaalpaden kunnen juist meer ingericht worden op de wandelende parkbezoeker. Voldoende bankjes en ontmoetingsplekken zorgen ervoor dat er altijd een pauze genomen kan worden. Door één of meerdere parkvijvers geschikt te maken voor ongebonden publieke zwemactiviteit ontstaat een verrijking van de sportieve mogelijkheden.

Het openstellen van het evenemententerrein biedt mogelijkheden om hier een groot deel van het jaar informele sportactiviteiten te beoefenen. De geasfalteerde voormalige drafbaan biedt nieuwe kansen voor hardlopers, Urban Sports en wielrenners. Door de breedte van het parcours is veelzijdig gebruik gelijktijdig en naast elkaar mogelijk. Een aantrekkelijke herinrichting van de voormalige drafbaan, waarbij deze duidelijk onderdeel van het openbare Stadspark wordt, is essentieel. Inwoners moeten zich welkom voelen om te sporten en bewegen op deze plek die voorheen was afgesloten voor publiek gebruik.

Het aantal openbaar toegankelijke sportvoorzieningen kan verder uitgebreid worden. Het huidige aanbod van Urban Sports is met het skatepark, het basketbal en calisthenics court bij Noorderpoort in zijn totaliteit nog beperkt voor de maat van het park. We weten dat verschillende Urban Sports voorzieningen in een park of gebied de kracht hebben elkaar te versterken, aangezien de communities nauw aan elkaar verwant zijn. Het opdelen van het park in sfeergebieden met uitgesproken karakters helpt om de juiste plek te vinden voor deze sporten en de bijbehorende objecten af te stemmen bij de parkinrichting.

Samenwerking tussen sportclubs of verenigingen en individuele sporters/communities zou nog meer gestimuleerd kunnen worden. Bijvoorbeeld door te zorgen voor gebruiksmogelijkheden van accommodaties met kleedkamers en kantines door individuele sporters en communities en gebruik van de openbare parkfaciliteiten door verenigingen. Er liggen kansen om een positieve kruisbestuiving tussen verschillende sporten te creëren.

Veiligheid of ervaren veiligheid is een belangrijk aandachtspunt. Mensen sporten ook graag in de donkere maanden en het Stadspark is dan donker. Verlichting met respect voor de natuurwaarden is een zeer waardevolle toevoeging voor sporters van het park. Ook de toegankelijkheid voor mensen met een handicap is een belangrijk aandachtspunt, in de infrastructuur dient rekening gehouden te worden met deze doelgroep zodat ook zij het park kunnen benutten.

Voorstel voor plekken van sport in het park.

KEUZES:

Gehele Stadspark

We kiezen ervoor om:

- van het Stadspark één van de grootste trekpleisters van de gemeente Groningen te maken om te sporten, bewegen en elkaar te ontmoeten in de openbare ruimte.
- inwoners van Groningen uit te nodigen het park met de fiets te doorkruisen omdat we het goed integreren in het fietsnetwerk o.a. door de komst van extra noord-zuid verbindingen.

Zone Nieuwe Initiatieven en Zone Monumentaal

We kiezen ervoor om:

- te anticiperen op een vraag naar ongebonden sportmogelijkheden (vanuit bewoners/sporters/communities) die we voorzien door het opstellen van eenduidige gebruiksprofielen per sfeergebied in het park. Zo maken we duidelijk wat waar kan. We vinden het waardevol om de mogelijke gebruikers bij het sportief en beweegvriendelijk inrichten van de sfeergebieden te betrekken. Veel mogelijkheden biedt in ieder geval de openstelling van het voormalige drafbaanterrein.
- we stimuleren uitwisseling en kruisbestuiving tussen de verenigingen, individuele sporters en communities die gebruik maken van het park.
- hardlopers en wandelaars beter te faciliteren in het park door het routenetwerk in het park te verbeteren. We zorgen voor een duidelijk herkenbaar circuit voor hardlopers door het Stadspark.
- watertappunten in het park te realiseren. Dit maakt gratis drinkwater beschikbaar voor de parkbezoekers.

Zone Monumentaal

We kiezen ervoor om:

- zwemmen in het Stadspark verder te ontwikkelen en een permanente plek te geven met bijpassende inrichtingsmaatregelen, zoals toiletten en kleedruimte.

Referentiebeelden als inspiratie voor een Stadspark voor ontdekken, spelen en educatie

4.5 STADSPARK VOOR ONTDEKKEN, SPELEN EN EDUCATIE

Hoe mooi is het als in iedereen het kind een beetje wakker wordt en er bij elk bezoek iets te ontdekken valt? Wat is een park waarin niet lekker gespeeld kan worden?

Het ontdekken van het park kan gestimuleerd worden door het creëren van bestemmingen, die van een afstand zichtbaar zijn. Deze verleiden bezoekers om parkdelen te verkennen. Een klassiek voorbeeld is de Engelse landschapstuin die bezaaid is met follies. Dit zijn bijzondere objecten waarnaar men verlangt ze van dichtbij te zien en daarom nodigen ze parkbezoekers uit er naartoe te bewegen. En passant wordt het park stukje bij beetje ontdekt. De folies zijn vaak strategisch gepositioneerd. Ook waterpartijen hebben een aantrekkende werking. In het Stadspark zou meer gedaan kunnen worden aan (her)enscenering van oude en nieuwe elementen waarbij parkbezoekers verleid worden om telkens nieuwe parkdelen te verkennen.

Er is veel natuur in het park. Het ontdekken van deze natuur brengt mensen in verbinding met planten en dieren. Natuureducatie leert parkbezoekers op een andere manier kijken. Hierin hebben organisaties als N.D.E en I.V.N. een rol.

In het park ontbreken plekken voor natuurlijk spelen terwijl dit wel passend zou zijn bij de sfeer van het park. Door speelmogelijkheden niet alleen in speeltuinmeubilair te definiëren kan spelen ruimer opgevat worden. Voor volwassenen kunnen meer mogelijkheden voor speelsheid worden gecreëerd. Waterrecreatie biedt kansen in de vorm van zwemwater of watertuinen met stromend, spuitend of dampend water. Ook kunstwerken kunnen speelsheid bevorderen. De hondenspeeltuin biedt mogelijkheden voor baas en hond om spelenderwijs vaardigheden te leren. Een verbijzondering van de inrichting zou dit ook voor passanten tot meer spektakel kunnen verheffen.

Voorstel voor plekken voor spelen en educatie in het park

KEUZES:

Gehele Stadspark

We kiezen ervoor om:

- in te zetten op het park als een plek van natuureducatie. Hiervoor zoeken we de samenwerking met in het park actieve partijen.

Zone Nieuwe Initiatieven

We kiezen ervoor om:

- speel- en educatieve programma's meer onderdeel van het park te laten zijn. Dit doen we onder andere door de doorontwikkeling van de speeltuin en kinderboerderij. Hier liggen kansen om de programma's meer zichtbaar en beleefbaar te maken voor parkbezoekers die niet voor de specifieke programma's komen. Dit kan bijvoorbeeld door een klimrek over een wandelpad heen te laten lopen waarmee interactie tussen spel en voorbijganger ontstaat. Een andere mogelijkheid is de wandvorming met stallen aan de randen van de kinderboerderij te doorbreken waardoor zichtrelaties met het omliggende park ontstaan.
- meer natuurlijke spelaanleidingen te realiseren in het Stadspark. Een locatie met potentie hiervoor is de heuvel ten noorden van de kinderboerderij.

Zone Monumentaal

We kiezen ervoor om:

- de waterrecreatiemogelijkheden in het Stadspark te ontwikkelen. Dit doen we door zwemmen in de Springervijver mogelijk te maken en te onderzoeken of we een waterplein (een spiegelvijver en pierenbad in één) kunnen realiseren op de voormalige drafbaan.

Referentiebeelden als inspiratie voor een Stadspark voor cultuur en evenementen

4.6 STADSPARK VOOR CULTUUR EN EVENEMENTEN

Wat is een Stadspark waar geen evenementen plaatsvinden en je niet met cultuur in aanraking kan komen? Een Stadspark is de plek waar verschillende bevolkingsgroepen elkaar in gezamenlijke cultuuruitingen, zoals het Bevrijdingsfestival, kunnen vinden.

De transformatie van het voormalige drafbaanterrein naar een openbaar onderdeel van het park dat ook dienstdoet als internationaal concurrerend evenemententerrein heeft impact op het Stadspark op meerdere niveaus.
Het openstellen van het terrein geeft Groningers buiten evenementen om de beschikbaarheid over een unieke parkruimte. Een ruimte die zich kenmerkt door de enorme maat die de drafsport vroeg. Omdat het vanuit cultuurhistorie wenselijk is deze leegte te behouden en vanuit evenementengebruik een voorwaarde komen twee wensen mooi samen. Het grote veld en de geasfalteerde baan bieden eveneens plek aan een breed scala aan buitenactiviteiten, zoals bijvoorbeeld skeeleren of vliegeren. Door het realiseren van verbindingen over het veld wordt aansluiting gevonden op het omliggende bestaande padenstelsel van het park. Rondom de opstallen kan een levendige plek met bijvoorbeeld horeca ontstaan die zorgt voor beleving aan de Concourslaan.

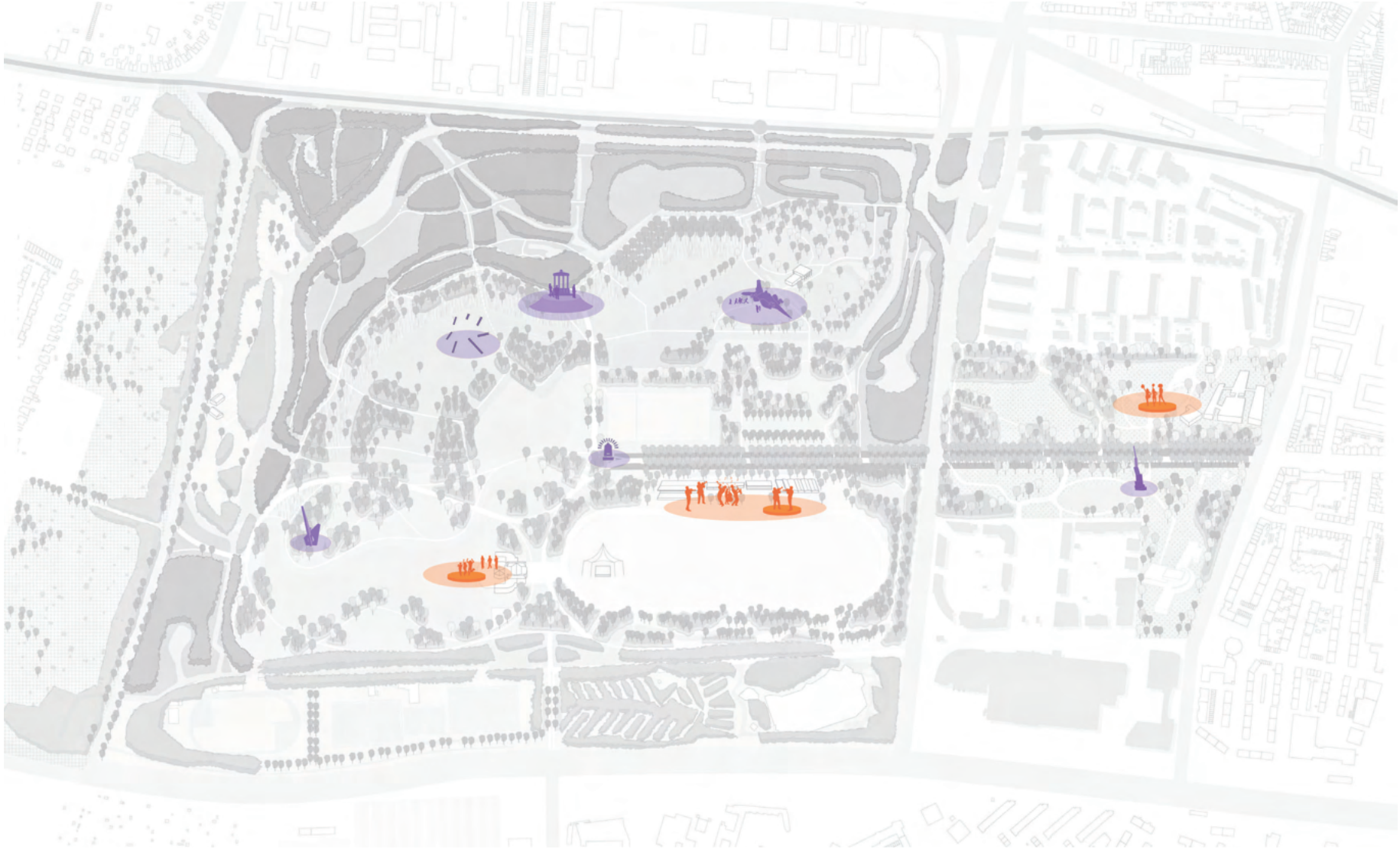
Om 65.000 bezoekers (een aantal dat maatgevend is voor het binnenhalen van internationale topacts) op een veilige manier naar en van het terrein te kunnen loodsen zijn aanpassingen aan de bestaande (omliggende) infrastructuur vereist. Het realiseren van een hoofdentree aan zowel de noordoost- als zuidoostzijde van de voormalige drafbaan zorgt ervoor dat het terrein bij grote concerten van achteren van twee zijden kan worden benaderd of verlaten. Dit is nodig om het aantal bezoekers bij afloop van een evenement, wanneer iedereen gelijktijdig vertrekt, te kunnen spreiden in stromen die via de Concourslaan en de Leonard Springerlaan het gebied verlaten. De nieuwe toegangen tot het terrein voor de parkbezoeker dienen bij evenementen als ontvluchtingsroutes. Bij de busbaan ten noorden van het park kan de capaciteit verbeterd worden door het realiseren van extra halteermogelijkheden, verlenging van de havens en perrons en de realisatie van directe verbindingen naar de hoofdroutes door het park. Fietsparkeren voor evenementen kan gebeuren met tijdelijke voorzieningen in het oostelijke arboretum. Met nat weer wordt dit terrein erg modderig. Maatregelen om de weide in het arboretum droger te houden zorgen ook voor meer gebruiksgemak van de parkweides in brede zin. Voor topevenementen is dit uitdrukkelijk gewenst. De geplande ontwikkeling van het naastgelegen Noorderpoort College biedt kansen om het areaal fietsparkeren verder te vergroten en de routing naar het fietsparkeren te verbeteren. Tenslotte zorgt het plaatsen van een mast voor telefonie voor betere telefonische bereikbaarheid in het park.

Naast de grote evenementen is er in het park de mogelijkheid om kleinere evenementen te organiseren. Dit kan in het voorpark, op de zonneweide en ten noorden van de parkvijver. Hiervoor zijn locatieprofielen opgesteld die de leidraad vormen voor de mogelijkheden.
Permanente voorzieningen zoals bandstands, openlucht tribunes, verhoogde vloeren of spreekgestoeltes kunnen spontane of georganiseerde podiumkunsten faciliteren. Dit ontbreekt nu in het park. De realisatie hiervan bij brandpunten van reuring kan zorgen voor extra levendigheid en spontane gebeurtenissen.

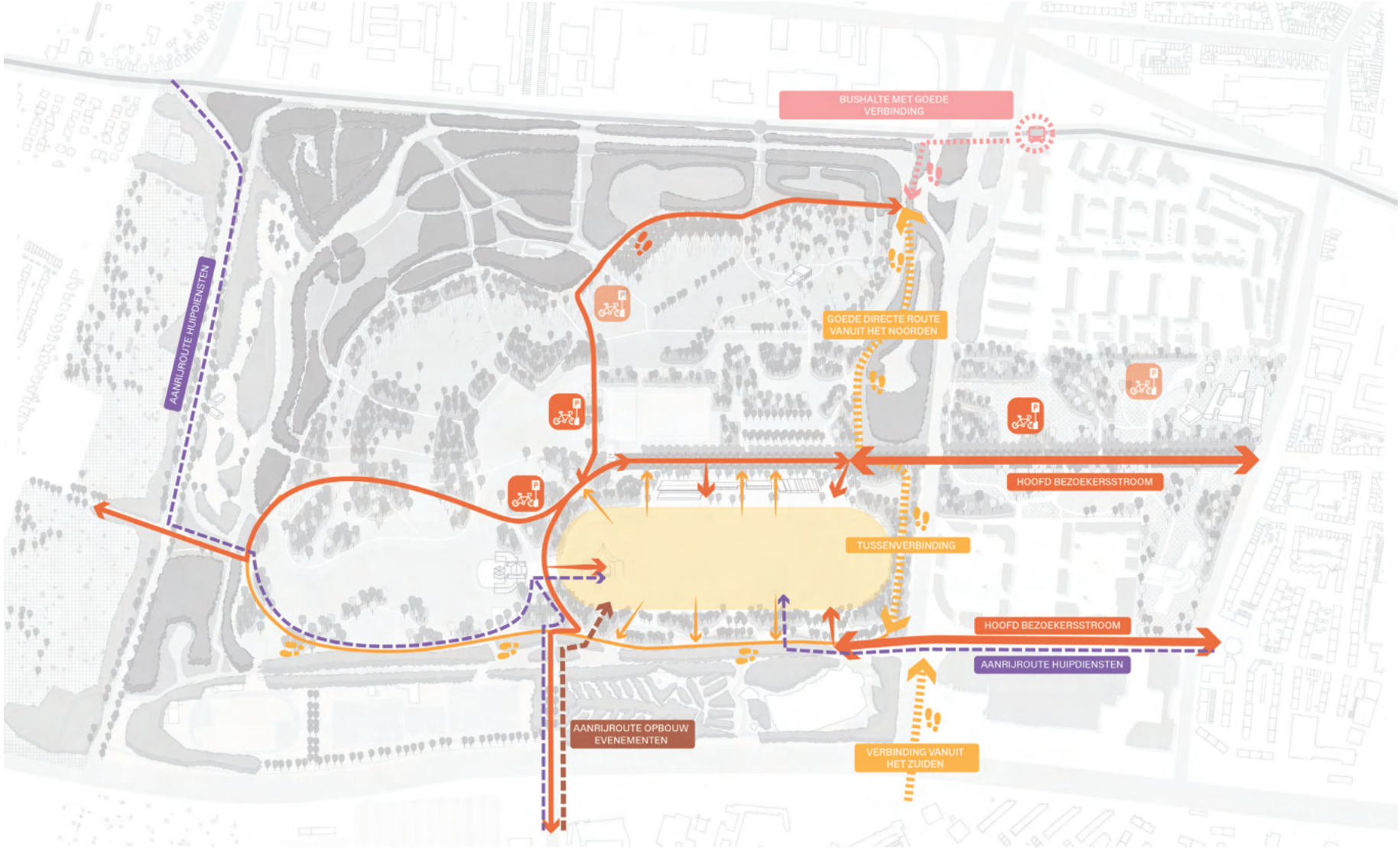
Kunstwerken kunnen bewuster ingezet worden om parkruimtes te verbijzonderen, bestemmingen in het park te creëren en bezoekers te prikkelen. Opvallende kunstwerken zijn tegelijk herkenningspunten en helpen bij de oriëntatie in het park.
Omdat parken in potentie door mensen uit alle segmenten van de samenleving bezocht worden zijn kunstuitingen hier beleefbaar voor een breed publiek.

Kaart met de verschillende locaties in het Stadspark voor evenementen. De drafbaan is het hoofd evenemententerrein. Daarnaast is er een drietal locaties die voor evenementen inzetbaar zijn. De mogelijkheden per locatie zijn vastgelegd in locatieprofielen.

Voorstel voor plekken met opvallende beeldende- en podiumkunst in het park

Bovenstaande kaart toont de gewenste verbindingen naar het evenemententerrein.

KEUZES:

Gehele Stadspark

We kiezen ervoor om:

- in te zetten op een uitmuntende bereikbaarheid van het evenementenpark (voormalige drafbaan terrein). Hier willen we internationale topacts verwelkomen en dit betekent dat we concurreren met de beste festivalterreinen in Europa. Een goede bereikbaarheid (met het hoofdstation op loopafstand) in combinatie met de unieke setting en goede faciliteiten is onze troef. Dit betekent dat we onderzoeken hoe we bestaande routes verder kunnen verbeteren (veiliger maken voor grote groepen mensen) en nieuwe gewenste verbindingen kunnen realiseren.
- te investeren in een visie op de betekenis van kunst in het Stadspark. Doel is om kunst gerichter in te zetten voor storytelling, inclusiviteit, parkbeleving en enscenering. We zoeken daarbij de combinatie met het neerzetten van het Stadspark als merk en als belangrijk icoon van de groene openbare ruimte in de stad (zie 4.10).

Zone Nieuwe Initiatieven en Zone Monumentaal

We kiezen ervoor om:

- op de kleinere evenementenlocaties zoals de Zonneweide, het Springerpark en het Voorpark bieden we ruimte aan evenementen zoals omschreven in de vastgestelde locatieprofielen. We onderzoeken hoe voorkomen kan worden dat hier schade ontstaat bij evenementen (bijvoorbeeld door betere ontwatering met nat weer).
- te onderzoeken welke inrichtingsmaatregelen we kunnen treffen om schade aan de grasmat tegen te gaan bij de tijdelijke fietsenstallinglocaties voor evenementen
- cultuur te koppelen aan de brandpunten van reuring (zie 5.1). Dit doen we door hier beeldende kunst of permanente podiummogelijkheden zoals bandstands, openlucht tribunes of verhoogde vloeren in combinatie met elektriciteits- en waterpunten te realiseren.
- beeldende kunst in te zetten voor de parkenscenering.

Zone Monumentaal

We kiezen ervoor om:

- het evenemententerrein geschikt te maken voor topacts met de realisatie van een extra hoofdentree aan de zuidoostzijde van de voormalige drafbaan en permanente nooduitgangen. Deze zorgen voor een goede toegankelijkheid van het voormalige drafbaanterrein bij topevenementen en zorgen voor de bereikbaarheid van de openbare parkruimte buiten evenementen om.

Voorstel voor het Stadspark als spil in het netwerk van langzaamverkeersverbindingen.

4.7 EEN BEREIKBAAR STADSPARK

Wat is een park als het geen onderdeel is van het stedelijk netwerk? Een park wint aan betekenis wanneer het op dagelijkse routes gepasseerd wordt en een fijne bestemming is.

Het Stadspark is een park met voorzieningen en een plek waar evenementen georganiseerd worden. Het is daarmee een bestemming in de Stad. Het liefst willen we dat de bezoekers zoveel mogelijk komen met de fiets, lopend of met het OV. Deze ambitie komt terug in onze mobiliteitsvisie Groningen Goed Op Weg.[1] Het is dus van belang om in te zetten op een goede infrastructuur voor de voetganger, fietser en de bereikbaarheid van het OV.
Naast dat het Stadspark een bestemming is, is Stadspark ook een schakel in de stad tussen de omliggende Stadswijken als het gaat om wandelen en fietsen. Juist voor deze doelgroepen willen we een fijnmazig netwerk hebben.
Het Stadspark verdient een goede aansluiting op het openbaar vervoer, met als logische locatie de bestaande halte 'Bedrijven Peizerweg' (met in de toekomst mogelijk Stadspark in de naam van de halte). Voor de auto staan we voor een keuze: autoluw of autovrij? Autoluw is met betaald parkeren vanaf 1 oktober 2025 gerealiseerd, autovrij past beter bij de ambities voor het park in de toekomst.

Voetganger
In het Stadspark is voldoende ruimte om te wandelen. Toch blijkt dat wandelaars op de (smallere) voetpaden hinder ondervinden van fietsers. De voetpaden in het Stadspark kunnen duidelijker worden gescheiden van de fietspaden met aandacht voor gebruikers met rollator of in een rolstoel. Daarom is het gewenst het voor gebruikers duidelijker te maken waar een pad voor bedoeld is. Dit kan door de specifieke (smalle) wandelpaden anders te materialiseren, met bijvoorbeeld halfverharding. De aanwezigheid van fietsers op voetpaden kan niet volledig voorkomen worden. Een juridische scheiding met verkeersborden is niet wenselijk in een park en bovendien niet handhaafbaar.

Fiets
Doelstelling is dat het Stadspark goed bereikbaar is per fiets en dat het park deel uitmaakt van het stedelijk fietsnetwerk.
Fietsroutes kunnen het Stadspark, de nieuwe wijk Suikerzijde, de noordwestkant van de stad (o.a. Vinkhuizen, De Held, De Nieuwe Held) en de zuidelijke stadswijken (Corpus Den Hoorn, De Wijert, etc.) met elkaar gaan verbinden.[2]
We gaan in overleg met stakeholders bekijken hoe dit het beste kan via de bestaande infrastructuur. Wanneer op termijn blijkt dat de bestaande routes onvoldoende zijn toegerust op het aantal gebruikers, kan gekeken worden of aanvullende verbindingen haalbaar en wenselijk zijn. Vooralsnog zal de Campinglaan dus fungeren als noord-zuid verbinding.
De oost-west fietsroute door het Stadspark dient minimaal behouden en comfortabel te blijven om de omliggende wijken goed met elkaar en met het Stadspark verbonden te laten zijn.
Als alle fietspaden in het Stadspark comfortabel zijn en daarvoor worden uitgevoerd in beton of asfalt (advies is om te kiezen voor één van beide voor alle fietspaden ter voorkoming van versnippering) ontstaat er direct een duidelijke hiërarchie tussen voet- en fietspaden.
Om bezoekers van het Stadspark meer te verleiden om met de fiets te komen is niet alleen een goed fietsnetwerk nodig, maar ook

1 Gemeente Groningen: Mobiliteitsvisie Groningen Goed op Weg - Naar een leefbare, schone en gezonde gemeente p.16 (2021)

2 Gemeente Groningen: Fietsstrategie 2025-2035 - Jouw Groningen. Jouw Fietsstad (2025)

goede stallingscapaciteit op de juiste plekken voor de fiets. Op dit moment is er alleen openbare stalling nabij de kinderboerderij voor het gehele park. De beschikbare ruimte in deze bestaande stalling is snel vol en alleen geënt op de kinderboerderij en speeltuin. Meer stallingscapaciteit op meerdere plekken is noodzakelijk. Iedere functie in het Stadspark zou voldoende fietsparkeerplekken moeten aanbieden aansluitend bij de behoefte.

Langzaam Verkeer Algemeen
De bereikbaarheid van het Stadspark voor langzaam verkeer kan in het algemeen verbeterd worden door langzaam verkeerroutes richting het park directer en beter zichtbaar te maken. Nu nog zijn de routes in de ruimtelijke organisatie rondom het park vaak sterk ondergeschikt aan auto-infrastructuur (zoals bijvoorbeeld bij de Vesta en ook de oversteek Parkweg-Hoofdentree Stadspark) zodat deze laatste een barrière wordt. Een andere inrichting van de wegen waarbij de langzaam verkeerroutes duidelijk herkenbaar zijn in combinatie met een goede oversteekbaarheid van autowegen maken het park beter bereikbaar.

Openbaar Vervoer
Aan de noordzijde van het Stadspark ligt een Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) busbaan. Deze busbaan ligt vooral langs het Stadspark en de huidige halte langs deze busbaan is gericht op de bedrijven aan de noordzijde. We zien hier kansen om tussen deze halte de verbinding met het Stadspark te maken zodat ook het Stadspark goed ontsloten kan worden met HOV. Op deze wijze kun je bijvoorbeeld vanuit Beijum en Lewenborg rechtstreeks naar het park en/of de kinderboerderij. Inzetten op goede ov-bereikbaarheid is van belang door de keuze voor een autoluw park. Als er in de toekomst een autovrij park ontstaat, dan neemt dit belang verder toe.
De nieuwe halte ‘Stadspark’ kan mogelijk ook een basis bieden voor de aan- en afvoer van veel toeschouwers tijdens evenementen op het evenemententerrein. De verbinding met het park moet bij dit gebruik wel voldoende maat hebben om de benodigde doorstroom van toeschouwers te kunnen garanderen zodat geen onveilige situaties ontstaan waarbij mensen in de verdrukking zouden kunnen raken.

Auto
Met de ontwikkeling van de stad én het Stadspark in gedachten, staan we nu voor een keuze: blijven we bij de keuze uit 2021 voor een autoluw Stadspark? Of kiezen we voor een op termijn autovrij Stadspark?
De keuze uit de visie van 2021 (Stadspark, park voor de stad), een autoluw park, is sinds oktober 2025 realiteit: de maximumsnelheid in het park is al verlaagd naar 30km/u en met de invoering van betaald parkeren op 1 oktober wordt ‘parkvreemd’ autoverkeer uit het park geweerd.

Een autoluw park (zoals gesteld in de visie van 2021) hebben we dus. Maar, willen we het Stadspark zoveel mogelijk autovrij maken om ook in de toekomst het park zo bruikbaar mogelijk te maken, dan is er meer nodig. Met de toevoeging van 11.000 woningen aan de westzijde van de stad in Suikerzijde zal de druk op het Stadspark als recreatief gebied alleen maar toenemen. We willen daarom op termijn inzetten op een autovrij Stadspark.

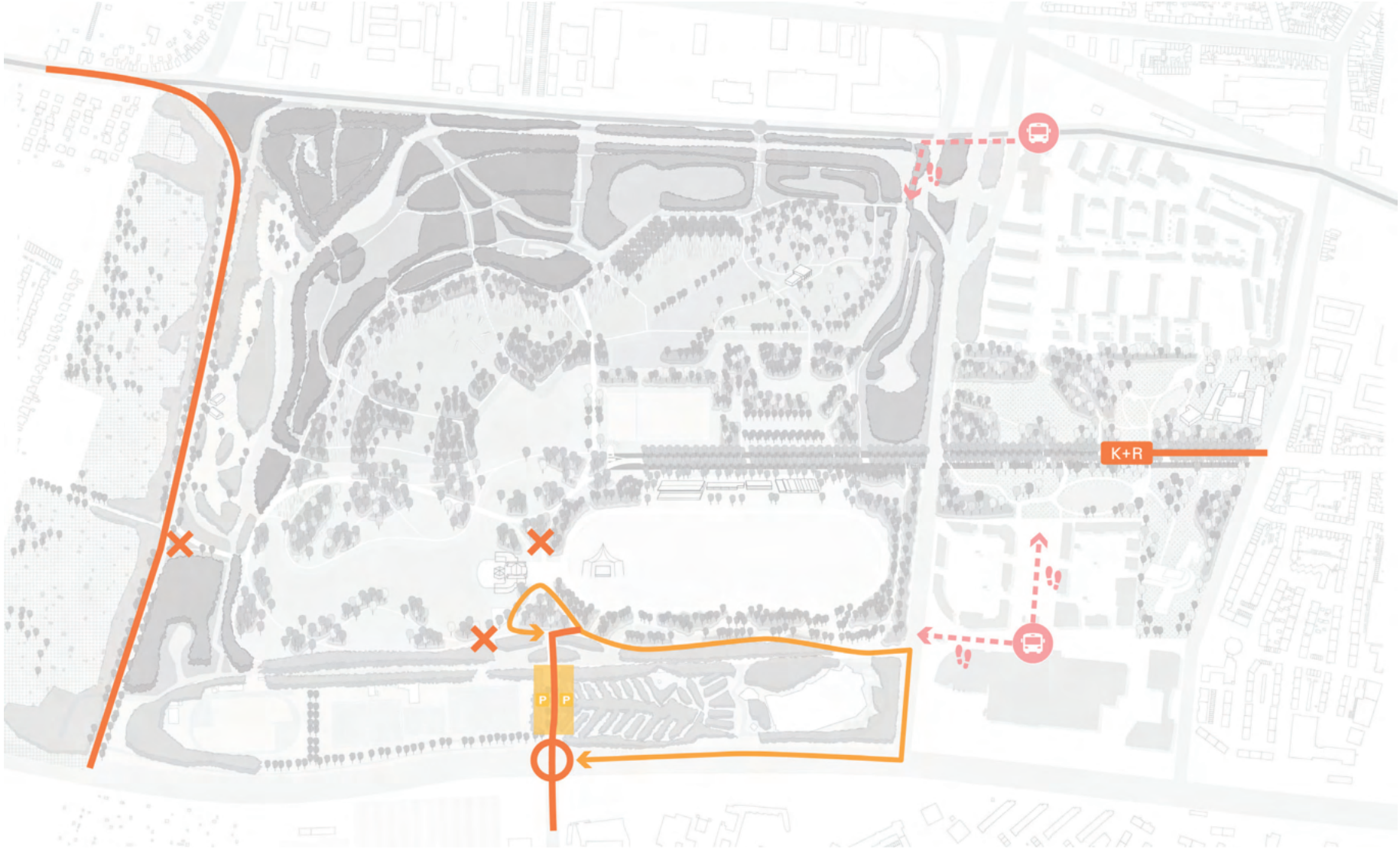
De parkeerdrukmeting in het voorjaar (mei) van 2024 laat zien dat er op het piekmoment (zaterdagmiddag) 200 auto’s in het park geparkeerd staan. Ongeveer 110 staan in het gebied SC Stadspark/ kinderboerderij en 90 in het gebied Velocitas/Atletiek. Dit is gemeten voordat betaald parkeren in het park werd ingevoerd. Echter blijft het parkeren op zaterdag natuurlijk onbetaald, waardoor deze maatregel geen effect heeft op deze piek.
Er zijn op dit moment verspreid door het Stadspark (exclusief Campinglaan) 268 parkeerplaatsen. Dat is fors meer dan op een

piekmoment gebruikt wordt. In lijn met de ambities van het park, vinden we het logisch om dit aantal parkeerplaatsen verder terug te brengen. De vraag ligt dan voor waar de auto straks nog kan parkeren en waar we wegen autovrij kunnen maken.

We doen daarom ontwerpend onderzoek naar de mogelijkheden voor een autovrij parkhart (d.w.z. geen auto's meer op de Noordelijke Concourslaan, Paviljoenlaan en Mullock Houwerlaan). We denken hierbij aan de volgende maatregelen:

- een parkeerterrein bij de Jan Evert Scholtenlaan zodat we parkeren aan de rand van het park kunnen situeren
- herinrichting van de Campinglaan zodat hier in beide richtingen gereden kan worden en we een knip kunnen leggen voor autoverkeer tussen Campinglaan en Stadspark
- herinrichting van de Zuidelijke Concourslaan zodat er ruimte ontstaat voor langzaam verkeer aan de noordzijde van het profiel voor betere verbindingen met en over het voormalige drafbaanterrein
- herinrichting van de situatie rondom het Stadsparkpaviljoen waarbij het paviljoen bereikbaar blijft maar de omgeving zoveel mogelijk autovrij wordt. Hiermee verbeteren we verbindingen voor langzaam verkeer alsmede de ruimtelijke relatie tussen het Stadsparkpaviljoen en het voormalige Drafbaan terrein
- herinrichting van de wegprofielen in het hart van het park (zoals de Noordelijke Concourslaan, de Paviljoenlaan en de Mullock Houwerlaan) indien deze autovrij gemaakt kunnen worden met meer ruimte voor fiets en voetgangers. Deze wegen blijven nog wel geschikt voor de bereikbaarheid van hulpdiensten, parkbeheer, leveranties en vervoer gericht op mensen met een handicap.
- we gaan actief op zoek naar mogelijkheden om parkeren te faciliteren in de directe omgeving van het park

De hiervoor benoemde maatregelen worden onderzocht met ontwerp. Directe belanghebbenden zoals de sportverenigingen, de camping, de Tuin- en Recreatievereniging Stadspark, de Gasunie en de exploitant van het Stadsparkpaviljoen worden in dit proces meegenomen.

Voorstel voor een autovrij Stadspark met parkeren in de parkrand en nieuwe voetgangersverbindingen naar de bushaltes

KEUZES:

Zone Nieuwe Initiatieven, Zone Monumentaal, Zone Stedelijke Gebruik

We kiezen ervoor om:

- het hart van het Stadspark op termijn autovrij te maken. We onderzoeken of we parkeermogelijkheden langs de randen van het Stadspark (Jan Evert Scholtenlaan) kunnen realiseren zodat we parkeergelegenheden in het hart van het park kunnen vrijspelen en opheffen.

Zone Monumentaal en Zone Nieuwe Initiatieven

We kiezen ervoor om:

- verkeersstromen in het park te scheiden zodat de verschillende gebruikers (met verschillende snelheden van voortbewegen) van het park een veilige plek in het routestelsel hebben. Dit doen we door de fiets en wandelpaden een eigen materialisering te geven.
- meer fietsenstallingsplekken in het park te realiseren. We zetten daarbij als eerste in op fietsparkeerplekken bij de verschillende voorzieningen en nabij de parkentrees.

Zone Natuurbeleving en omgeving Stadspark

We kiezen ervoor om:

- te onderzoeken of en hoe een goede voetgangersverbinding aan te leggen vanaf de bushalte, Bedrijven Peizerweg, naar het padennetwerk in het Stadspark en verbeteren we de haltes. Zo sluiten we het Stadspark beter aan op het OV netwerk. We richten ons voor de plek van de verbinding op dat deel van het parkbos waar nu de ecologische waarde het laagst is en waar zo min mogelijk in de vegetatie hoeft worden ingegrepen. Dit is het deel in het parkbos waar de schotse hooglanders grazen. We onderzoeken of we bij het realiseren van een nieuwe voetgangersverbinding natuurkwaliteit kunnen toevoegen.
- te onderzoeken of en hoe een nieuwe langzaam verkeerverbinding richting de Suikerzijde te realiseren. Zo verbinden we de wijken Vinkhuizen, Suikerzijde, Stadspark, Corpus Den Hoorn, De Wijert en Helpman met elkaar en verbeteren we het langzaam verkeernetwerk van de stad. Het is de intentie om de langzaam verkeerverbinding te koppelen aan een nieuw te realiseren ecologische corridor tussen Stadspark en Suikerzijde.

.

Omgeving van het Stadspark

We kiezen ervoor om:

- te onderzoeken of en hoe we de oversteekplekken van autoinfrastructuur rondom het park kunnen herinrichten zodat langzaam verkeer hier het primaat krijgt boven de auto. Met als doel de bereikbaarheid van het park voor langzaam verkeer te verbeteren.
- plannen voor een mogelijk nieuwe bushalte aan de Leonard Springerlaan te ondersteunen omdat dit zorgt voor een betere bereikbaarheid van het Stadspark met het OV. Indien deze er komt zetten we in op goede voetgangersverbindingen vanaf deze halte naar het Stadspark.

Referentiebeelden als inspiratie voor een sociaal veilig Stadspark

4.8 EEN SOCIAAL VEILIG STADSPARK

Wat is een park als je er niet op je gemak kunt zijn? Een park waar naar elkaar wordt omgekeken is verwelkomend voor iedereen.

Veel mensen hechten waarde aan een veilige omgeving. Sommige mensen ervaren het Stadspark nog als onveilig[1]. We zetten daarom stappen om de veiligheidsbeleving van het park te vergroten. Dit doen we met meer ogen op het park, heldere oriëntatiemogelijkheden, een uitnodigende inrichting en een goed verzorgd park.

Oog voor elkaar hebben begint met aanwezigheid en zichtbaarheid. Met meer ogen op het park is de kans groter dat ongewenst gedrag wordt opgemerkt en daarmee de kans dat er zal worden ingegrepen. Strategische doorkijkjes op plekken waar deze ooit al bedacht waren maken parkruimtes die nu nog verscholen liggen zichtbaar vanaf de hoofdroutes en vanuit naastliggende gebieden. Meer toeloop naar het park ontstaat door goede verbindingen van het park met de omgeving, uitbreiding van het horeca aanbod en de openstelling van de voormalige drafbaan. Meer overzicht en een toename van het aantal bezoekers verbeteren de sociale controle.

In een aantrekkelijk park kun je zorgeloos dwalen zonder de weg kwijt te raken. Daarom wordt het routenetwerk logischer opgebouwd door paden beter op elkaar aan te sluiten. Dankzij het toepassen van een eenduidige materialisatie is het verschil tussen snelle hoofdroutes en rustige dwaalpaden direct te herkennen. De oriëntatie wordt verder verbeterd door markante plekken, zoals levendige brandpunten van reuring, waterpartijen en (nieuwe) kunstwerken, die met doorkijkjes vanuit diverse hoeken te zien zijn. Bij de vormgeving van entrees is nagedacht over de eerste stap in het park: brede open ingangen bieden direct overzicht over wie er nog meer aanwezig zijn, zodat je vanaf het eerste moment met een gerust hart het groen instapt.

Een park voor iedereen betekent dat verschillende sociale groepen zich welkom voelen in het park. Mensen moeten zichzelf kunnen herkennen in de gebruiksmogelijkheden van het park. De verschillende sfeergebieden van het park in combinatie met uiteenlopende voorzieningen bedienen een breed publiek. Programma's zijn zo gepositioneerd dat ze bereikbaar en zichtbaar zijn om interactie met voorbijgangers aan te gaan. Zo stimuleren we uitwisseling tussen verschillende gebruikers (en dus ook sociale groepen) van het park. Mensen kijken, het zien en gezien worden, is een van de grote aantrekkingskrachten van een stadspark. Het park faciliteert zo de co-existentie en interactie van diverse sociale groepen, waarmee het bijdraagt aan sociale cohesie.

De groeninrichting en het beheer in het Stadspark stoelen we sterk op esthetische principes zodat ze door een breed publiek begrepen en gewaardeerd worden. Dit wordt bereikt door verschillende waardes zoals ecologie, gebruikswensen en de logica van de beheerpraktijk samen te brengen in een aantrekkelijk vormgegeven parkomgeving met bijpassend beheerplan. (zie ook het toekomstperspectief 4.9 Een goed onderhouden Stadspark). Een verzorgd park, waar de staat en wijze van onderhoud passen bij het beoogde karakter van de plek, zorgt voor een hoge waardering. Het geeft blijk van eigenaarschap en toezicht en versterkt zo het veiligheidsgevoel.

1 Motivaction: Ontwikkeling Stadspark en Drafbaan, rapportage kwantitatief onderzoek en werksessie 2023 p.10 en p.25

Voorstel voor goed zicht het park in vanaf de parkentrees.

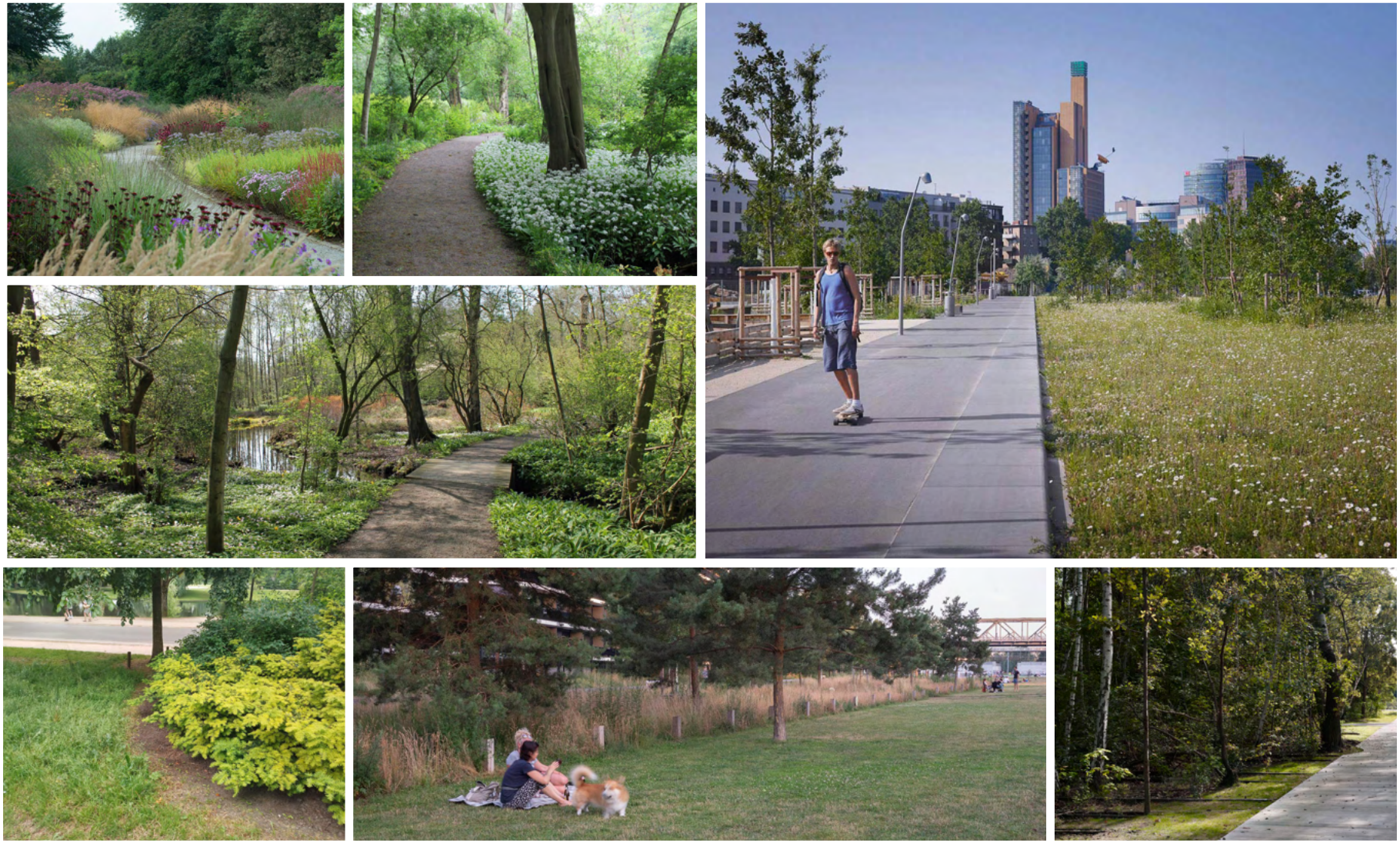
KEUZES:

Gehele Stadspark

We kiezen ervoor om:

- zichtrelaties tussen de hoofdroutes in het park en de omliggende parkruimtes te realiseren. Dit zorgt voor meer overzicht in het park. Dit doen we door dichtgegroeide doorzichten te openen en geplande maar niet gerealiseerde doorzichten te verwezenlijken. Deze zijn uit het tuinhistorisch onderzoek Stadspark naar voren gekomen.[1] Omdat de oorspronkelijke opzet van het park rekening hield met deze zichtlijnen kunnen we op deze plekken met een relatief beperkte ingreep in het groen maximaal ruimtelijk resultaat halen. We bereiken hiermee dat open ruimtes in het park beter in elkaar doorlopen (zoals het oorspronkelijk bedoeld is). Dit zorgt voor meer verbinding tussen verschillende parkdelen, levert een genereuze ruimtewerking op die past bij de schaal van het park en verbetert het overzicht en de oriëntatie in het park voor bezoekers.
- vanaf parkentrees ruime zichten het park in te hebben. Waar dit niet het geval is werken we aan de herinrichting of herpositionering van de entree. Dit geldt ook voor nieuw te realiseren entrees.
- meer bezoekers en verschillende sociale groepen naar het park te trekken door uitbreiding van het programma, het openstellen van de voormalige drafbaan en het verbeteren van de verbindingen met de omgeving
- uitwisseling tussen sociale groepen te faciliteren door voorzieningen, parkruimtes en het padennetwerk op een slimme manier aan elkaar te koppelen. We zetten in op het zien en gezien worden als belangrijke kwaliteit van een park. We bereiken dit door brandpunten van reuring en hoofdroutes dicht bij elkaar te brengen zodat er interactie ontstaat visa versa.
- esthetische principes altijd mee te nemen bij de inrichting en beheer van het park. Dit wordt gekoppeld aan een niveau van onderhoud dat passend is bij het karakter van het betreffende sfeergebied in het park. Dit is belangrijk voor de waardering van het park door een breed publiek.

1 SteenhuisMeurs: Stadspark Groningen - Tuinhistorisch onderzoek p.138

Referentiebeelden als inspiratie voor een goed onderhouden Stadspark

4.9 EEN GOED ONDERHOUDEN STADSPARK

Wat is een park waar de bermen kapotgereden zijn, struikranden uit hun verband zijn gegroeid, dode bomen beeldbepalend zijn, bramen de kruidlaag overwoekeren en paden sleets zijn? Een park dat goed onderhouden is nodigt uit tot bezoek en gebruik en dwingt waardering af en geeft een gevoel van trots.

Er is structureel meer geld beschikbaar gesteld om het onderhoud van het Stadspark naar een hoger plan te tillen. Maar alleen financiële middelen zijn hiervoor niet genoeg, coördinatie, zorgplicht, vakkennis en een gestructureerde inrichting zijn net zo goed belangrijk.

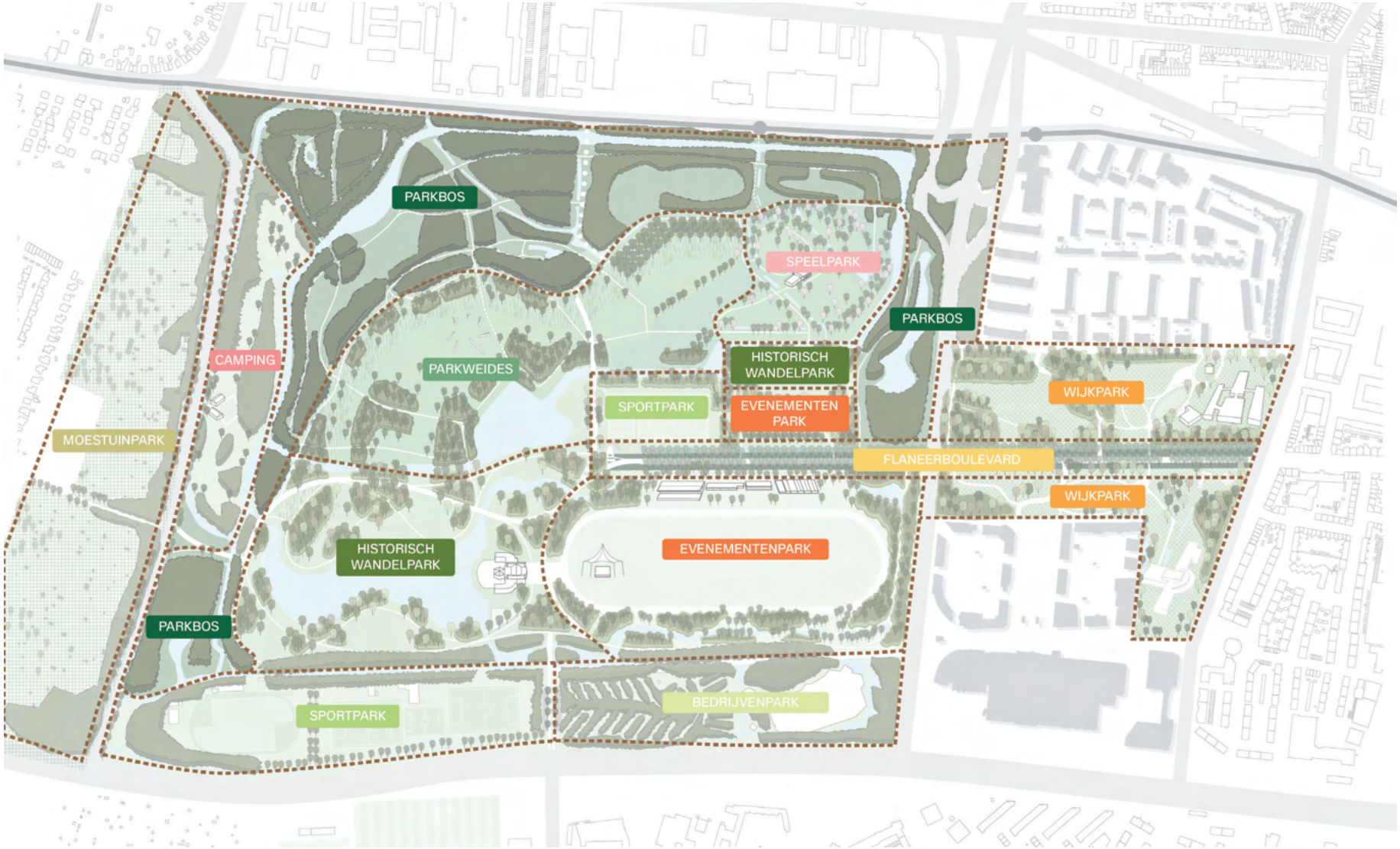
Op dit moment ligt de verantwoordelijkheid voor het beheer, onderhoud en organisatie van het park bij verschillende gemeentelijke organisaties (Wijkpost Zuid, Team Groen, Cluster Openbare Verlichting, Cluster Wegen, Cluster Groen Bomen en Spelen, Cluster Water en Riolering, Cluster Kunstwerken, sport 050, externe ingehuurde partijen en vrijwilligers, zie p.28). In het ideale geval heeft het Stadspark een eigen hoofdbeheerder die verantwoordelijk is voor de coördinatie van alle beheer-, onderhoud- en ontwikkelaspecten in het park. Deze persoon is op de hoogte van alle beheeractiviteiten die door de verschillende partijen worden uitgevoerd. Ook bevelen we aan dat deze autoriteit verantwoordelijk is voor de verschillende sfeergebieden en er regelmatig een ronde maakt om te zorgen dat noodzakelijk onderhoud wordt geadresseerd en opgepakt.

Het park indelen in verschillende sfeergebieden helpt om te differentiëren in beheerregimes. Per sfeergebied kan het benodigde beheer en het bijpassende niveau bepaald worden. Zo ontstaat een samenhang tussen beheerpraktijk, ecologische waardes en ruimtelijke kwaliteit. Voor het klassieke wandelpark van Springer gelden dan bijvoorbeeld duidelijk andere beheerprincipes dan voor het bospark, de voormalige drafbaan of de parkweides. Op deze manier is er minder kans op interpretatieverschillen. Door het park ook zo in te richten dat in het veld duidelijk is waar de grenzen tussen verschillende beheeronderdelen liggen wordt het makkelijk om op de verschillende plekken het passende onderhoud te verzorgen.

Het vastleggen in een beheerplan welke ruimtes open moeten blijven, waar doorzichten gewenst zijn en waar juist dichte beplanting hoort, helpt beheerders bij het maken van keuzes om beplanting in toom te houden, vrij te laten, aan te planten of te verwijderen (bijvoorbeeld het verwijderen van spontaan opschot). Het is een goed hulpmiddel om te zorgen voor de gewenste ruimtewerking die recht doet aan de cultuurhistorische opzet van het park, de doorontwikkeling van ecologische waardes, de gebruiksmogelijkheden voor parkbezoekers en de instandhouding van doorzichten die helpen bij de oriëntatie in het park.

Op het gebied van beheer geven wij invulling aan de oproep van de adviesgroep Stadspark om meer urgentie te tonen. Het beheerniveau van het Stadspark is inmiddels verhoogd van niveau C naar niveau B, zoals eerder als belangrijk verbeterpunt is benoemd in de Visie uit 2021. Met de nieuwe strategie voor het beheer van de openbare ruimte (SWING) zetten we daarnaast sterker in op waardengestuurd beheer, ook in het Stadspark. Als onderdeel hiervan zijn we recent gestart met onder meer het bestrijden van invasieve soorten (exotenbeheer), om de biodiversiteit te vergroten.

Met het Beheerplan Stadspark uit 2011 als basis onderzoeken we in 2026 wat goed gaat in het huidige beheer en waar verbeteringen mogelijk zijn. Daarbij kijken we niet alleen naar de inhoud, maar ook naar de organisatie van het beheer zelf.

Voorstel voor te onderscheiden sfeergebieden in het park

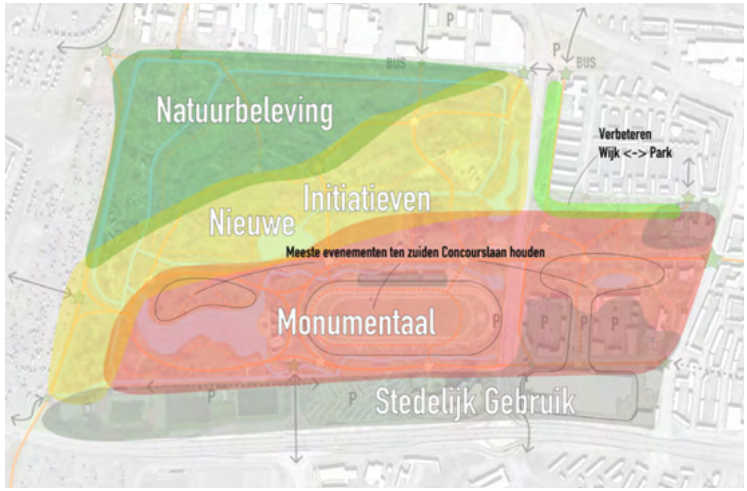
Ons doel is om in 2027 te komen tot een integraal beheerplan per sfeergebied. Daarbij zijn de uitgangspunten uit de Toekomstagenda Stadspark leidend en wordt nadrukkelijk gezocht naar samenhang met andere gemeentelijke programma's. Ook zal meer dan voorheen de gebruiker van het Stadspark centraal komen te staan.

KEUZES:

Gehele Stadspark

We kiezen ervoor om:

- sfeergebieden in het park te definiëren met elk eigen heldere beheerprincipes. Deze beheerprincipes zijn geënt op het (verder te ontwikkelen) karakter van de plek, een logische beheerpraktijk, de gebruikswensen voor het gebied (hiervoor zoeken we de dialoog met bestaande en/of mogelijke toekomstige gebruikers van het gebied), de toegankelijkheid van het gebied ook voor mensen met een handicap (we zoeken hiervoor contact met de werkgroep toegankelijkheid) en de kansen voor een diverse flora en fauna.
- beheergrenzen in het veld zo goed mogelijk herkenbaar te maken.
- een beheerplan op te stellen dat gekoppeld is aan het ontwikkelplan voor het Stadspark.
- een parkautoriteit op te zetten die verantwoordelijk is voor de coördinatie van het beheer voor het hele Stadspark. Hiervoor maken we de benodigde middelen en personen vrij.

Zonering zoals opgenomen in de Visie, Stadspark Park voor Stad uit 2021

De zonering vanuit de visie 2021 geprojecteerd over de voorgestelde sfeergebieden in de toekomstagenda. Er is een precisering in de begrenzing van de zonering aangebracht. Een scherpere begrenzing helpt om duidelijk onderscheid tussen de verschillende zone's in het park aan te brengen waardoor de diversiteit van het park beter beleefbaar wordt.

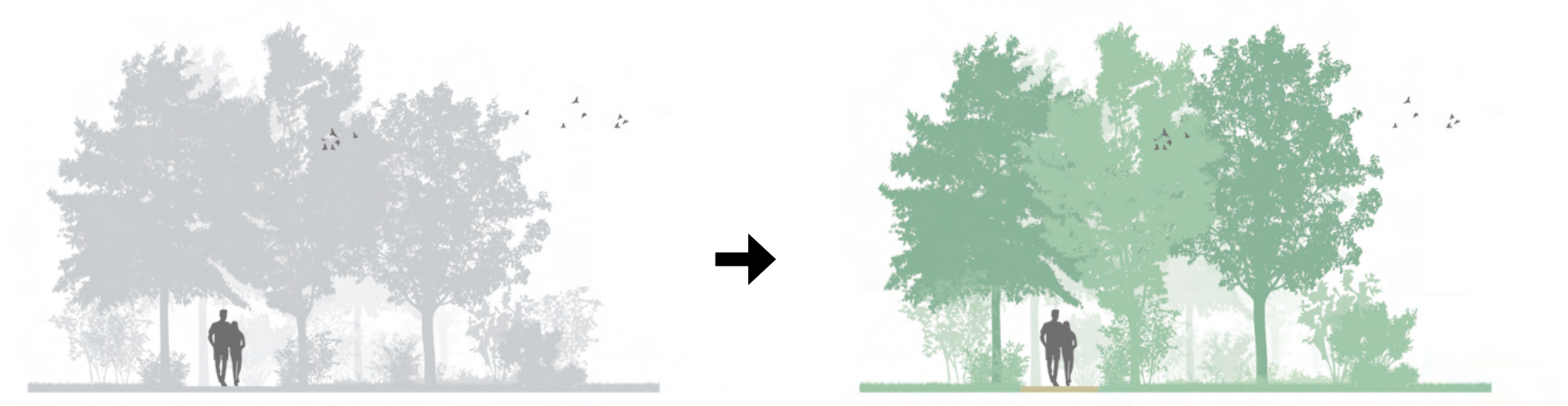
Parkbos

sfeer: gevarieerd bos met open plekken

ruimtelijk: onder de bomen, omgeven door groen, ruige begroeiing

activiteiten: wandelen, ecologisch tuinieren, natuur ontdekken

beheer: natuur vrij laten, begrazing, heemtuinonderhoud door vrijwilligers, ecologisch maai en snoeibeheer

Huidige situatie in kerngebied voor rust en natuur in het bospark

Doorontwikkeling: we stellen voor om de natuur de ruimte te geven door deze deels vrij te laten en deels ecologisch te beheren.

Huidige situatie voor de bosrijke zoom in het sfeergebied parkbos.

Doorontwikkeling: we stellen voor om te onderzoeken of en hoe we een langzaam verkeerverbinding kunnen realiseren richting de Suikerzijde. We richten ons voor de plek op het deel van het parkbos waar nu de ecologische waarde het laagste is en waar zo min mogelijk in de vegetatie hoeft te worden ingegrepen. Het deel wat begraasd wordt met de Schotse hooglanders.

Historisch wandelpark

sfeer: late Engelse landschapsstijl met veel bijzonder boomsoorten en struiken

ruimtelijk: boomgroepen omlijst met heesterkragen, solitaire bomen in het gras, slingerend padenstelsel, slingerende vijverpartij

activiteiten: wandelen, zwemmen, terraszitten, picknicken, zonnen, jeu de boules, kleinschalige evenementen

beheer: bijzondere bomen de ruimte geven / onderhouden, uitdunnen opschot, heesterkragen strak onderhouden

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om het historische parkdeel te renoveren. Hiervoor herstellen we de clumps (aaneengesloten opgaande beplanting) door te zorgen voor een volledige omkraging van de boomgroepen met bloemdragende heesters en zetten we individuele vooruitgeschoven bomen weer vrij door spontaan opgekomen bomen te verwijderen.

Parkweides

sfeer: grote parkweides met vergezichten, informeel, overgang van cultuurlijk in het zuiden naar natuurlijk in het noorden

ruimtelijk: doorlopende slingerende open ruimte, natuurlijke overgangszone langs noordzijde, doorzichten naar omringende parkdelen, hoekig en licht slingerend padenstelsel, grondlichaam met uitzichten, boomgroepen met onderbeplanting van heesters, driedubbele lindelaan

activiteiten: zonnebaden, samenscholen, picknicken, barbecueën, discgolf, informele sport, hond uitlaten, kleine evenementen

beheer: maaien gazon, 1 à 2 keer per jaar maaien kruidenrijke zoom, doorzichten vrijhouden

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om langs de noordzijde van de speelweide, ter hoogte van de driedubbele laanbeplanting met lindes, een kruidenrijke zoomvegetatie te realiseren. Hiervoor kronen we de lindes hoger op zodat er licht tot de vegetatievloer onder de bomen kan toetreden. We verbeteren hiermee de groeicondities van de kruidlaag en zorgen ook voor zichtrelaties tussen hoofdroute en speelweide.

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om een mantelzoomvegetatie te realiseren langs de noordzijde van de zonneweide.

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om de clumps (aaneengesloten opgaande beplanting) in het zuidelijk deel van de parkweides (deel dat aansluit op het Springerpark) te renoveren door te zorgen voor een volledige omkraging van de boomgroepen met heesters. We zetten vooruitgeschoven bomen of boomgroepen weer vrij.

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om te zorgen voor een betere drainage of afwatering van de zonneweide zodat deze jaarrond langer goed betreedbaar is.

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om de oorspronkelijk bedachte zichtrelaties tussen het Springerpark en de parkweides te realiseren.

Evenementenpark

sfeer: levendige grote open plek, omkaderd met hoog opgaand groen en tribunegebouwen, met intiemere kleinere plekken onder de bomen langs de rand en bij de gebouwen

ruimtelijk: ovale open ruimte, omringd met bomen, doorzicht naar het Stadsparkpaviljoen, geasfalteerde voormalige drafbaan, voormalige drafsportgebouwen

activiteiten: grote evenementen, ongebonden groepssport, skaten, hardlopen, fietsen, picknicken, terraszitten, vliegeren

beheer: veld regelmatig maaien en herstellen na evenementen, doorzichten vrijhouden, bomen in de gebruikszones en entreegebieden opkronen

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om het voormalige drafbaanterrein als parkruimte in te richten en bij de Zuidelijke Concourslaan een voetpad aan de noordzijde van het wegprofiel te realiseren (het voetpad sluit daarmee goed aan op de nieuwe entrees van het voormalige drafbaanterrein).

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor bomen te planten bij de noordoostelijke hoofdentree van het evenemententerrein en in te zetten op een autovrije Noordelijke Concourslaan.

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om het evenemententerrein in te richten als parkruimte die buiten de evenementen om openbaar toegankelijk is. Zo voegen we een grote gebruiksruimte toe aan het park.

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om het evenemententerrein zo in te richten dat we kunnen concurreren met internationale toplocaties. Dit betekent dat we maatregelen treffen om evenementen tot 65.000 bezoekers te kunnen faciliteren.

Speelpark

sfeer: actief speel- en leergebied met kleurrijke beplanting in deels open, deels bosachtig gebied

ruimtelijk: speellandschap met speeltoestellen en beplantingseilanden, open plekken, gebruiksbos en dichtbegroeid bos, heuvel met ruige begroeiing, kinderboerderij met fruitbomen

activiteiten: speeltoestellen, klimmen, natuurlijk spelen, contact met dieren (kinderboerderij), hutten bouwen, picknicken, natuureducatie

beheer: snoeiwerkzaamheden, begrazing, afwisseling van natuur zijn gang laten gaan en nauwkeurig onderhoud

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om te zorgen voor meer interactie tussen speeltuin en parkomgeving. Dit doen we door de introductie van bijzondere speeltoestellen en de toevoeging van een diverse beplanting aan de speeltuin.

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om te zorgen voor een goede zichtbaarheid van het kinderboerderij terrein vanaf de omliggende gebieden. Hiervoor heffen we de gesloten wandwerking van de gebouwen langs de rand op zodat er van buiten zicht op het terrein ontstaat.

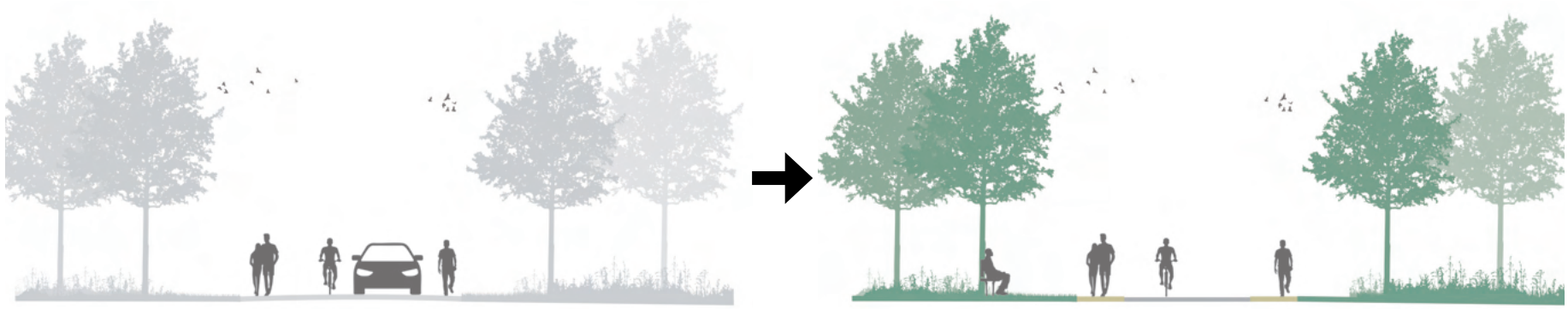
Flaneerboulevard

sfeer: zien en gezien worden, actieve boulevard

ruimtelijk: kilometerlange rechte laan met aan beide zijden een dubbele bomenrij

activiteiten: wandelen, fietsen, flaneren, bankzitten

beheer: bomen opkronen, bermen direct langs paden kort maaien, onder de bomen de bloemrijke berm 1 à 2 keer per jaar maaien

Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om de Concourslaan autovrij te maken en het wegprofiel herinterichten met duidelijke plekken voor de verschillende langzaam verkeergebruikers.

Wijkpark

sfeer: semi-open boomrijk gebied met intensief gebruik door mensen uit de omliggende kantoren, woonbuurten en onderwijsinstellingen

ruimtelijk: bomenweide, boomgroepen met onderbeplanting van heesters, ovale vijver, bosbeplanting langs ringweg

activiteiten: ommetje maken, urban sports, picknicken, onderwijs, op bankje zitten, dans

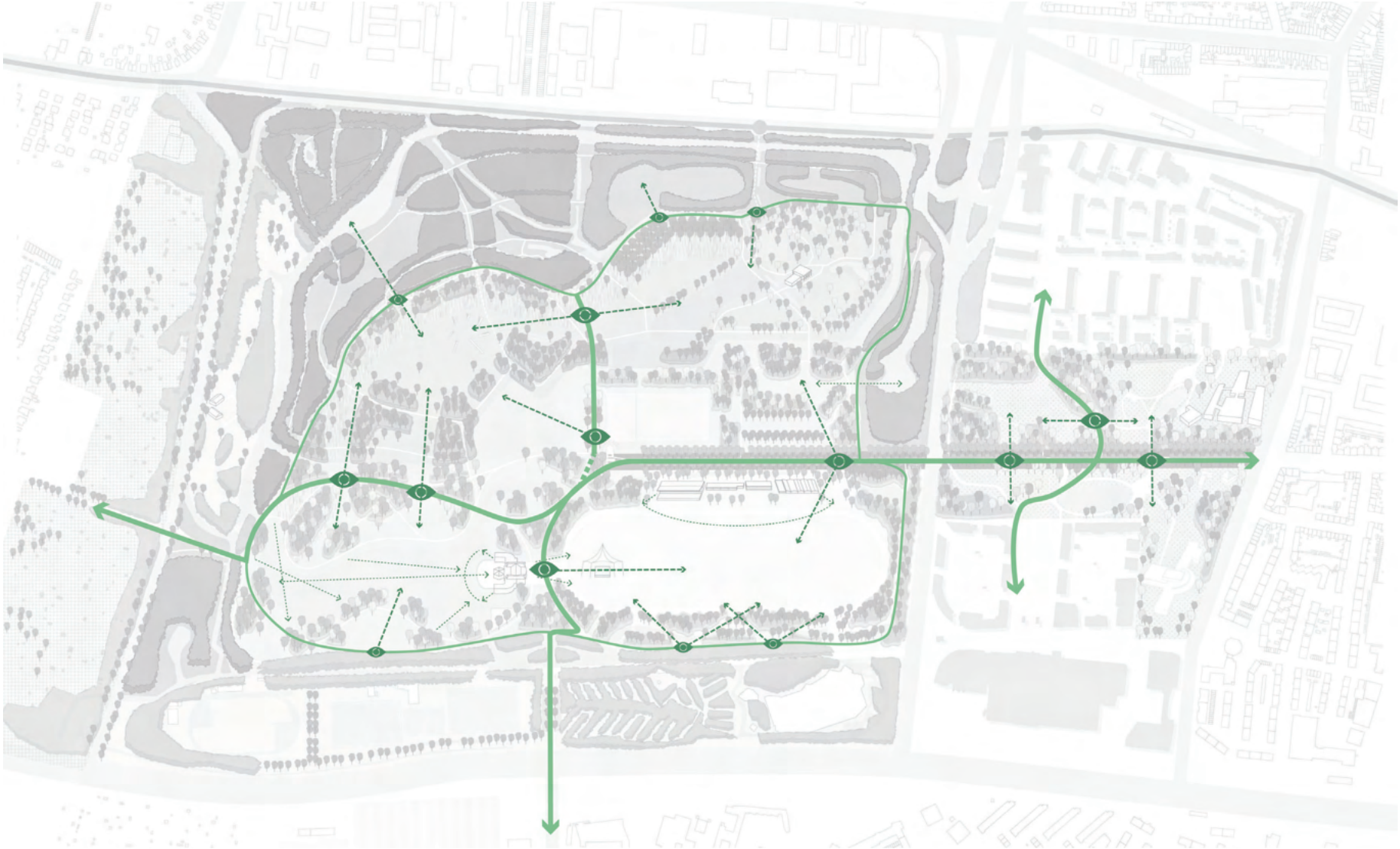
beheer: maaien, heesterkragen onderhouden, bijzondere bomen de ruimte geven door uitdunnen bossages en de kap van opschot

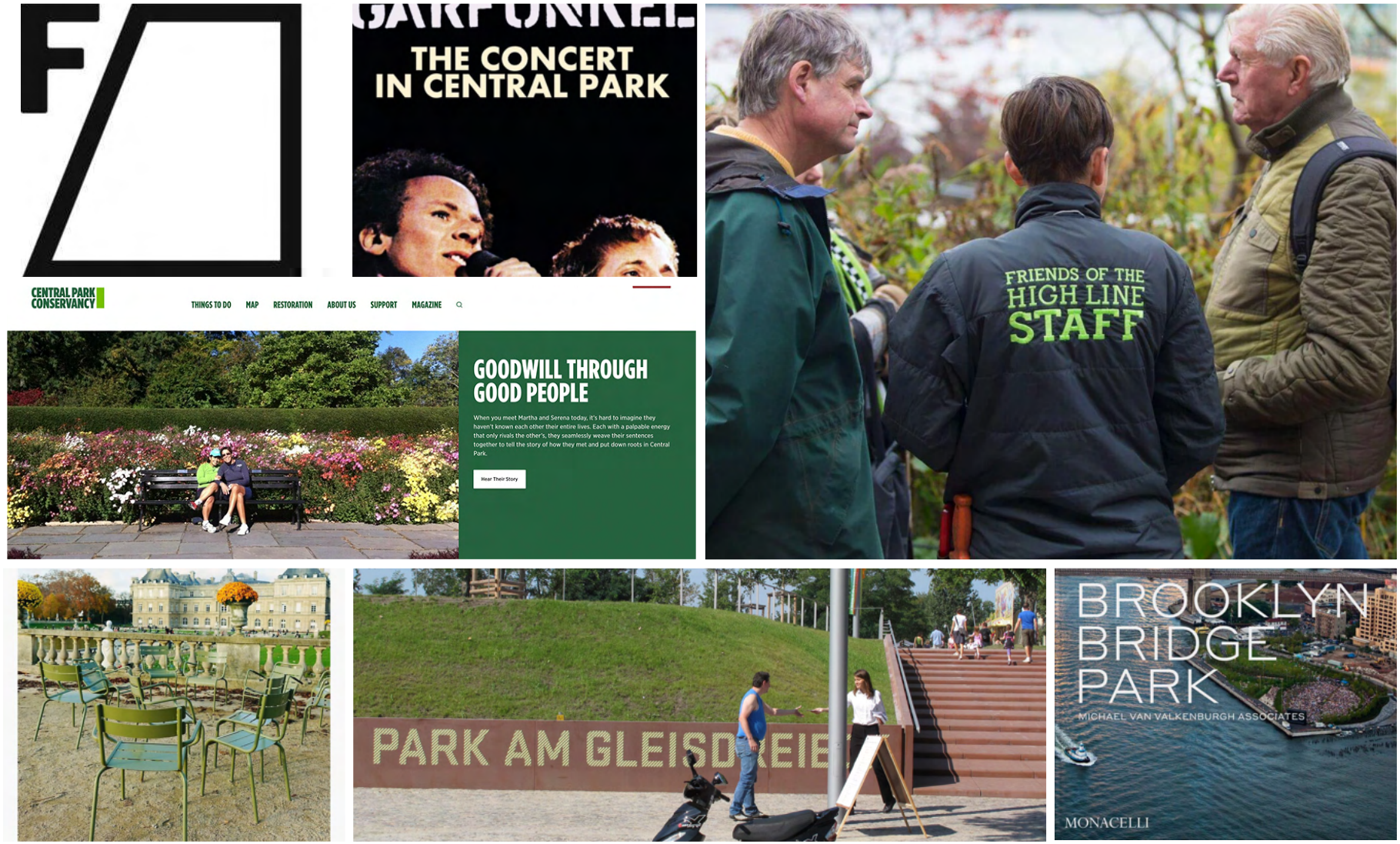
Huidige situatie

Doorontwikkeling: we stellen voor om te zorgen voor meer gebruiksmogelijkheden in het wijkpark door het toevoegen van bijvoorbeeld tafeltennistafels en picknickbanken. Zo nodigen we kantoormedewerkers van Martini Trade Park en buurtbewoners van de omliggende wijken uit nog meer gebruik te maken van het park.

Voorstel voor de gewenste doorzichten in het park. Het voorstel voor de strategisch geplaatste doorzichten komt voort uit aanbevelingen uit het tuinhistorisch onderzoek (cultuurhistorische waardenkaart) de behoefte om de oriëntatie in het park te verbeteren en het bevorderen van de sociale controle.

Referentiebeelden als inspiratie voor het Stadspark als merk en organisatie

4.10 HET STADSPARK ALS ORGANISATIE EN MERK

Wat is een park zonder identiteit? Hoe kunnen koppelkansen benut worden als er geen coördinatie is? Een park waar aandacht voor is kan zich doorontwikkelen, opbloeien, en zich nestelen in de harten van de bezoekers en gebruikers.

Het Stadspark is een samenhangend geheel. Een plek in de stad waar beeld en programmering, hoe divers en afwisselend ook, samenkomen in een herkenbare entiteit. Niemand is nu verantwoordelijk voor het park als geheel. Daarmee wordt de kans gemist om de som meer te laten zijn dan het geheel der delen. En strijden in het slechtste geval verschillende belangen op de losse onderdelen. De samenwerking met partijen in en om het Stadspark intensiveren om het park langdurig in stand te houden en dit tot nut en vermaak voor alle levende organismen in de stad te maken. Dit vergt een langetermijnvisie op de betekenis van het park en een langetermijninvestering.

Het Stadspark is lange tijd veronachtzaamd. Hierdoor is de uitstraling, identiteit en zichtbaarheid verdwenen die het in zich heeft om ingezet te worden als representatief icoon van de groene- en sociale ambities van de stad Groningen voor zijn inwoners en ook (inter)nationaal.

De gebruiksmogelijkheden, natuur en klimaatfuncties en activiteitenagenda van het Stadspark zijn onvoldoende bekend bij de inwoners van Groningen.

STADSPARK

KEUZES:

Gehele Stadspark

We kiezen ervoor om:

- het merk Stadspark stevig neer te zetten (op de korte termijn), te onderhouden en uit te dragen (op de lange termijn). We willen allereerst meer bekendheid geven aan de mogelijkheden die het stadspark nu al biedt, de activiteiten rondom 100 jaar Stadspark helpen hierbij. We zorgen zo voor een platform dat de gebruiksmogelijkheden, activiteitenagenda en natuur- en klimaatfuncties van het park onder de aandacht brengt van de inwoners van Groningen. Hiervoor wordt de samenwerking gezocht met Groningen & Partners.
- het Stadspark als icoon van de groene en sociale ambities van de Stad te erkennen. Dit betekent meer aandacht en investering om het merk Stadspark te ontwikkelen. We zetten in op verbetering van de leefkwaliteit van de inwoners van Groningen (ontmoeting, natuurbeleving, cultuur, klimaatadaptatie) en als logisch vervolg de economische ontwikkeling van de stad (vestigingsklimaat, toerisme).

5. Hoe nu verder?

5.1 ACTIEPUNTEN

We vieren het 100 jarig jubileum van het Stadspark. Dit document geeft de uitgangspunten voor een bestendige doorontwikkeling van het Stadspark. Hiermee leiden we het park de volgende honderd jaar in.

De uitgangspunten vormen de drager voor een ontwerp-uitwerking en een bijbehorend gefaseerd plan van aanpak met een financieringsparagraaf. Dit plan zal uitgewerkt worden in zowel een ontwikkelplan als een beheerplan waarin de waterhuiskundige, ecologische, programmatische en mobiliteitsaspecten in samenhang worden gebracht. Ook geeft dit document handvatten in de afstemming met de stedelijke ontwikkelingen aan de westzijde van de stad. Ontwerp is de kapstok voor deze samenhangende reconstructie en doorontwikkeling van het park en omgeving.
We beschouwen het als een basis voor een langdurige en integrale samenwerking tussen alle bij het Stadspark betrokken partijen.

We kiezen er bewust voor om de krachten te bundelen en ontwikkelingen in samenhang te brengen zodat het park haar potentieel van geliefde plek voor alle Groningers met verve kan waarmaken.

Om stappen te zetten in de doorontwikkeling van het Stadspark hebben we een aantal prioriteiten voor de doorontwikkeling van het Stadspark geformuleerd. Deze zijn gebundeld onder de kopjes nu, straks en later. Nu staat voor de komende jaren, straks voor de periode tot 2040 en later voor de aankomende decennia. Zo maken we inzichtelijk waar we gelijk mee aan de gang gaan, wat we in de nabije toekomst oppakken en waar we op de lange termijn aan werken. Deze volgen in de gekleurde kaders. In paragraaf 5.2 staan de concrete projecten waarmee we de gestelde doelen willen bereiken. In paragraaf 5.3 blikken we terug op de actiepunten uit de Visie Stadspark (2021) en geven we aan wat hiervan is afgerond, nog loopt of is doorontwikkeld.

NU

- Regie om het park integraal te ontwikkelen
- Een autovrij parkhart, veilige aantrekkelijke routes voor langzaam verkeer en goede busverbindingen met de stad
- Smoel geven met onderscheidende groenbeelden en samenhang tussen de parkdelen
- Een duurzame doorontwikkeling van het parkgroen
- Enthousiasmeren door uitbreiding van het programma en de voorzieningen
- Verbeterde verbinding met de omgeving
- Coördinatie en promotie om het park op de kaart te zetten

STRAKS

- Een langzaam verkeerroute naar de Suikerzijde en Vinkhuizen en betere oversteekbaarheid van de autowegen rondom het Stadspark
- Groenverbindingen met de westflank van de Stad.
- Een vergrootte waterpartij tussen het vooroorlogse en naoorlogse park voor meer verblijfskwaliteit, structuur, oriëntatie, betere waterkwaliteit, waterbergend vermogen en natuurontwikkeling
- Levendigheid door meer interactie tussen bestaand programma en het park en de doorontwikkeling van de brandpunten van reuring
- Een verbeterde interne routing in het park, goede entrees en stallingsplaatsen voor de fiets
- Kunst voor beleving, oriëntatie en als representatie van Groningen als stad van cultuur
- Uitgebreide sport en bewegingsmogelijkheden gekoppeld aan de sfeergebieden van het park en de routestructuur.

LATER

- Koppelen van het Stadspark aan het vergrootte Stadscentrum.
- De omliggende wijken stadsfronten geven aan het Stadspark
- Continue borging van de kwaliteit door sturing op behoud en vernieuwing.

5.2 PROJECTEN

We pakken de actiepunten op om het Stadspark aantrekkelijker en toekomstbestendig te maken. Dit leidt tot een reeks projecten die in de paragrafen 5.2.1 en 5.2.2 per actiepunt gegroepeerd zijn. Met deze projecten geven we vorm aan de doorontwikkeling van het park. Ieder project is een deeluitwerking ten behoeve van een positieve transformatie van het park. De projecten in samenhang zijn meer dan de losse projecten naast elkaar.

5.2.1 NU

Regie om het park integraal te ontwikkelen

Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:

- Samenbrengen van beslissingen ten aanzien van het Stadspark in een team van experts waarin verschillende domeinen vertegenwoordigd zijn. Doel hiervan is een integrale planontwikkeling en het voorkomen van sectorale versnippering bij de doorontwikkeling van het park. Dit team stemt af met de Adviesgroep Stadspark zodat input, advies en betrokkenheid vanuit de omgeving in de planvorming meegenomen wordt.

Een autovrij parkhart, veilige aantrekkelijke routes voor langzaam verkeer en goede busverbindingen met de stad

Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:

- Onderzoeken met ontwerp hoe we een autovrij parkhart kunnen realiseren. Dat wil zeggen (geen autoverkeer meer op de Paviljoenlaan, Mulock Houwerlaan en Noordelijke Concourslaan. Hiervoor onderzoeken wij in ieder geval of en hoe:
  - we een parkeerterrein bij de zuidelijke entree van het Stadspark ter hoogte van de Jan Evert Scholtenlaan kunnen realiseren om parkeren naar de rand van het park te brengen
  - we de Campinglaan kunnen herinrichten zodat verkeer in beide rijrichtingen te alle tijden mogelijk is en ook parkeren op de rijbaan gefaciliteerd kan worden zodat we een knip kunnen leggen voor autoverkeer tussen Campinglaan en Stadspark
  - we de Zuidelijke Concourslaan kunnen herinrichten met ruimte voor langzaam verkeer aan de noordzijde (Voormalige Drafbaan zijde) in plaats van de zuidzijde voor logische verbindingen met de voormalige drafbaan
  - we de infrastructuur rondom het Stadsparkpaviljoen kunnen herinrichten, zodat het paviljoen bereikbaar maar de omgeving verder autovrij wordt.

  - we de wegprofielen in het Stadspark kunnen herprofileren wanneer deze autovrij zijn gemaakt met meer ruimte voor voetgangers en fietsers.
- Opstellen van een scenariostudie naar hoe we het Stadspark verder kunnen doorontwikkelen als belangrijke spil in het langzaam verkeersnetwerk van Groningen
- Aantakken van de bushalte bedrijventerrein Peizerweg op het Stadspark met een nieuw te realiseren directe voetgangersverbinding.
- Vervangen van de sleetse in asfalt uitgevoerde wandelpaden in het Springerpark met paden van halfverharding.

Smoel geven met onderscheidende groenbeelden en samenhang tussen de parkdelen

Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:

- Aanleggen van een ontworpen mantelzoomvegetatie langs de noordranden van de parkweides waarbij ruimtelijke kwaliteit en ecologische waardes worden samengebracht.
- Opzetten van een materialenboek voor het Stadspark. Hiermee faciliteren we ontwikkelend onderhoud omdat herstelwerkzaamheden en nieuwe aanleg altijd binnen het juiste gekadreerde palet van materialen plaatsvindt.
- Opschonen van objecten in het Stadspark zoals, paaltjes, kastjes, hekjes etc. door het verwijderen van overbodige objecten en éénheid aan te brengen in de benodigde en te behouden objecten.
- Herstellen van doorzichten in het Stadspark op basis van zorgvuldige ingrepen in de bestaande vegetatie. Hiervoor zetten we een ontwerpproces op waarbij ruimtelijke kwaliteit, cultuurhistorie, ecologie en beheerpraktijk worden samengebracht.
- Herstellen van de monumentale parkdelen zijnde het Springerpark en de Arboreta. Hiervoor doen we verdiepend tuinhistorisch onderzoek met specifieke aandacht voor de compositie van houtige gewassen in deze parkdelen. Op basis hiervan wordt een herstelplan en beheerplan opgesteld.

Een duurzame doorontwikkeling van het parkgroen

Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:

- Evaluatie van het bestaande beheerplan in 2026 en het opleveren van nieuwe integrale beheerplannen per sfeergebied in 2027 waarbij de gebruiker meer centraal staat.

Enthousiasmeren door uitbreiding van het programma en de voorzieningen

Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:

- De voormalige drafbaan doorontwikkelen tot openbaar park met ruimte voor internationale topacts. Hiervoor is een ontwerptraject opgestart.
- Realiseren van een permanente inrichting voor zwemmen in het Stadspark met bijpassende faciliteiten. Om te voldoen aan de voorwaarden vanuit waterkwaliteit, veiligheid en ecologie zijn we in 2025 een pilot naar zwemmen in het Stadspark gestart Vanuit deze pilot willen we het zwemmen in de parkvijver verder ontwikkelen.
- Uitbreiden van het skatepark tot een volwaardige skatevoorziening voor de stad. Met de uitvoering van fase 2 vergroten we de gebruiksmogelijkheden van deze urban sports locatie.
- Plaatsen van een watertappunt langs de Concourslaan ter hoogte van skatepark en voormalige drafbaan. Op deze goed bereikbare en vindbare plek kunnen parkbezoekers drinkwater verkrijgen.

- Verkennen van de mogelijkheden voor barbecuevoorzieningen. Dit doen we in 2026. We zoeken naar geschikte plekken en passende inrichtingsmaatregelen voor deze populaire parkactiviteit. Het doel is om bij de start van het zonnige seizoen in 2027 te starten met de uitvoering.
- Spreiden van de gebruiksdruk over de verschillende parken en groengebieden van de stad Groningen. Het Stadspark kan hierin een belangrijke rol vervullen door op aangewezen plekken intensief gebruik mogelijk te maken en te stimuleren. Zo bieden we de stedelijke recreant nieuwe mogelijkheden en een alternatief voor andere (te) drukke groengebieden in de Stad.

Verbeterde verbinding met de omgeving
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Een herinrichting van het terrein van Noorderpoort zodat er meer verbinding met het Stadspark ontstaat. Dit terrein ligt nu op zichzelf maar wordt parkachtig ingericht en goed aangesloten op het padennetwerk van het Stadspark. Het park wordt hiermee gevoelsmatig vergroot.
- Een herinrichting van de Parkweg. Hiermee krijgen de langzaamverkeersverbindingen tussen Hoofdstation en Stadspark een impuls.

Coördinatie en promotie om het park op de kaart te zetten
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Onder de aandacht brengen van de (nieuwe) gebruiksmogelijkheden van het Stadspark door het organiseren van activiteiten in het kader van 100 jaar Stadspark.
- Werken aan een merkkompas voor het Stadspark waarbij gericht gekeken wordt naar wat de kernwaarden van het park zijn en hoe deze waarden aan de man (inwoners van Groningen, ondernemers, politici en investeerders) gebracht kunnen worden.

5.2.2 VOORBEREIDEN VOOR STRAKS

Een langzaam verkeerroute naar de Suikerzijde en Vinkhuizen en betere oversteekbaarheid van de autowegen rondom het Stadspark
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Onderzoeken hoe het Stadspark beter verbonden kan worden met de omliggende Stadswijken voor langzaam verkeer met o.a. een goede verbinding naar de noordwestelijke wijken en een verbeterde oversteekbaarheid van de autowegen rondom het park.

Groenverbindingen met de westflank van de Stad.
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Opstellen van een modellenstudie naar de herinrichting van de omgeving van de Wolvetocht (watergang die vanaf de noordoosthoek van het Stadspark richting het Hoendiep loopt) als ecologische verbinding tussen Stadspark, Suikerzijde en Hoendiep.

Een vergrootte waterpartij tussen het vooroorlogse en naoorlogse park voor meer verblijfskwaliteit, structuur, oriëntatie, betere waterkwaliteit, waterbergend vermogen en natuurontwikkeling
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Opstarten van onderzoek naar het complete watersysteem (oppervlakte en grondwater) in het Stadspark inclusief de impact van eventuele bodemdaling en of inklinking van grond en de impact van mogelijke klimaatveranderingen en toekomstige mutaties in het omliggende stedelijk weefsel. De focus van het onderzoek ligt op de relatie tussen water, bodem en de duurzame instandhouding van vegetaties in het park. (In 2014 is een waterstructuurplan opgesteld, hiermee zijn knelpunten in het oppervlaktewatersysteem voor een deel opgelost. Wij bouwen hierop voort en gaan op zoek naar

verdere optimalisaties. Daarnaast onderzoeken we nu ook de grondwaterstromen specifiek in relatie tot de vegetaties in het park)
- Scenariostudie naar de uitbreiding van oppervlaktewater in het park om piekbuien beter op te vangen en de waterkwaliteit te verbeteren en het in beeld brengen van de kosten hiervoor.

Kunst voor beleving, oriëntatie en als representatie van Groningen als stad van cultuur
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Opstarten van een visie op kunst in het Stadspark.

Levendigheid door meer interactie tussen bestaand programma en het park en de doorontwikkeling van de brandpunten van reuring
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Opstellen van een scenariostudie naar de herinrichting van het speelpark (speeltuin, kinderboerderij en nieuw toe te voegen speelprogramma). Per scenario maken we een kosteninschatting.
- Opstellen van een scenariostudie naar de herinrichting van het terras en de kade aan de westzijde van het Stadsparkpaviljoen in overleg met de huidige gebruiker. Per scenario maken we een kosteninschatting.
- Opstellen van een scenariostudie voor een coherente en aantrekkelijke inrichting van het voorpark. Per scenario maken we een kosteninschatting.
- Maken van verblijfsplekken op het Voormalige Drafbaanterrein.
- Opstellen van een visie en ontwikkelstrategie op bestaand en mogelijk nieuw vastgoed in het Stadspark, ook met het oog op mogelijk gebruik voor horeca.

Een verbeterde interne routing in het park, goede entrees en stallingsplaatsen voor de fiets
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Opstellen van een herordeningsplan van het routenetwerk in het Stadspark. Het doel hiervan is om logica en oriëntatie aan te brengen in de op het moment als verwarrend ervaren padenstructuur. We maken een inschatting van de kosten voor deze ingreep.
- Opstellen van een fietsparkeerplan voor het Stadspark met het toewijzen van locaties en locatiespecifieke inrichtingsplannen voor fietsparkeren.

Uitgebreide sport en bewegingsmogelijkheden in het park die gekoppeld zijn aan de diverse sfeergebieden en de routestructuur.
Onder dit actiepunt scharen we de volgende projecten:
- Opstellen van een visie op sport en beweging in het park. Per sfeergebied stellen we gebruiksprofielen op. Zo koppelen we sport en beweegmogelijkheden aan de kwaliteiten van de plek en zorgen we ervoor dat omgeving en sport bij elkaar passen. We zoeken bewust naar interactiemogelijkheden tussen sporters en voorbijgangers om meer beleving aan het park toe te voegen. Ook onderzoeken we hoe we het routenetwerk in het park beter kunnen benutten voor hardlooprondes en rollatorroutes. We breiden zo de sport en beweegmogelijkheden in het park uit zodat meer inwoners komen sporten en bewegen in het groen.

5.3 ACTIEPUNTEN UIT DE VISIE (2021)

In de visie, Stadspark park voor de Stad, uit 2021 is een reeks aan actiepunten opgenomen. In de volgende paragrafen blikken wij terug op deze actiepunten en lichten we toe in hoeverre de actie is afgerond, nog loopt of is doorontwikkeld in de toekomstagenda.

5.3.1 AFGEROND

We onderzoeken een ander parkeerregime voor het hele Stadspark.
Per 1 oktober 2025 is betaald parkeren in het Stadspark ingevoerd van maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 19.00.

Het Scholtenmonument en het oorspronkelijke meubilair wordt gerestaureerd.
Het Scholtenmonument is gerestaureerd.

Wij brengen plattegronden en bewegwijzering aan.
Er zijn informatieborden met plattegronden op verschillende plekken in het Stadspark geplaatst.

We zorgen voor één aanspreekpunt in het Stadspark
Er is een parkregisseur voor het park aangesteld.

5.3.2 LOPEND

We ondersteunen initiatieven die een positieve bijdrage leveren aan de doelstellingen van het park.
Fase 1 van het Skatepark is gerealiseerd, Fase 2 is in een vergevorderd stadium van planvorming.

We testen in afstemming met het waterschap of het circulatiesysteem functioneert zoals het is bedoeld.
Dit onderzoek loopt.

We onderzoeken of de waterkwaliteit goed genoeg is om te zwemmen in het Stadspark.
In de zomer 2025 is een pilot opgestart voor zwemmen in de Springervijver in het Stadspark. De waterkwaliteit wordt om de twee weken gecontroleerd door het waterschap.

We onderzoeken hoe er een duidelijke Noord-zuid verbinding gemaakt kan worden vanaf de Gasunie naar de noordkant van het park en op termijn naar de Peizerweg.
We nemen dit mee bij de doorontwikkeling van het voormalige drafbaanterrein. Het ontwerpproces hiervan loopt. (Zie ook in de toekomstagenda ontwikkelperspectief 4.6 Stadspark voor cultuur en evenementen)

Het beheerniveau van het Springerdeel van het park wordt verhoogd.
Het beheerniveau wordt momenteel naar een hoger niveau gebracht.

We maken een toekomstplan voor de drafbaan als evenementenlocatie.
Het ontwerpproces hiervan loopt.

We onderzoeken de toekomstige functie van de opstallen rond de voormalige drafbaan.
We nemen dit mee bij de doorontwikkeling van het voormalige drafbaanterrein. Dit proces loopt.

We onderzoeken en faciliteren het initiatief om tot een stedelijke skatevoorziening te komen in het Stadspark.
Fase 1 van het Skatepark is gerealiseerd, Fase 2 is in een vergevorderd stadium van planvorming.

We blijven in de toekomst de sportvoorzieningen goed faciliteren.
Dit blijven we doen.

Op de gemeente Groningen website geven we informatie over het Stadspark en de ontwikkelingen.
De webpagina is in de lucht: gemeente.groningen.nl/stadspark-groningen

Nieuwe initiatieven en ontwikkelingen toetsen we aan de hand van de geformuleerde ambitie en doelstellingen.
Hier houden we aan vast. Met de verdiepingsslag in de toekomstagenda kunnen we gerichter toetsen omdat we locatie specifieke uitgangspunten ten aanzien van sfeer, rust en reuring hebben toegevoegd.

We borgen de betrokkenheid van de omgeving bij het Stadspark in een permanente adviesgroep.
De adviesgroep is opgericht en operationeel.

We brengen het beheer van het Stadspark op een hoger (BORG)niveau.
Het beheerniveau in het Stadspark is verhoogd. Het verder omhoog brengen van het beheerniveau en vasthouden van doorgevoerde verbeteringen vergt continue aandacht.

5.3.3 DOORONTWIKKELD IN DE TOEKOMSTAGENDA

We onderscheiden verschillende zones in het park. De plek in het park heeft invloed op de ontwikkeling.
We hebben in de toekomstagenda een verfijning ten opzichte van de zonering in de Visie van 2021 aangebracht. De verschillende zones zijn opgedeeld in meer locatie specifieke sfeergebieden. (Zie de ontwikkelperspectieven: 4.1 Stadspark voor ontmoeting, 4.2 Stadspark voor ontspanning en rust en 4.9 Een goed onderhouden Stadspark)

We identificeren diverse autonome ontwikkelingen buiten het park die op termijn een bijdrage leveren aan betere verbindingen tussen het park en de stad.
We omschrijven en analyseren de ontwikkelingen buiten het park in de inleiding en het verdiepend katern in de toekomstagenda (Zie inleiding 1.1.1 Het Stedelijk Krachtenveld en het Katern, onder de kopjes Momentum (ontwikkelingen in en om het Stadspark), Groei van de Stad, Behoefte aan Nieuwe Verbindingen, Aanhechting van Stad aan Park)

We organiseren het parkeren zoveel mogelijk aan de randen van het park
We doen een voorstel hoe en waar in de randen geparkeerd kan worden. (Zie ontwikkelperspectief 4.7 Een bereikbaar Stadspark)

We beperken het autoverkeer in het Stadspark zoveel mogelijk
We doen een voorstel hoe het autoverkeer in het Stadspark zoveel mogelijk beperkt kan worden. (Zie ontwikkelperspectief 4.7 Een bereikbaar Stadspark)

We onderzoeken de bereikbaarheid van de camping en volkstuinen via Peizerweg / Campinglaan i.p.v. door het park
We doen een voorstel voor een knip tussen Stadspark en Campinglaan voor de auto. (Zie ontwikkelperspectief 4.7 Een bereikbaar Stadspark)

We grijpen nu niet grootschalig in, in het park, om de structuur aan te passen. Door ontwikkelend beheer kunnen de structurerende elementen in het park beter tot hun recht worden gebracht.
We blijven vasthouden aan ontwikkelend beheer om structurerende elementen in het park beter tot hun recht te laten komen. We hebben in de toekomstagenda een verfijning aangebracht in de functionele zonering uit de visie (2021) door helder afgebakende sfeergebieden te introduceren. Hierdoor kunnen we beheer gericht inzetten om de karakteristieken van onderscheidende gebieden te laten spreken. (Zie paragraaf 4.9 Een goed Onderhouden Stadspark) Wél hebben we geconcludeerd dat niet alle structurele problemen in het park zijn op te lossen met enkel beheer. We stellen daarom voor om wel in de structuur van het park in te grijpen maar alleen daar waar we denken een grote kwaliteitsimpuls aan het park te kunnen geven. We zetten in op minimale ingrepen met maximaal effect.

We onderzoeken waar een betere scheiding tussen fietsers en voetgangers nodig is.
We doen een voorstel voor een betere scheiding tussen fietsers en voetgangers op de hoofdroutes van het Stadspark. (Zie ontwikkelperspectief 4.7 Een bereikbaar Stadspark)

We gaan in de gebieden met ecologische potentie in het dagelijks beheer werken op basis van adviezen die in het kader van de monitoring worden gedaan.
De adviezen uit de monitoring blijven waardevolle input voor de ecologische verbeteringen van het park. We zijn ons er echter van bewust dat deze adviezen zich enkel op de ecologische aspecten richten. Het letterlijk overnemen van de adviezen uit de monitoring kan in conflict zijn met andere belangen in het park zoals cultuurhistorisch waardes, ruimtelijke kwaliteit, sociale veiligheid of mobiliteit. We stellen daarom voor om de ecologische adviezen voortaan te integreren in specifieke beheerregimes die recht doen aan de verschillende belangen in het park en per sfeergebied worden bepaald. (Zie paragraaf 4.9 Een goed onderhouden Stadspark)